

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I TRYBUNAŁU OBRACHUN-
KOWEGO

Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok 2016

(2017/C 325/01)

SPIS TREŚCI

POŚWIADCZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	2
ZASOBY EFR – WYKORZYSTANIE I RACHUNKOWOŚĆ	3
ŚRODKI ZARZĄDZANE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ	6
SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR	7
INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR	15
PRZYCHODY	30
KOSZTY	31
SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII SKONSOLIDOWANYCH W RAMACH EFR	40
OSTATECZNE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	41
INFORMACJE WSTĘPNE DOTYCZĄCE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	41
OSTATECZNE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	46
INFORMACJE WSTĘPNE DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	46
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR i FUNDUSZY POWIERNICZYCH UE	51
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR	55
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI – ŚRODKI PIENIĘŻNE ZARZĄDZANE PRZEZ EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY	84

POŚWIADCZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Funduszu Rozwoju za rok budżetowy 2016 zostało przygotowane zgodnie z tytułem IX rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz zasadami, regułami i metodami rachunkowości przedstawionymi w załączniku do sprawozdania finansowego.

Oświadczam, że zgodnie z art. 20 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ponoszę odpowiedzialność za sporządzenie i przedstawienie rocznego sprawozdania finansowego dotyczącego Europejskiego Funduszu Rozwoju.

Urzednicy zatwierdzający oraz Europejski Bank Inwestycyjny przekazali mi wszystkie informacje niezbędne do sporządzenia sprawozdania finansowego prezentującego aktywa i zobowiązania Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz wykonanie budżetu, gwarantując ich wiarygodność.

Niniejszym poświadczam, że w oparciu o wyżej wymienione informacje oraz kontrole, które uznałam za niezbędne przed podpisaniem sprawozdania finansowego, mam wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową Europejskiego Funduszu Rozwoju we wszystkich istotnych aspektach.

[podpisano]

Rosa ALDEA BUSQUETS

Księgowy

z dnia 23 czerwca 2017 r.

ZASOBY EFR – WYKORZYSTANIE I RACHUNKOWOŚĆ

1. KONTEKST

Unia Europejska (dalej zwana UE) współpracuje w zakresie rozwoju z wieloma krajami rozwijającymi się. Głównym celem tych działań jest promowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i w dziedzinie środowiska, a w szczególności ograniczanie i eliminacja ubóstwa w perspektywie długoterminowej przez zapewnianie państwom-beneficjentom pomocy rozwojowej i pomocy technicznej. Aby to osiągnąć, UE sporządza – wspólnie z krajami partnerskimi – strategie współpracy i uruchamia środki finansowe w celu ich realizacji. Wspomniane środki UE przyznawane na cele współpracy na rzecz rozwoju pochodzą z trzech źródeł:

- z budżetu Unii Europejskiej,
- z Europejskiego Funduszu Rozwoju,
- z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Europejski Fundusz Rozwoju (dalej zwany EFR) jest głównym instrumentem umożliwiającym udzielanie pomocy unijnej na finansowanie współpracy na rzecz rozwoju dla państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (dalej zwanych AKP) oraz krajów i terytoriów zamorskich (dalej zwanych KTZ).

EFR nie jest finansowany z budżetu Unii Europejskiej. Powołano go na mocy wewnętrznej umowy przedstawicieli państw członkowskich zgromadzonych w Radzie; zarządza nim specjalny komitet. Komisja Europejska (dalej zwana Komisją) odpowiada za finansową realizację działań prowadzonych przy użyciu środków EFR. Natomiast Europejski Bank Inwestycyjny (dalej zwany EBI) zarządza instrumentem inwestycyjnym.

W latach 2014–2020 pomoc geograficzna dla państw AKP i KTZ będzie nadal finansowana w głównej mierze przez EFR. Każda edycja funduszu ustanawiana jest zazwyczaj na okres około pięciu lat i podlega osobnemu rozporządzeniu finansowemu, które wymaga sporządzenia sprawozdania finansowego dla każdej edycji EFR. W związku z powyższym dla każdego EFR sporządza się odrębne sprawozdanie finansowe w odniesieniu do części, którą zarządza Komisja Europejska. Sprawozdanie to przedstawia się również w postaci skonsolidowanej, aby zapewnić ogólny ogląd sytuacji finansowej w zakresie środków, za które odpowiada Komisja.

Umowa wewnętrzna ustanawiająca 11. EFR została podpisana przez uczestniczące państwa członkowskie, zebrane w Radzie, w czerwcu 2013 r.⁽¹⁾ Weszła ona w życie dnia 1 marca 2015 r. Aby zapewnić ciągłość między 10. EFR a wejściem w życie 11. EFR, Komisja zaproponowała środki przejściowe, tzw. „instrument pomostowy”⁽²⁾. Instrument pomostowy przedstawiany jest w ramach 11. EFR.

Jednocześnie rozporządzenie finansowe dotyczące 10. EFR⁽³⁾ zostało zmienione i przyjęto nowe rozporządzenie finansowe mające zastosowanie do okresu przejściowego⁽⁴⁾. Weszły one w życie w dniu 30 maja 2014 r. Dnia 2 marca 2015 r. Rada przyjęła rozporządzenie finansowe dotyczące 11. EFR⁽⁵⁾ wraz z przepisami wykonawczymi⁽⁶⁾. Weszły one w życie w dniu 6 marca 2015 r.

Na podstawie umowy o partnerstwie AKP-UE ustanowiony został instrument inwestycyjny. Instrument ten jest zarządzany przez EBI i wykorzystywany w celu wspierania rozwoju sektora prywatnego w państwach AKP w drodze finansowania przede wszystkim inwestycji prywatnych, choć nie jest to jedyny obszar finansowania. Instrument został zaprojektowany jako fundusz odnawialny, tak aby spłaty pożyczek mogły być ponownie inwestowane w inne działania. W ten sposób instrument sam się odnawia i jest niezależny finansowo. Ponieważ Komisja nie zarządza instrumentem inwestycyjnym, nie jest on uwzględniony w pierwszej części rocznego sprawozdania finansowego – w sprawozdaniach finansowych EFR ani w związonym z nimi sprawozdaniu z realizacji finansowej. Sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu inwestycyjnego zostało załączone jako odrębna część sprawozdania rocznego (część II), aby przedstawić pełen obraz pomocy rozwojowej udzielonej w ramach EFR⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 210 z 6.8.2013, s. 1.

⁽²⁾ Utworzenie instrumentu pomostowego zostało zaproponowane po raz pierwszy jako artykuł rozporządzenia wykonawczego do 11. EFR (COM(2013)445). Komisja zaproponowała jednak inne rozwiązanie – utworzenie instrumentu pomostowego w drodze decyzji Rady (wniosek w sprawie decyzji Rady dotyczącej przejściowych środków zarządzania EFR w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia wejścia w życie 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju, COM(2013)663).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 215/2008 z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju. Dz.U. L 78 z 19.2.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 567/2014 z dnia 26 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 215/2008 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju w odniesieniu do stosowania okresu przejściowego między 10. Europejskim Funduszem Rozwoju a 11. Europejskim Funduszem Rozwoju do dnia wejścia w życie umowy wewnętrznej 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju. Dz.U. L 157 z 27.5.2014, s. 52.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/323 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju. Dz.U. L 58 z 3.3.2015, s. 17-38.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/322 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie realizacji 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju. Dz.U. L 58 z 3.3.2015, s. 1-16.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (UE) nr 567/2014 z dnia 26 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 215/2008 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju w odniesieniu do stosowania okresu przejściowego między 10. Europejskim Funduszem Rozwoju a 11. Europejskim Funduszem Rozwoju do dnia wejścia w życie umowy wewnętrznej 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju. Dz.U. L 157 z 27.5.2014, art. 43.

2. W JAKI SPOSÓB FINANSOWANY JEST EFR?

Rada Europejska na posiedzeniu w dniu 2 grudnia 2013 r. przyjęła wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020. Postanowiono wówczas nie ujmować współpracy geograficznej z państwami AKP w budżecie UE, ale w dalszym ciągu finansować ją przy pomocy istniejącego międzyrządowego EFR.

Budżet UE ma charakter jednoroczny i zgodnie z budżetową zasadą jednoroczności wydatki i dochody są planowane i zatwierdzane na jeden rok. W przeciwieństwie do budżetu Unii Europejskiej EFR jest funduszem, którego działalność ma charakter wieloletni. W ramach każdego EFR ustanawia się fundusz ogólny mający na celu wdrażanie współpracy na rzecz rozwoju przez okres wynoszący zwykle pięć lat. Ponieważ zasoby są przydzielane na kilkuletnie okresy, mogą one być wykorzystywane przez cały czas trwania EFR. Fakt, że budżet nie ma charakteru jednorocznego, podkreślany jest w sprawozdawczości budżetowej, w ramach której wykonanie budżetu EFR określa się w odniesieniu do całości środków finansowych.

Zasoby EFR pochodzą z doraźnych wkładów państw członkowskich UE. Mniej więcej co pięć lat przedstawiciele państw członkowskich zbierają się na szczeblu międzyrządowym, aby ustalić łączną kwotę, jaka zostanie przyznana na rzecz Funduszu, oraz nadzorować jej wykorzystanie. Komisja następnie zarządza Funduszem zgodnie z unijną polityką w zakresie współpracy na rzecz rozwoju. W związku z tym, że każde państwo członkowskie ma swoją własną politykę rozwoju i pomocy, realizowaną równocześnie z polityką unijną, państwa członkowskie muszą koordynować swoje strategie z polityką UE, aby zapewnić ich komplementarność.

Poza wspomnianym wkładem państwa członkowskie mogą również zawierać umowy o współfinansowaniu lub dokonywać dobrowolnych wpłat na rzecz EFR.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ NA KONIEC ROKU

3.1. ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Zgodnie z art. 46 rozporządzenia finansowego dotyczącego EFR, sprawozdanie finansowe EFR sporządza się w oparciu o system rachunkowości memoriałowej bazujący na międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS). Reguły rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji stosowane są we wszystkich instytucjach i organach UE, co pozwala na wprowadzenie jednolitych zasad zapisów księgowych oraz wyceny i prezentacji sprawozdań finansowych w celu harmonizacji procesu sporządzania sprawozdań finansowych i konsolidacji, zgodnie z art. 152 rozporządzenia finansowego UE. Reguły rachunkowości UE stosuje się również do EFR, biorąc pod uwagę szczególnie charakter jego działań.

Sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego EFR należy do obowiązków księgowego Komisji, który jest księgowym EFR. Gwarantuje on, że roczne sprawozdanie finansowe prawidłowo i rzetelnie przedstawia sytuację finansową EFR.

Roczne sprawozdanie finansowe zostało przedstawione poniżej:

Część I: Środki zarządzane przez Komisję

- (i) Sprawozdanie finansowe i informacja dodatkowa – EFR
- (ii) Sprawozdanie finansowe funduszy powierniczych Unii skonsolidowanych w ramach EFR
- (iii) Skonsolidowane sprawozdania finansowe EFR i funduszy powierniczych Unii
- (iv) Sprawozdanie z realizacji finansowej EFR

Część II: Sprawozdanie roczne z realizacji – fundusze zarządzane przez EBI

- (i) Sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu inwestycyjnego

Część „Sprawozdanie finansowe funduszy powierniczych Unii skonsolidowanych w ramach EFR” obejmuje sprawozdanie finansowe dwóch funduszy powierniczych utworzonych w ramach EFR: unijnego funduszu powierniczego „Bêkou” (zob. sekcja „Sprawozdanie finansowe unijnego funduszu powierniczego „Bêkou”) i funduszu powierniczego UE dla Afryki⁽¹⁾ (zob. sekcja „Sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego UE dla Afryki”). Sprawozdania finansowe poszczególnych funduszy powierniczych są przygotowywane pod kierownictwem Księgowego Komisji i przedmiotem kontroli zewnętrznej przeprowadzanej przez audytora z sektora prywatnego. Sprawozdania finansowe funduszy powierniczych zawarte w niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym są ostatecznymi sprawozdaniami finansowymi, tj. po niezbędnych korektach audytorskich.

Należy zwrócić uwagę, że w 2016 r. zmieniono układ sprawozdania finansowego oraz informacji dodatkowej. Zmiany dotyczą jedynie sposobu przedstawienia informacji finansowych i miały na celu dostosowanie go do sposobu prezentacji w przypadku pozostałych jednostek UE. Dane porównawcze za 2015 r. przedstawia się zgodnie z nowym formatem.

⁽¹⁾ Rok 2016 jest pierwszym rokiem, w którym wydawane jest sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego UE dla Afryki, więc po raz pierwszy uwzględnia się je też w rocznym sprawozdaniu finansowym EFR. Transakcje z 2015 r. przedstawiono przy użyciu danych porównawczych.

Roczne sprawozdanie finansowe jest przyjmowane przez Komisję do dnia 31 lipca następnego roku oraz przedkładane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w celu uzyskania absolutorium.

4. BADANIE I ABSOLUTORIUM

4.1. BADANIE

Roczne sprawozdanie finansowe dotyczące EFR i zarządzanie zasobami funduszu podlegają nadzorowi zewnętrznej instytucji kontrolującej – Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (dalej zwanego Trybunałem Obrachunkowym), który sporządza sprawozdanie roczne dla Parlamentu Europejskiego i Rady.

4.2. ABSOLUTORIUM

Ostateczna kontrola ma miejsce w ramach procedury udzielenia absolutorium z realizacji finansowej zasobów EFR za dany rok budżetowy. Organem udzielającym absolutorium z realizacji EFR jest Parlament Europejski. Oznacza to, że po skontrolowaniu i ostatecznym zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego Rada wydaje zalecenie, a następnie Parlament Europejski podejmuje decyzję w sprawie udzielenia absolutorium Komisji w związku z realizacją finansową zasobów EFR za dany rok budżetowy. Decyzja ta oparta jest na ocenie sprawozdania finansowego, sprawozdaniu rocznym Trybunału Obrachunkowego (zawierającym formalne poświadczenie wiarygodności) oraz odpowiedziach Komisji, jak również uwzględnia pytania i prośby o udzielenie dodatkowych informacji skierowane do Komisji.

ŚRODKI ZARZĄDZANE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ ⁽¹⁾

SPIS TREŚCI

ZASOBY EFR – WYKORZYSTANIE I RACHUNKOWOŚĆ	3
ŚRODKI ZARZĄDZANE PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ	6
SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR	7
BILANS EFR	7
SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI EFR	8
RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH EFR	9
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO EFR	10
BILANS POSZCZEGÓLNYCH EFR	11
SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH EFR	12
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO POSZCZEGÓLNYCH EFR	13
INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR	15
SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII SKONSOLIDOWANYCH W RAMACH EFR	40
OSTATECZNE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	41
INFORMACJE WSTÊPNE DOTYCZĄCE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	41
BILANS UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	43
SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	44
RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	44
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”	45
OSTATECZNE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	46
INFORMACJE WSTÊPNE DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	46
BILANS FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	48
SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	49
RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	49
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI	50
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR i FUNDUSZY POWIERNICZYCH UE	51
SKONSOLIDOWANY BILANS	51
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI	52
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	53
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	54
SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR	55
SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI – ŚRODKI PIENIĘŻNE ZARZĄDZANE PRZEZ EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY	84

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR ⁽¹⁾

BILANS EFR

mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA TRWAŁE			
Płatności zaliczkowe	2.1	409	516
Wkłady do funduszu powierniczego	2.2	98	34
		507	550
AKTYWA OBROTOWE			
Płatności zaliczkowe	2.1	1 372	1 145
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.3	132	171
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.4	680	504
		2 184	1 820
AKTYWA OGÓŁEM		2 691	2 370
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Rezerwy	2.5	(4)	(4)
Zobowiązania finansowe	2.6	(6)	(10)
		(10)	(14)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Zobowiązania	2.7	(549)	(520)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	2.8	(776)	(855)
		(1 324)	(1 376)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		(1 334)	(1 389)
AKTYWA NETTO		1 357	980
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE			
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	2.9	42 323	38 873
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2.9	2 252	2 252
Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR	2.9	—	—
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat		(40 146)	(36 994)
Wynik ekonomiczny za rok		(3 073)	(3 152)
AKTYWA NETTO		1 357	980

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI EFR

mln EUR

	Informacja dodatkowa	2016	2015
PRZYCHODY			
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	3.1		
Odzyskanie wydatków		8	90
		8	90
Przychody z transakcji wymiany	3.2		
Przychody finansowe		3	8
Inne przychody		62	42
		66	50
Przychody ogółem		73	140
KOSZTY			
Instrumenty pomocy	3.3	(2 970)	(3 059)
Koszty współfinansowania	3.4	15	(69)
Koszty finansowe	3.6	4	(1)
Inne koszty	3.7	(196)	(162)
		(3 146)	(3 291)
Koszty ogółem		(3 146)	(3 291)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		(3 073)	(3 152)

RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH EFR

		mln EUR	
	Informacja dodatkowa	2016	2015
Wynik ekonomiczny za rok		(3 073)	(3 152)
Działalność operacyjna			
Podwyższenie kapitału – wkłady		3 450	3 200
(Zwiększenie)/zmniejszenie wkładów do funduszy powierniczych		(64)	5
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych		(120)	214
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany		39	(87)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu rezerw		—	4
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych		(4)	(24)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań		28	(179)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów		(80)	131
PRZEPIYWY PIENIĘŻNE NETTO		177	113
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		177	113
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	2.4	504	391
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	2.4	680	504

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO EFR

mln EUR

	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)
STAN NA 31.12.2014	45 691	10 018	35 673	(36 994)	2 252	932
Podwyższenie kapitału – wkłady		(4 795)	4 795	—	—	4 795
Obniżenie kapitału – środki zaangażowane w ramach instrumentu pomostowego	(1 595)		(1 595)			(1 595)
Ujęcie kapitału 11. EFR	29 367	29 367	—			—
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	(3 152)	—	(3 152)
STAN NA 31.12.2015	73 464	34 590	38 873	(40 146)	2 252	980
Podwyższenie kapitału – wkłady		(3 450)	3 450			3 450
Wynik ekonomiczny za rok			—	(3 073)		(3 073)
STAN NA 31.12.2016	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357

BILANS POSZCZEGÓLNYCH EFR

mln EUR

	Informacja dodatkowa	31.12.2016				31.12.2015			
		8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR
AKTYWA TRWAŁE									
Płatności zaliczkowe	2.1	—	32	242	135	—	63	368	84
Wkłady do funduszu powierniczego	2.2	—	—	—	98	—	—	—	34
		—	32	242	232	—	63	368	118
AKTYWA OBROTOWE									
Płatności zaliczkowe	2.1	1	50	909	412	3	67	879	195
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.3	1	71	59	2	1	65	103	2
Rachunki łącznikowe	2.3	196	424	3 424	—	214	657	1 190	—
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.4	—	—	—	680	—	—	—	504
		198	544	4 391	1 094	218	790	2 172	701
AKTYWA OGÓŁEM		198	577	4 633	1 327	218	853	2 541	819
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE									
Rezerwy	2.5	—	—	—	(4)	—	—	—	(4)
Zobowiązania finansowe	2.6	—	—	(6)	—	—	—	(10)	—
		—	—	(6)	(4)	—	—	(10)	(4)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE									
Zobowiązania	2.7	(0)	(12)	(438)	(99)	(0)	(14)	(492)	(14)
Rachunki łącznikowe	2.3	—	—	—	(4 043)	—	—	—	(2 062)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	2.8	(1)	(93)	(567)	(115)	(3)	(114)	(682)	(57)
		(1)	(104)	(1 005)	(4 257)	(3)	(128)	(1 174)	(2 132)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		(1)	(104)	(1 011)	(4 261)	(3)	(128)	(1 184)	(2 136)
AKTYWA NETTO		197	472	3 622	(2 934)	214	726	1 357	(1 317)
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE									
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	2.9	12 164	10 973	19 187	—	12 164	10 973	15 737	—
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2.9	627	1 625	—	—	627	1 625	—	—
Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR	2.9	(2 496)	2 214	247	35	(2 476)	2 376	35	65
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat		(10 100)	(14 248)	(14 415)	(1 382)	(10 107)	(14 223)	(12 183)	(481)
Wynik ekonomiczny za rok		2	(91)	(1 397)	(1 587)	6	(26)	(2 232)	(901)
AKTYWA NETTO		197	472	3 622	(2 934)	214	726	1 357	(1 317)

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH EFR

mln EUR

	Informacja dodatkowa	2016				2015			
		8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR
PRZYCHODY									
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	3.1								
<i>Odzyskanie wydatków</i>		1	5	(2)	4	1	10	77	2
		1	5	(2)	4	1	10	77	2
Przychody z transakcji wymiany	3.2								
<i>Przychody finansowe</i>		(0)	2	2	(1)	(0)	6	0	2
<i>Inne przychody</i>		2	17	40	3	3	15	22	2
		2	19	43	2	3	21	22	4
Przychody ogółem		3	23	41	7	4	30	99	6
KOSZTY									
<i>Instrumenty pomocy</i>	3.3	2	(95)	(1 411)	(1 465)	5	(47)	(2 197)	(820)
<i>Koszty współfinansowania</i>	3.4	—	—	15	—	—	—	(68)	(1)
<i>Koszty finansowe</i>	3.6	(0)	(0)	4	(0)	0	7	(8)	(0)
<i>Inne koszty</i>	3.7	(3)	(19)	(46)	(129)	(3)	(15)	(58)	(86)
Koszty ogółem		(1)	(114)	(1 437)	(1 594)	2	(56)	(2 331)	(907)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		2	(91)	(1 397)	(1 587)	6	(25)	(2 232)	(901)

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO POSZCZEGÓLNYCH EFR

mln EUR

8. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2014	12 840	—	12 840	(10 107)	627	(3 147)	214
Obniżenie kapitału – środki zaangażowane w ramach instrumentu pomostowego	(676)	—	(676)	—	—	—	(676)
Przesunięcia do/z 10. EFR	—	—	—	—	—	(6)	(6)
Przesunięcia do/z 11. EFR	—	—	—	—	—	676	676
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	6	—	—	6
STAN NA 31.12.2015	12 164	—	12 164	(10 100)	627	(2 476)	214
Przesunięcia do/z 10. EFR	—	—	—	—	—	(20)	(20)
Przesunięcia do/z 11. EFR	—	—	—	—	—	—	—
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	2	—	—	2
STAN NA 31.12.2016	12 164	—	12 164	(10 098)	627	(2 496)	197

mln EUR

9. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2014	11 699	—	11 699	(14 223)	1 625	1 758	860
Obniżenie kapitału – środki zaangażowane w ramach instrumentu pomostowego	(727)	—	(727)	—	—	—	(727)
Przesunięcia do/z 10. EFR	—	—	—	—	—	(109)	(109)
Przesunięcia do/z 11. EFR	—	—	—	—	—	727	727
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	(26)	—	—	(26)
STAN NA 31.12.2015	10 973	—	10 973	(14 249)	1 625	2 376	726
Przesunięcia do/z 10. EFR	—	—	—	—	—	(163)	(163)
Przesunięcia do/z 11. EFR	—	—	—	—	—	—	—
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	(91)	—	—	(91)
STAN NA 31.12.2016	10 973	—	10 973	(14 339)	1 625	2 214	472

mln EUR

10. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2014	21 152	10 018	11 134	(12 183)	—	(209)	(1 258)
Podwyższenie kapitału – wkłady		(4 795)	4 795				4 795
Obniżenie kapitału – środki zaangażowane w ramach instrumentu pomostowego	(192)		(192)				(192)
Przesunięcia do/z 8. i 9. EFR			—			84	84
Przesunięcia do/z 11. EFR			—			160	160
Wynik ekonomiczny za rok			—	(2 232)			(2 232)
STAN NA 31.12.2015	20 960	5 223	15 737	(14 415)	—	35	1 357
Podwyższenie kapitału – wkłady		(3 450)	3 450				3 450
Przesunięcia do/z 8. i 9. EFR			—			182	182
Przesunięcia do/z 11. EFR			—			30	30
Wynik ekonomiczny za rok			—	(1 397)			(1 397)
STAN NA 31.12.2016	20 960	1 773	19 187	(15 812)	—	247	3 622

mln EUR

11. EFR	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR (F)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)+(F)
STAN NA 31.12.2014	—	—	—	(481)	—	1 597	1 116
Ujęcie kapitału 11. EFR zgodnie z umową wewnętrzną	29 367	(29 367)	—				—
Przesunięcia do/z 8., 9. i 10. EFR			—			(1 532)	(1 532)
Wynik ekonomiczny za rok			—	(901)			(901)
STAN NA 31.12.2015	29 367	(29 367)	—	(1 382)	—	65	(1 317)
Przesunięcia do/z 8., 9. i 10. EFR			—			(30)	(30)
Wynik ekonomiczny za rok			—	(1 587)			(1 587)
STAN NA 31.12.2016	29 367	(29 367)	—	(2 969)	—	35	(2 934)

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO EFR ⁽¹⁾

1. ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1.1. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Celem sprawozdania finansowego jest dostarczenie przydatnych dla szerokiego kręgu odbiorców informacji o sytuacji finansowej, wynikach i przepływach pieniężnych danego podmiotu.

Ogólne założenia (lub zasady rachunkowości), których należy przestrzegać przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, są określone w regule rachunkowości UE nr 1 („sprawozdania finansowe”) i identyczne z zasadami opisanymi w IPSAS nr 1; obejmują one: rzetelną prezentację, zasadę memoriału, założenie kontynuowania działalności, ciągłość prezentacji, istotność, agregowanie, kompensowanie i porównywalność informacji. Jakościowy charakter sprawozdawczości finansowej polega na tym, że informacje są właściwe, rzetelne, porównywalne i zrozumiałe.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1.2.1. Okres sprawozdawczy

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w ujęciu rocznym. Rok obrotowy rozpoczyna się dnia 1 stycznia, a kończy dnia 31 grudnia.

1.2.2. Waluta i zasady przeliczania

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w mln euro, przy czym euro jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą EFR. Transakcje w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Dodatnie i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz z ponownego przeliczenia według kursów wymiany obowiązujących na koniec roku pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych ujmują się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Inne metody przeliczania stosuje się w przypadku rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, które zachowują wartość w euro według kursu na dzień zakupu.

Stan na koniec roku aktywów i zobowiązań pieniężnych denominowanych w walutach obcych przelicza się na euro według poniższych kursów wymiany Europejskiego Banku Centralnego obowiązujących na dzień 31 grudnia:

Kurs wymiany EUR

Waluta	31.12.2016	31.12.2015	Waluta	31.12.2016	31.12.2015
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,4103	4,2639
CZK	27,0210	27,0230	RON	4,5390	4,5240
DKK	7,4344	7,4626	SEK	9,5525	9,1895
GBP	0,8562	0,7340	CHF	1,0739	1,0835
HRK	7,5597	7,6380	JPY	123,4000	131,0700
HUF	309,8300	315,9800	USD	1,0541	1,0887

1.2.3. Wykorzystanie szacunków

Zgodnie z IPSAS i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym muszą opierać się na szacunkach i założeniach kierownictwa, których podstawą są możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Istotne szacunki dotyczą m.in.: rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów, rezerw, ryzyka finansowego związanego z należnościami, aktywów i zobowiązań warunkowych oraz stopnia utraty wartości w przypadku aktywów. Rzeczywiste wyniki mogą nie pokrywać się z szacunkami.

Racjonalne oszacowanie stanowi istotną część przygotowania sprawozdań finansowych i nie podważa ich wiarygodności. Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędu. Skutek zmiany danej wartości szacunkowej ujmuje się w nadwyżce lub deficycie w okresach, w których zmiana staje się znana.

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

1.3. BILANS

1.3.1. Wartości niematerialne i prawne

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Te aktywa amortyzuje się metodą liniową przez szacowany okres ich użytkowania. Szacowany okres użytkowania tych aktywów odpowiada ich okresowi ekonomicznej użyteczności lub okresowi użyteczności określone w drodze umowy. Wartości niematerialne i prawne powstałe w wyniku procesów wewnętrznych są kapitalizowane, gdy spełnione są odpowiednie kryteria określone w regulach rachunkowości UE. Koszty, które można kapitalizować, obejmują wszystkie koszty, które da się bezpośrednio przyporządkować i które są niezbędne do opracowania, wytworzenia i przygotowania danego składnika aktywów, aby mógł on funkcjonować w sposób zgodny z zamierzeniami kierownictwa. Koszty powiązane z działalnością naukowo-badawczą, koszty prac rozwojowych oraz koszty utrzymania, których nie można kapitalizować, ujmują się jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

1.3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Wszystkie rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny obejmuje wydatki, które da się bezpośrednio przyporządkować do nabycia lub budowy składnika aktywów. Późniejsze koszty są uwzględniane w wartości bilansowej składnika aktywów lub ujmowane jako odrębny składnik aktywów, w stosownych przypadkach, jedynie wówczas, gdy jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści ekonomiczne lub świadczenia związane z danym składnikiem aktywów wpłyną do jednostki oraz pod warunkiem że możliwa jest wiarygodna wycena kosztu tego składnika aktywów. Koszty związane z naprawą i utrzymaniem wykazywane są w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie obrachunkowym, w którym zostały poniesione. Grunty i dzieła sztuki nie podlegają amortyzacji, jako że uznaje się, że mają one nieokreślony okres użytkowania. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji, ponieważ aktywa te nie są jeszcze dostępne do użytku. Inne składniki aktywów amortyzowane są metodą liniową w celu alokacji ich kosztu pomniejszonego o ich wartość końcową przez szacunkowy okres ich użytkowania w następujący sposób:

Rodzaj aktywów	Stawka amortyzacji metodą liniową
Budynki	4 % do 10 %
Sprzęt i wyposażenie	10 % do 25 %
Meble i środki transportu	10 % do 25 %
Sprzęt komputerowy	25 % do 33 %
Inne	10 % do 33 %

Zyski i straty ze zbycia ustala się, porównując wpływy, pomniejszone o koszty sprzedaży, z wartością bilansową zbywanego składnika aktywów i ujmuje się je w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Leasing

Leasing rzeczowych aktywów trwałych, w przypadku którego zasadniczo całe ryzyko oraz wszystkie korzyści związane z własnością przypadają na jednostkę, uznaje się za leasing finansowy. Leasing finansowy kapitalizuje się w kwocie – ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu – równej wartości godziwej przedmiotu leasingu albo wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Część odsetkową opłaty leasingowej ujmuje się jako koszt w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności przez okres leasingu według stałej stopy okresowej w stosunku do pozostającej kwoty należności. Zobowiązania z tytułu opłat leasingowych bez uwzględnienia kosztów finansowych ujmują się w zobowiązaniach finansowych (długo- i krótkoterminowych). Odsetki od kosztów finansowych ujmują się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności przez okres leasingu, tak aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanego salda zobowiązania w każdym z okresów. Aktywa posiadane na podstawie leasingu finansowego amortyzuje się przez okres użytkowania aktywów lub przez okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy.

Leasing, w przypadku którego leasingodawca zachowuje znaczącą część ryzyka i korzyści związanych z własnością, jest leasingiem operacyjnym. W przypadku leasingu operacyjnego opłaty wykazuje się metodą liniową w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności przez okres leasingu.

1.3.3. Utrata wartości aktywów niefinansowych

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji i są corocznie kontrolowane pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów podlegające amortyzacji są analizowane pod kątem utraty wartości, gdy zdarzenia lub zmiana okoliczności wskazują, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmuje się w kwocie, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wartość godziwa składnika aktywów pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa.

Wartości końcowe i okresy użytkowania wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych poddawane są przeglądowi i w razie konieczności korygowane, co najmniej raz do roku. Wartość bilansowa składnika aktywów jest natychmiast odpisywana do jego wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego szacunkowa wartość odzyskiwalna. Jeżeli przyczyny utraty wartości ujętej w poprzednich latach nie mają już zastosowania, odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są odpowiednio odwracane.

1.3.4. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy; pożyczki i należności; inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności; oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja instrumentów finansowych ustalana jest w momencie początkowego ujęcia i podlega ponownej wycenie na każdy dzień bilansowy.

(i) Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli został nabyty zasadniczo w celu sprzedaży w perspektywie krótkoterminowej lub jeżeli został do niej zaklasyfikowany przez jednostkę. W kategorii tej ujmuje się również instrumenty pochodne. Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli ich zbycie przewidziane jest w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. W ciągu ostatniego roku budżetowego jednostka nie utrzymywała żadnych inwestycji zaliczających się do tej kategorii.

(ii) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, ze stałymi lub ustalonymi płatnościami, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają one, gdy jednostka przekazuje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi i nie ma zamiaru wprowadzać należności do obrotu. Wykazuje się je w aktywach trwałych, z wyjątkiem składników, których termin zapadalności przypada w terminie 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności obejmują depozyty terminowe o pierwotnym terminie zapadalności powyżej trzech miesięcy.

(iii) Inwestycje utrzymywane do upływu terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, ze stałymi lub ustalonymi płatnościami i stałymi terminami zapadalności, które organ ma zamiar i może utrzymywać do terminu zapadalności. W ciągu ostatniego roku budżetowego jednostka nie utrzymywała żadnych inwestycji zaliczających się do tej kategorii.

(iv) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały przypisane do niniejszej kategorii lub które nie zaliczają się do żadnej z pozostałych kategorii. Klasyfikuje się je jako aktywa obrotowe lub trwałe, w zależności od okresu, przez który jednostka planuje je posiadać i który zwykle odpowiada terminowi zapadalności.

Początkowe ujęcie i wycena

Zakup i sprzedaż aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, ujmuje się na dzień transakcji, czyli dzień, w którym jednostka zobowiązała się kupić lub sprzedać składnik aktywów. Ekwiwalenty środków pieniężnych, pożyczki i depozyty terminowe ujmuje się na dzień rozliczenia. Instrumenty finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej. W przypadku wszystkich aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy koszty transakcji dodaje się do wartości godziwej przy początkowym ujęciu.

Instrumenty finansowe usuwa się z ksiąg w przypadku wygaśnięcia praw do otrzymywania przepływów pieniężnych z inwestycji oraz w przypadku, gdy jednostka przeniosła zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z prawem własności na inny podmiot.

Późniejsza wycena

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy są następnie wykazywane w wartości godziwej, a zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie, w którym powstały.

Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności ujmuje się po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wykazuje się następnie w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w kapitale rezerwowym według wartości godziwej. Odsetki od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obliczone w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Na każdy dzień bilansowy jednostka ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych i czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości należy ująć w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

1.3.5. Kwoty płatności zaliczkowych

Zaliczkowanie jest formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie płynności. Może być ono rozbite na szereg płatności w okresie wskazanym w danej umowie, decyzji, porozumieniu lub akcie podstawowym. Płatność lub zaliczka musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie albo podlega zwrotowi. Beneficjent, który nie poniesie kosztów kwalifikowalnych, zobowiązany jest do zwrotu jednostce przyznanej zaliczki. Kwota płatności zaliczkowych może zostać zmniejszona (całkowicie lub częściowo) o zatwierdzone koszty kwalifikowalne (które ujmuje się jako koszty).

W kolejne dni bilansowe zaliczkowanie jest wyceniane w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o wydatki kwalifikowalne (w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe) poniesione w danym okresie.

1.3.6. Należności

Ponieważ zgodnie w wymogami reguł rachunkowości UE konieczna jest odrębna prezentacja transakcji wymiany i transakcji innych niż transakcje wymiany, na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego należności dzieli się na należności wynikające z transakcji innych niż transakcje wymiany oraz na należności wynikające z transakcji wymiany (kiedy jednostka otrzymuje wartości od innej jednostki, nie przekazując bezpośrednio w zamian wartości zbliżonej).

Należności z tytułu transakcji wymiany spełniają kryteria definicji instrumentów finansowych i w związku z tym klasyfikuje się je jako pożyczki i należności, i odpowiednio wycenia (zob. 1.3.4 powyżej).

Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany wykazuje się w kwocie początkowej (skorygowanej o odsetki i kary) pomniejszonej o odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Odpisu z tytułu utraty wartości dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody wskazujące na to, że jednostka nie będzie w stanie odzyskać wszystkich należności na pierwotnie ustalonych warunkach. Kwota odpisu aktualizującego stanowi różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a jego wartością odzyskiwalną. Kwota odpisu ujmowana jest w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

1.3.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty to instrumenty finansowe, które obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie i w krótkim terminie oraz inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

1.3.8. Rezerwy

Rezerwy ujmuje się, gdy jednostka związana jest prawnym lub zwyczajowo oczekiwanym zobowiązaniem wobec osób trzecich w wyniku przeszłych zdarzeń, gdy wzrasta prawdopodobieństwo, że w celu realizacji zobowiązania konieczne będzie zmniejszenie stanu środków, oraz gdy kwotę można rzetelnie oszacować. Nie ujmuje się rezerw na przyszłe straty operacyjne. Kwotę rezerwy ustala się przez najlepsze możliwe oszacowanie spodziewanych wydatków, które będą konieczne w celu realizacji obecnego obowiązku na dzień sprawozdawczy. W przypadkach, w których rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, przy szacunkowym określaniu kwoty zobowiązania uwzględnia się wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa (metoda „oczekiwanej wartości”).

1.3.9. Zobowiązania

Zobowiązania obejmują zarówno kwoty związane z transakcjami wymiany takimi jak zakup towarów i usług oraz transakcjami innymi niż transakcje wymiany związanymi np. z zestawieniami poniesionych wydatków od beneficjentów, dotacjami lub innymi formami finansowania przez UE.

Jeżeli beneficjentom udziela się dotacji lub innego finansowania, zestawienia poniesionych wydatków wykazywane ujmowane są jako zobowiązania w kwocie roszczenia w momencie otrzymania zestawienia poniesionych wydatków. Po weryfikacji i zatwierdzeniu kosztów kwalifikowalnych zobowiązania wycenia się w wysokości zatwierdzonej i kwalifikowalnej kwoty.

Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług ujmowane są w momencie otrzymania faktury w wysokości kwoty początkowej, a powiązane koszty ujmowane są w momencie realizacji dostaw i usług i ich akceptacji przez jednostkę.

1.3.10. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Transakcje i zdarzenia ujmuje się w sprawozdaniu finansowym w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec roku, w przypadku gdy faktura nie została jeszcze wystawiona, a usługa lub dostawa została zrealizowana przez jednostkę, lub w przypadku istnienia porozumienia umownego (np. przez odniesienie do umowy), w sprawozdaniu finansowym ujmuje się naliczone przychody. Ponadto na koniec roku, w przypadku gdy faktura została wystawiona, ale usługi lub dostawy nie zostały jeszcze zrealizowane, przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje w kolejnym okresie obrachunkowym.

Również koszty ujmuje się w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec okresu obrachunkowego bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są ujmowane w oparciu o szacowaną kwotę zobowiązań do przeniesienia przypadających na dany okres. Obliczenia biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonuje się zgodnie z wydanymi przez księgowego szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi i praktycznymi, które mają zapewnić wierne odzwierciedlenie w sprawozdaniu finansowym zjawisk ekonomicznych i innych zjawisk, które ma ono przedstawiać. Analogicznie, jeżeli płatność została dokonana z góry za usługi, których jeszcze nie uzyskano, lub towary, których jeszcze nie otrzymano, koszty zostaną odroczone i ujęte w kolejnym okresie obrachunkowym.

1.4. SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

1.4.1. Przychody

Przychody stanowią wpływy brutto korzyści ekonomicznych lub potencjał usługowy, które już uzyskano lub które mają zostać uzyskane przez jednostkę, skutkujące przyrostem aktywów netto innym niż przyrost wynikający z wkładów właścicieli.

W zależności od charakteru operacji leżących u podstaw rozliczeń w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności rozróżnia się:

(i) Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany to podatki i transfery, ponieważ jednostka przekazująca zapewnia środki organowi będącemu odbiorcą, który w zamian nie zapewnia bezpośrednio zbliżonej wartości.

Transfery to wpływy przyszłych korzyści ekonomicznych lub potencjał usługowy z transakcji innych niż transakcje wymiany, inne niż podatki. W przypadku transferów jednostka wykazuje składnik aktywów, jeżeli w wyniku przeszłego zdarzenia (transfer) kontroluje zasoby i spodziewa się uzyskać z tych zasobów przyszłe korzyści ekonomiczne lub potencjał usługowy, oraz jeżeli można w sposób rzetelny dokonać pomiaru wartości godziwej. Wpływ zasobów z transakcji innych niż transakcje wymiany ujmowany jako składnik aktywów (tj. środki pieniężne) ujmuje się także jako przychody, chyba że jednostka ma obecny obowiązek w odniesieniu do tego transferu (warunek), który trzeba wypełnić, zanim transfer będzie można ująć jako przychody. Do czasu wypełnienia warunku przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje jako zobowiązanie (płatności zaliczkowe otrzymane)

(ii) Przychody z transakcji wymiany

Przychody z transakcji wymiany w zakresie sprzedaży towarów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko oraz korzyści wynikające z własności towarów zostają przeniesione na kupującego. Przychody związane ze świadczeniem usług ujmuje się przez odniesienie do etapu realizacji transakcji na dzień sprawozdawczy.

1.4.2. Koszty

Koszty to zmniejszenie korzyści ekonomicznych lub potencjału użytkowego w okresie sprawozdawczym w postaci wpływów lub zużycia aktywów lub też zaciągnięcia zobowiązań, które prowadzi do zmniejszenia aktywów netto/kapitału własnego. Obejmują one zarówno koszty związane z transakcjami wymiany, jak i koszty związane transakcjami innymi niż transakcje wymiany.

Koszty związane z transakcjami wymiany wynikające z zakupu towarów i usług ujmuje się z chwilą realizacji dostaw i ich akceptacji przez jednostkę. Wycenia się je po koszcie wytworzenia określonym na fakturze. Ponadto na dzień bilansowy koszty związane z usługami dostarczonymi w okresie, za który jeszcze nie otrzymano lub nie zaakceptowano faktury, ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Koszty związane transakcjami innymi niż transakcje wymiany stanowią większość kosztów operacyjnych jednostki. Odnoszą się one do transferów na rzecz beneficjentów i dzielą się na trzy kategorie: wierzytelności, transfery na mocy umów oraz dotacje, wkłady i darowizny uznaniowe. Transfery ujmuje się jako koszty w okresie, w którym miały miejsce zdarzenia leżące u ich podstaw, pod warunkiem że przepisy rozporządzenia finansowego dopuszczają tego rodzaju transfer lub została podpisana umowa dopuszczająca taki transfer, beneficjent spełnia wszelkie kryteria kwalifikowalności oraz możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty.

Otrzymany wniosek o płatność lub zestawienie poniesionych wydatków spełniające kryteria ujmowania wykazywane są jako koszt w wysokości kwalifikowalnej kwoty. Na koniec roku poniesione koszty kwalifikowalne należne beneficjentom, lecz jeszcze przez nich nie zgłoszone, szacuje się i ujmuje jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów.

1.5. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

1.5.1. Aktywa warunkowe

Składnik aktywów warunkowych to składnik aktywów, który może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero przez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od jednostki. Informacje o aktywach warunkowych ujawnia się, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych lub innych świadczeń jest prawdopodobny.

1.5.2. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to zobowiązanie, które może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero przez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od jednostki; lub obecny obowiązek, które powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby w celu wykonania zobowiązania konieczny był wpływ środków reprezentujących korzyści ekonomiczne lub świadczenia lub, w rzadkich przypadkach, gdy kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

1.6. WSPÓŁFINANSOWANIE

Otrzymane wkłady na współfinansowanie spełniają kryteria przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany, pod warunkiem że są przedstawiane jako zobowiązania wobec państw członkowskich, państw niebędących członkami UE i innych państw. EFR ma obowiązek wykorzystania wkładów w celu świadczenia usług na rzecz osób trzecich lub zwrotów aktywów (otrzymanych wkładów). Pozostające do spłaty zobowiązania z tytułu umów o współfinansowanie są równe kwocie otrzymanego wkładu z tytułu współfinansowania pomniejszonej o wydatki poniesione w związku z projektem. Nie wpływają one na stan aktywów netto.

Wydatki związane ze współfinansowaniem projektów są uznawane w miarę ponoszenia. Odpowiadająca im kwota wkładu jest uznawana za przychody operacyjne i wpływ na wynik ekonomiczny za rok jest zerowy.

2. INFORMACJA DODATKOWA DO BILANSU

AKTYWA

2.1. PŁATNOŚCI ZALICZKOWE

Wiele umów przewiduje wypłatę zaliczek przed rozpoczęciem prac, realizacją dostaw lub świadczeniem usług. W niektórych przypadkach określone w umowach harmonogramy płatności przewidują płatności na podstawie sprawozdań z postępów prac. Zaliczki są zazwyczaj wypłacane w walucie kraju lub terytorium, gdzie realizowany jest projekt.

Okres ściągalności lub wykorzystania zaliczkowania decyduje o tym, czy wykazywane jest ono w aktywach jako zaliczkowanie krótkoterminowe czy długoterminowe. Wykorzystanie jest określone w umowie dotyczącej danego projektu. Wszystkie spłaty lub wykorzystanie zapadalne w terminie krótszym niż dwanaście miesięcy od dnia sprawozdawczego wykazuje się jako zaliczkowanie krótkoterminowe. Ponieważ wiele z projektów EFR ma charakter długoterminowy, powiązane z nimi zaliczki powinny być dostępne przez okres dłuższy niż jeden rok. Tym samym takie kwoty zaliczek wykazuje się jako aktywa długoterminowe.

<i>mln EUR</i>							
	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Zaliczkowanie długoterminowe	2.1.1	—	32	242	135	409	516
Zaliczkowanie krótkoterminowe	2.1.2	1	50	909	412	1 372	1 145
Ogółem		1	82	1 151	546	1 781	1 661

2.1.1. Zaliczkowanie długoterminowe

<i>mln EUR</i>		
	31.12.2016	31.12.2015
Zarządzanie bezpośrednie	71	65
Wprowadzający w życie:		
Komisja	39	43
Agencje wykonawcze UE	4	1
Delegatury UE	29	21

	mln EUR	
	31.12.2016	31.12.2015
Zarządzanie pośrednie	338	451
Wprowadzający w życie:		
EBI i EFI	180	323
Organizacje międzynarodowe	87	90
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej	25	3
Podmioty prawa publicznego	13	10
Państwa trzecie	34	25
Ogółem	409	516

2.1.2. **Zaliczkowanie krótkoterminowe**

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Płatności zaliczkowe (brutto)	9	231	2 945	1 560	4 745	4 250
Rozliczone w procedurze zakończenia księgowania na koniec roku	(8)	(181)	(2 037)	(1 148)	(3 373)	(3 105)
Ogółem	1	50	909	412	1 372	1 145

	mln EUR	
	31.12.2016	31.12.2015
Zarządzanie bezpośrednie	246	283
Wprowadzający w życie:		
Komisja	115	123
Agencje wykonawcze UE	10	1
Delegatury UE	122	159
Zarządzanie pośrednie	1 125	861
Wprowadzający w życie:		
EBI i EFI	372	235
Organizacje międzynarodowe	432	336
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej	121	5
Podmioty prawa publicznego	53	56
Państwa trzecie	148	229
Ogółem	1 372	1 145

Łączne płatności zaliczkowe na dzień 31 grudnia 2016 r. (1 781 mln EUR) są na poziomie porównywalnym do łącznej kwoty płatności zaliczkowych na dzień 31 grudnia 2015 r. (1 661 mln EUR).

Niewielki wzrost stanu zaliczkowania krótkoterminowego o 227 mln EUR w stosunku do dnia 31 grudnia 2015 r. wynika z dużej liczby nowych umów, w przypadku których w 2016 r. nie poniesiono jeszcze żadnych kosztów. To zwiększenie jest zrównoważone zmniejszeniem zaliczkowania długoterminowego (zob. informacja dodatkowa 2.1.1).

2.1.3. Zabezpieczenia otrzymane w związku z zaliczkowaniem

Utrzymuje się gwarancje, które mają na celu zabezpieczenie zaliczkowania oraz które są zwalniane po zapłacie ostatniego roszczenia w ramach projektu. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kwota gwarancji otrzymanych przez EFR w związku z zaliczkowaniem wynosiła 53 mln EUR (w 2015 r. było to 83 mln EUR).

Większość zaliczek wypłacana jest w ramach zarządzania pośredniego. W tej sytuacji beneficjentem gwarancji nie jest EFR, tylko instytucja zamawiająca.

2.2. WKŁADY DO FUNDUSZY POWIERNICZYCH

Pozycja ta przedstawia kwoty wpłacone jako wkłady do unijnego funduszu powierniczego „Békou” i funduszu powierniczego UE dla Afryki. Wkłady nie obejmują kosztów, które zostały poniesione przez fundusze powiernicze i które można przypisać EFR.

Wkłady do funduszu powierniczego wykorzystywane są przez EFR przy użyciu metody zarządzania bezpośredniego.

<i>mln EUR</i>				
Fundusze powiernicze	Wkład netto na 31.12.2015	Wkłady wniesione w 2016	Alokacja kosztów netto funduszy powierniczych – 2016	Wkład netto na 31.12.2016
Afryka	—	99	(27)	72
Békou	34	—	(8)	26
Ogółem	34	99	(35)	98

2.3. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCYI INNYCH NIŻ TRANSAKCYJE WYMIANY I NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKCYI WYMIANY

<i>mln EUR</i>			
	Informacja dodatkowa	31.12.2016	31.12.2015
Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.3.1	62	104
Należności z tytułu transakcji wymiany	2.3.2	70	67
Ogółem		132	171

2.3.1. Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Państwa członkowskie	—	0	40	—	40	90
Klienci	4	9	6	0	18	23
Podmioty publiczne	—	13	10	0	23	16
Państwa trzecie	0	3	1	—	4	2
Odpis aktualizujący wartość	(3)	(17)	(5)	—	(25)	(29)
Rachunki łącznikowe z instytucjami UE	—	—	—	2	2	1
Ogółem	1	8	51	2	62	104

Należności od państw członkowskich obejmują wkłady zwykłe, a także kwoty do otrzymania w wyniku korekt dotyczących instrumentu pomostowego. Działania w ramach instrumentu pomostowego były finansowane z umorzonych kwot z poprzednich EFR, a odpowiednie przepływy finansowe zostały ujęte w 2015 r.

Zestawienie tych kwot znajduje się w poniższej tabeli:

<i>mln EUR</i>			
Państwa członkowskie	Kwoty do otrzymania od państw członkowskich	Kwoty do odliczenia od wkładów państw członkowskich	Kwota netto na 31.12.2016
Belgia	25	—	25
Cypr	0	—	0
Republika Czeska	2	—	2
Grecja	0	—	0
Łotwa	0	—	0
Portugalia	0	—	0
Rumunia	2	—	2
Słowenia	1	—	1
Zjednoczone Królestwo	10	—	10
Ogółem	40	—	40

2.3.2. Należności z tytułu transakcji wymiany

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Naliczone przychody	0	63	7	0	70	67
Rachunki łącznikowe pomiędzy poszczególnymi EFR	196	424	3 424	(4 043)	(0)	0
Ogółem	196	487	3 431	(4 043)	70	67

Naliczone przychody obejmują głównie kwoty narosłych odsetek od płatności zaliczkowych związanych z projektami (63 mln EUR) oraz z funduszem powierniczym UE dla Afryki (7 mln EUR).

W celu zapewnienia efektywności do 11. EFR przyporządkowano ogólną pulę środków finansowych obejmującą wszystkie EFR ⁽¹⁾. W związku z tym operacje realizowane pomiędzy poszczególnymi EFR są rozliczane na rachunkach łącznikowych pomiędzy bilansami poszczególnych EFR. Rachunki łącznikowe są przedstawiane wyłącznie w poszczególnych EFR.

2.4. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY ⁽²⁾

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Rachunki specjalne:						
<i>Institucje finansowe państw członkowskich</i>	—	—	—	291	291	126
Rachunki bieżące:						
<i>Banki komercyjne</i>	—	—	—	389	389	377

⁽¹⁾ Zgodnie z art. 59 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju środki pieniężne zostały ujęte w bilansie 11. EFR.

⁽²⁾ Zgodnie z art. 59 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju środki pieniężne zostały ujęte w bilansie 11. EFR. Charakter różnych rachunków bankowych został opisany w rozdziale 5 – Zarządzanie ryzykiem finansowym.

mln EUR

	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Specjalny fundusz Demokratycznej Republiki Konga (*)	—	—	—	—	—	1
Ogółem	—	—	—	680	680	504

(*) W pozycji tej ujęte są kwoty udostępnione Demokratycznej Republice Konga zgodnie z przepisami decyzji Rady 2003/583/WE.

Ogólne zwiększenie stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wynika przede wszystkim z wniesienia przez niektóre państwa członkowskie pierwszych wkładów na 2017 r. już w grudniu 2016 r.

Należy odnotować, że istnieją także środki STABEX znajdujące się w posiadaniu państw AKP będących beneficjentami, które to środki nie są ujmowane w bilansie EFR. STABEX to akronim oznaczający kompensacyjny unijny system finansowania stosowany w celu zapewnienia państwom AKP stabilnych dochodów z wywozu. Po osiągnięciu przez Komisję oraz dane państwo (AKP) będące beneficjentem porozumienia w sprawie sposobu wykorzystania środków STABEX, obydwie strony podpisują umowę o ich przekazaniu. Zgodnie z postanowieniami art. 211 czwartej Konwencji z Lomé ⁽¹⁾ (ze zmianami) środki przekazywane są na oprocentowany rachunek z wymogiem podwójnego podpisu (Komisji i państwa będącego beneficjentem) otwarty w imieniu danego państwa AKP. Środki pozostają na rachunkach z wymogiem podwójnego podpisu do czasu, gdy przesunięcie do określonego projektu zostanie uzasadnione na mocy wytycznych dla wzajemnych zobowiązań. Urzędnik zatwierdzający Komisji zachowuje prawo do zatwierdzania transakcji na rachunku swoim podpisem dla zapewnienia wydatkowania środków zgodnie z przeznaczeniem. Środki na rachunkach wymagających podwójnego podpisu stanowią własność państwa AKP i jako takie nie są ujmowane jako aktywa w rocznym sprawozdaniu finansowym EFR. Przesunięcia na omawiane wyżej rachunki są ujmowane jako płatności STABEX. Więcej szczegółów można znaleźć w informacji dodatkowej **3.1.1**.

W celu poprawy prezentacji w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2016 r. dokonano przeglądu klasyfikacji instytucji finansowych i banków. Dane porównawcze za 2015 r. wykazano odpowiednio.

ZOBOWIĄZANIA

2.5. REZERWY

mln EUR

	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwy	—	—	—	4	4	4
Ogółem	—	—	—	4	4	4

Kwota rezerwy wynika z najlepszego możliwego oszacowania kwoty, jaką EFR prawdopodobnie będzie musiał wypłacić, aby sfinansować zorganizowane zamknięcie Centrum Rozwoju Przedsiębiorstw (CRP), w sprawie którego decyzję podjął Komitet Ambasadorów AKP-UE (decyzja nr 4/2014 z dnia 23 października 2014 r.).

Kwota obejmuje roszczenia w postępowaniach sądowych (1,2 mln EUR) wytoczonych CRP oraz pozostałe oczekiwane koszty działań na etapie biernym (np. finalne zadania administracyjne, pozostałe spory, archiwizacja itp.), która rozpoczęła się dnia 31 grudnia 2016 r. (zob. informacja dodatkowa **4.3.2**).

2.6. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

mln EUR

	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu współfinansowania	—	—	6	—	6	10
Ogółem	—	—	6	—	6	10

Objaśnienia na temat zmiany stanu zobowiązań z tytułu współfinansowania ogółem znajdują się w informacji dodatkowej **2.7.2.1**.

⁽¹⁾ Dz.U. L 156 z 29.5.1998, s. 3-106.

2.7. ZOBOWIĄZANIA

mln EUR

	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania krótkoterminowe	2.7.1	0	12	112	97	222	180
Zobowiązania różne	2.7.2	—	(0)	325	2	327	340
Ogółem		0	12	438	99	549	520

2.7.1. Zobowiązania krótkoterminowe

mln EUR

		8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Dostawcy		0	11	69	19	98	79
Państwa członkowskie		—	—	0	—	0	0
Państwa trzecie		0	0	29	61	91	83
Podmioty publiczne		0	1	18	14	32	21
Inne zobowiązania krótkoterminowe		0	1	(4)	4	1	(3)
Ogółem		0	12	112	97	222	180

Zobowiązania odnoszą się m.in. do zestawień wydatków otrzymanych przez EFR w ramach działań związanych z dotacjami. Są one ujmowane w kwocie rozszczenia od momentu otrzymania wniosku. Ta sama procedura obowiązuje w odniesieniu do faktur i not kredytowych dotyczących działań związanych z zamówieniami. Zestawienia poniesionych wydatków są uwzględniane przy procedurach zamknięcia księgowania na koniec roku. Po zakończeniu procedur zamknięcia księgowania szacunkowe kwoty kwalifikowalne zostały ujęte w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

2.7.2. Zobowiązania różne

mln EUR

	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu współfinansowania	2.7.2.1	—	—	63	1	64	31
Wpłaty na poczet kapitału przyszłych okresów	2.7.2.2	—	—	261	—	261	307
Inne zobowiązania różne	2.7.2.3	—	—	—	2	2	2
Ogółem		—	—	324	3	327	340

2.7.2.1. Zobowiązania z tytułu współfinansowania

Zestawienie długoterminowych i krótkoterminowych zobowiązań z tytułu współfinansowania w podziale na państwa członkowskie przedstawiono w tabeli poniżej:

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Współfinansowanie długoterminowe						
Belgia	—	—	2	—	2	1
Niemcy	—	—	0	—	0	1
Zjednoczone Królestwo	—	—	1	—	1	3
Szwecja	—	—	2	—	2	4
Kanada	—	—	0	—	0	1
	—	—	6	—	6	10
Współfinansowanie krótkoterminowe						
Belgia	—	—	3	1	4	3
Dania	—	—	1	0	1	1
Francja	—	—	37	—	37	10
Niemcy	—	—	1	—	1	1
Niderlandy	—	—	1	—	1	1
Hiszpania	—	—	3	—	3	3
Zjednoczone Królestwo	—	—	11	—	11	1
Szwecja	—	—	7	—	7	12
Kanada	—	—	0	—	0	(1)
	—	—	63	1	64	31
Ogółem	—	—	69	1	70	41

Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania z tytułu współfinansowania ogółem zwiększyły się o 29 mln EUR w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

W 2016 r. nowe wkłady tytułem współfinansowania wpłaciły: Zjednoczone Królestwo (9,4 mln EUR), Belgia (3,3 mln EUR) i Szwecja (0,9 mln EUR).

Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania z tytułu współfinansowania ogółem zwiększono o kwotę 15 mln EUR w celu uwzględnienia przychodów i kosztów związanych ze współfinansowanymi projektami (zob. informacja dodatkowa 3.1.2 i 3.4).

2.7.2.2. Wpłaty na poczet kapitału przyszłych okresów

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Zjednoczone Królestwo	—	—	252	—	252	259
Szwecja	—	—	—	—	—	48

mln EUR

	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Węgry	—	—	9	—	9	—
Ogółem	—	—	261	—	261	307

Pozycja „Wpłaty na poczet kapitału przyszłych okresów” dotyczy wkładów państw członkowskich wniesionych z wyprzedzeniem.

2.7.2.3. Inne zobowiązania różne

Pozycja ta obejmuje przede wszystkim nieprzydzielone wpływy gotówkowe oraz płatności zwrócone.

2.8. BIERNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW I PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

mln EUR

	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	1	93	567	110	770	853
Inne bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	—	(0)	(0)	6	6	2
Ogółem	1	93	567	115	776	855

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują szacunkowe koszty operacyjne w związku z istniejącymi i zakończonymi umowami bez zatwierdzonych zestawień poniesionych wydatków, przy czym koszty kwalifikowalne za 2016 r. poniesione przez beneficjentów EFR oszacowano na podstawie najlepszych dostępnych informacji na temat istniejących umów. Część oszacowanych biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, która odnosi się do wypłaconych płatności zaliczkowych, została ujęta jako zmniejszenie kwot płatności zaliczkowych (zob. informacja dodatkowa 2.1).

AKTYWA NETTO

2.9. KAPITAŁ

2.9.1. Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR

mln EUR

	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
Kapitał	12 164	10 973	20 960	29 367	73 464
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	(0)	(0)	(5 223)	(29 367)	(34 590)
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) na 31.12.2015	12 164	10 973	15 737	—	38 873
Kapitał	12 164	10 973	20 960	29 367	73 464
Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania)	—	(0)	(1 773)	(29 367)	(31 140)
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) na 31.12.2016	12 164	10 973	19 187	—	42 323

Kapitał to całkowita kwota wkładów państw członkowskich na rzecz danego EFR zgodnie z poszczególnymi umowami wewnętrznymi. Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) stanowi wstępny przydział niebędący jeszcze należnością od państw członkowskich.

Kapitałem wniesionym (zgodnie z wezwaniem) jest kwota wstępnego przydziału, której dotyczy wezwanie do przekazania środków na rachunki zasobów finansowych przez państwa członkowskie (zob. informacja dodatkowa 2.9.2 poniżej).

2.9.2. Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) i kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) w podziale na państwa członkowskie

mln EUR				
Wkłady	%	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) na 31.12.2015	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) w 2016 r.	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) na 31.12.2016
Austria	2,41	126	(83)	43
Belgia	3,53	184	(122)	63
Bułgaria	0,14	7	(5)	2
Cypr	0,09	5	(3)	2
Republika Czeska	0,51	27	(18)	9
Dania	2,00	104	(69)	35
Estonia	0,05	3	(2)	1
Finlandia	1,47	77	(51)	26
Francja	19,55	1 021	(674)	347
Niemcy	20,50	1 071	(707)	364
Grecja	1,47	77	(51)	26
Węgry	0,55	29	(19)	10
Irlandia	0,91	48	(31)	16
Włochy	12,86	672	(444)	228
Łotwa	0,07	4	(2)	1
Litwa	0,12	6	(4)	2
Luksemburg	0,27	14	(9)	5
Malta	0,03	2	(1)	1
Niderlandy	4,85	253	(167)	86
Polska	1,30	68	(45)	23
Portugalia	1,15	60	(40)	20
Rumunia	0,37	19	(13)	7
Słowacja	0,21	11	(7)	4
Słowenia	0,18	9	(6)	3
Hiszpania	7,85	410	(271)	139
Szwecja	2,74	143	(95)	49
Zjednoczone Królestwo	14,82	774	(511)	263
Ogółem	100,00	5 223	(3 450)	1 773

Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) w 2016 r. obejmuje wyłącznie wezwania dotyczące 10. EFR. Cała kwota obejmuje kapitał wniesiony na wezwanie zwykłe (3 450 mln EUR). Do opłacenia kapitału 8. i 9. EFR wezwano i został on wniesiony w całości. Nie wezwano jeszcze do wniesienia kapitału na rzecz 11. EFR.

2.9.3. Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał przeniesiony z zamkniętych EFR	627	1 625	—	—	2 252	2 252

Pozycja ta obejmuje środki przeniesione z zamkniętych EFR do 8. i 9. EFR.

2.9.4. Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR

	mln EUR				
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	Ogółem
Stan na 31.12.2014	(3 147)	1 758	(209)	1 597	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 10. EFR	(6)	(109)	114	—	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 11. EFR	—	—	(32)	32	—
Przesunięcie z rezerwy na wykonanie 10. i 11. EFR do instrumentu pomostowego	—	—	(41)	41	—
Przesunięcie odzyskanych kwot z instrumentu pomostowego do rezerwy na wykonanie 10. i 11. EFR	—	—	11	(11)	—
Zwrot środków zaangażowanych w ramach instrumentu pomostowego	676	727	192	(1 595)	—
Stan na 31.12.2015	(2 476)	2 376	35	65	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 10. EFR	(20)	(163)	182	—	—
Przesunięcie umorzonych kwot z poprzednich EFR do rezerwy na wykonanie 11. EFR	—	—	(356)	356	—
Przesunięcie z rezerwy na wykonanie 11. EFR do Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce (10. EFR)	—	—	386	(386)	—
Stan na 31.12.2016	(2 496)	2 214	247	35	—

Pozycja ta obejmuje środki przesunięte między aktywnymi EFR.

Po wejściu w życie umowy z Kotonu wszystkie środki niewykorzystane w ramach wcześniejszych aktywnych EFR po umorzeniu przesuwa się do ostatnio uruchomionego EFR. Środki przesunięte z innych EFR zwiększają środki funduszu docelowego, a zmniejszają środki funduszu pochodzenia. Środki przesunięte do rezerwy na wykonanie 10. i 11. EFR mogą zostać zaangażowane tylko na szczególnych warunkach określonych w umowie wewnętrznej.

W 2016 r. przesunięto 386 mln EUR z rezerwy na wykonanie 11. EFR, aby sfinansować Instrument na rzecz Pokoju w Afryce w ramach 10. EFR.

3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

PRZYCHODY

	Informacja dodatkowa	mln EUR	
		2016	2015
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	3.1	8	90
Przychody z transakcji wymiany	3.2	66	50
Ogółem		73	140

3.1. PRZYCHODY Z TRANSAKcji INNYCH NIŻ TRANSAKcje WYMIANY

	Informacja dodatkowa	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	mln EUR	
						2016	2015
Odzyskanie wydatków		0	5	13	4	23	20
Odzyskanie środków STABEX	3.1.1	1	—	—	—	1	1
Przychody w związku ze współfinansowaniem	3.1.2	—	—	(15)	—	(15)	69
Ogółem		1	5	(2)	4	8	90

Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany można przedstawić następująco w rozbięciu na sposoby zarządzania:

	mln EUR	
	2016	2015
Zarządzanie bezpośrednie	6	61
Wprowadzający w życie:		
Komisja	1	3
Delegatury UE	5	58
Zarządzanie pośrednie	2	29
Wprowadzający w życie:		
Państwa trzecie	(0)	14
Organizacje międzynarodowe	2	14
Podmioty prawa publicznego	0	0
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej	0	1
Ogółem	8	90

3.1.1. Odzyskanie środków STABEX

W 2016 r. z rachunków wymagających podwójnego podpisu w państwach AKP zwrócono na rzecz EFR 1 mln EUR. Przychody te zostały uwzględnione w przychodach z transakcji innych niż transakcje wymiany (odzyskanie środków STABEX) w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności 8. EFR.

3.1.2. Przychody w związku ze współfinansowaniem

Otrzymane wkłady na współfinansowanie spełniają kryteria przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany pod pewnymi warunkami i jako takie nie powinny mieć wpływu na sprawozdanie z finansowych wyników działalności. Otrzymane wkłady zalicza się do zobowiązań (zob. informacja dodatkowa 2.7.2.1), dopóki nie zostaną spełnione warunki związane z przekazanymi środkami pieniężnymi, tj. dopóki nie zostaną poniesione koszty kwalifikowalne (zob. informacja dodatkowa 3.4). Odpowiednią kwotę ujmuje się następnie jako przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany w związku ze współfinansowaniem. Wpływ na wynik ekonomiczny za rok jest zatem zerowy.

3.2. PRZYCHODY Z TRANSAKCJI WYMIANY

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2016	2015
Przychody finansowe	(0)	2	2	(1)	3	8
Inne przychody	2	17	40	3	62	42
Ogółem	2	19	43	2	66	50

Przychody finansowe obejmują przede wszystkim odsetki od płatności zaliczkowych, które w 2016 r. wyniosły 3 mln EUR ⁽¹⁾ (w 2015 r.: 7 mln EUR).

Pozostałe przychody odnoszą się wyłącznie do zrealizowanych i niezrealizowanych zysków z tytułu różnic kursowych.

KOSZTY

3.3. INSTRUMENTY POMOCY

<i>mln EUR</i>						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2016	2015
Pomoc programowana	1	(3)	1 007	746	1 751	1 971
Wsparcie makroekonomiczne	—	39	—	—	39	51
Polityka sektorowa	(0)	18	—	—	18	(24)
Projekty w ramach AKP	—	41	301	351	693	746
Dotacje na spłatę odsetek	(3)	—	—	—	(3)	(6)
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych	—	(0)	98	300	398	285
Inne programy pomocy związane z poprzednimi EFR	—	1	—	—	1	0
Wsparcie instytucjonalne	—	—	5	33	38	34
Wyrównanie zmniejszonych przychodów z wywozu	(0)	0	—	—	0	(3)
Wkłady do funduszy powierniczych	—	—	—	35	35	5
Ogółem	(2)	95	1 411	1 465	2 970	3 059

Koszty operacyjne EFR obejmują różne instrumenty pomocy i przyjmują różne formy w zależności od sposobu wypłacania środków i zarządzania nimi.

⁽¹⁾ Ujmuje się je zgodnie z przepisami art. 9 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. EFR.

3.4. KOSZY WSPÓLFINANSOWANIA

mln EUR						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2016	2015
Współfinansowanie	—	—	(15)	—	(15)	69

Pozycja ta obejmuje koszty poniesione w związku ze współfinansowanymi projektami w 2016 r. Należy zwrócić uwagę, że poniesione koszty obejmują szacunkowe kwoty związane z zakończeniem księgowania (i w związku z tym odwróceniem zapisów dotyczących szacunkowych kwot odnoszących się do roku poprzedniego). Ponieważ koszty szacunkowe za 2015 r. po odwróceniu (50 mln EUR) były wyższe niż koszty poniesione w 2016 r. (35 mln EUR), koszty współfinansowania za 2016 r. mają wartość ujemną. W sprawozdaniu z finansowych wyników działalności ujęto odpowiadające im ujemne przychody (zob. informacja dodatkowa 3.1.2).

3.5. INSTRUMENTY POMOCY I KOSZTY WSPÓLFINANSOWANIA WEDŁUG RODZAJU ZARZĄDZANIA

mln EUR		
	2016	2015
Zarządzanie bezpośrednie	1 173	1 106
Wprowadzający w życie:		
Komisja	140	99
Agencje wykonawcze UE	10	2
Fundusze powiernicze	36	5
Delegatury UE	987	1 000
Zarządzanie pośrednie	1 781	2 023
Wprowadzający w życie:		
EBI i EFI	5	31
Organizacje międzynarodowe	821	990
Podmioty prawa prywatnego wypełniające zadania służby publicznej	143	31
Podmioty prawa publicznego	57	70
Państwa trzecie	756	900
Podmioty prawa prywatnego realizujące partnerstwo publiczno-prywatne	(1)	1
Ogółem	2 954	3 128

3.6. KOSZTY FINANSOWE

mln EUR						
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2016	2015
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości należności	0	0	(4)	—	(4)	1
Inne koszty finansowe	—	—	—	0	0	0
Ogółem	0	0	(4)	0	(4)	1

Pozycja „Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości należności” obejmuje kwotę kosztów z tytułu należności nieściągalnych oszacowaną na dzień zamknięcia rozliczeń oraz odwrócenie zapisów dotyczących szacunkowych kwot odnoszących się do roku poprzedniego. Ponieważ kwoty za 2015 r. po odwróceniu (29 mln EUR) były wyższe niż kwoty oszacowane w 2016 r. (25 mln EUR), koszty ogółem związane z odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości należności za 2016 r. mają wartość ujemną.

3.7. INNE KOSZTY

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	2016	2015
Koszty administracyjne i informatyczne	—	(0)	4	126	129	113
Rezerwa na ryzyko i obciążenia	—	—	—	—	—	4
Poniesione straty z należności z tytułu dostaw i usług	0	0	0	—	0	2
Ujemne różnice kursowe	3	19	42	3	66	44
Ogółem	3	19	46	129	196	162

Pozycja ta obejmuje wydatki pomocnicze, tj. koszty administracyjne związane z programowaniem i wykonaniem poszczególnych EFR. Zawierają się w tym wydatki na przygotowanie, działania następcze, monitorowanie i ocenę projektów, a także wydatki na sieci komputerowe, pomoc techniczną itp.

4. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE ORAZ INNE ISTOTNE POZYCJE

4.1. AKTYWA WARUNKOWE

	mln EUR					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Gwarancje wykonania	(0)	4	5	0	9	13
Gwarancje kwot zatrzymanych	—	4	3	—	7	6
Ogółem	(0)	7	8	0	16	20

Gwarancji wykonania wymaga się w celu zapewnienia, aby beneficjenci finansowania w ramach EFR wywiązali się ze swych zobowiązań przewidzianych w umowach zawartych z EFR.

Gwarancje kwot zatrzymanych odnoszą się wyłącznie do umów na roboty budowlane. Zazwyczaj zatrzymuje się 10 % płatności okresowych na rzecz beneficjentów, aby zapewnić wypełnienie zobowiązań przez wykonawcę. Kwoty zatrzymane wykazuje się jako zobowiązania. Z zastrzeżeniem akceptacji instytucji zamawiającej wykonawca może zamiast tego dostarczyć gwarancję kwot zatrzymanych, która zastępuje zatrzymane kwoty płatności okresowych. Otrzymane gwarancje wykazuje się jako składnik aktywów warunkowych.

W przypadku umów zarządzanych metodą pośrednią gwarancje należą do instytucji zamawiających innych niż EFR i nie są ujmowane przez EFR.

4.2. INNE ISTOTNE POZYCJE

4.2.1. Zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty

Poniższa kwota stanowi budżetowe RAL (zobowiązania pozostające do spłaty) pomniejszone o powiązane kwoty, które ujęto w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności jako koszty. Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty (RAL) to kwota otwartych zobowiązań, w przypadku których nie dokonano jeszcze płatności lub umorzenia. Jest to normalna konsekwencja istnienia programów wieloletnich.

	<i>mln EUR</i>					
	8. EFR	9. EFR	10. EFR	11. EFR	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty	2	202	2 406	4 136	6 746	5 821
Ogółem	2	202	2 406	4 136	6 746	5 821

Na dzień 31 grudnia 2016 r. zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty wynosiły 7 665 mln EUR (w 2015 r. 6 809 mln EUR).

4.2.2. Centrum Rozwoju Przedsiębiorstw

W czerwcu 2014 r. Rada Ministrów AKP-UE podjęła decyzję o rozpoczęciu zorganizowanego zamknięcia CRP, przy jednoczesnym zadbaniu o to, aby projekty wsparcia sektora prywatnego wdrażane przez CRP w krajach i regionach AKP zostały całkowicie zrealizowane. W tym celu Rada Ministrów AKP-UE nadała Komitetowi Ambasadorów AKP-UE uprawnienia do dalszego zajęcia się tą kwestią w celu przyjęcia niezbędnych decyzji.

Komitet Ambasadorów AKP-UE, decyzją nr 4/2014 z 23.10.2014 r. upoważnił Zarząd CRP do podjęcia ze skutkiem natychmiastowym wszelkich odpowiednich środków w celu przygotowania zamknięcia CRP. Zgodnie z art. 2 tej decyzji, Zarząd otrzymał instrukcję, aby skontaktować się z kuratorem w celu przygotowania i wprowadzenia w życie planu zamknięcia.

Pod koniec czerwca 2015 r. kurator przedłożył Zarządowi CRP ostateczny plan strategiczny wraz z budżetem i harmonogramem, który odzwierciedlał wyniki dialogu społecznego. Zatwierdzony przez Zarząd CRP budżet ostatecznego planu strategicznego stanowił podstawę wniosku Komisji dotyczącego decyzji w sprawie finansowania, która została przyjęta przez KE w 2015 r. i opiewa na łączną kwotę 18,2 mln EUR. Po przyjęciu wyżej wspomnianej decyzji w sprawie finansowania, w grudniu 2015 r. Komisja Europejska oraz CRP zawarły umowę o udzielenie dotacji, która zapewnia finansowanie niezbędne do likwidacji aktywów CRP i spłaty jego zobowiązań. Umowa o udzielenie dotacji obowiązuje od dnia 1 stycznia 2016 r. i wygaśnie dnia 31 grudnia 2017 r. Wartość umowy pokrywają zobowiązania pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty.

5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Poniższe pozycje dotyczące zarządzania ryzykiem finansowym EFR odnoszą się do operacji skarbcowych przeprowadzanych przez Komisję w imieniu EFR w celu wykorzystania jego zasobów.

5.1. POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZABEZPIELAJĄCA

Zasady zarządzania operacjami skarbcowymi zostały określone w rozporządzeniu finansowym mającym zastosowanie do 11. EFR oraz w umowie wewnętrznej.

Na mocy wspomnianego rozporządzenia obowiązują następujące zasady główne:

- swoje wkłady na EFR państwa członkowskie wpłacają na specjalne rachunki bankowe otwarte w banku centralnym każdego państwa członkowskiego lub wyznaczonej przez nie instytucji finansowej. Wkłady pozostają na tych rachunkach specjalnych do momentu, gdy konieczne jest dokonanie płatności przez EFR;
- wkłady na EFR są wpłacane przez państwa członkowskie w euro, natomiast płatności EFR są denominowane w euro i w innych walutach, również tych mniej znanych;
- nie można przekraczać stanu rachunków bankowych otwartych przez Komisję w imieniu EFR.

Oprócz rachunków specjalnych Komisja otwiera w imieniu EFR inne rachunki w instytucjach finansowych (bankach centralnych i bankach komercyjnych) w celu dokonywania płatności i otrzymywania wpływów innych niż wkłady państw członkowskich do budżetu.

Operacje finansowe i płatnicze są w dużej mierze zautomatyzowane i opierają się na nowoczesnych systemach informatycznych. Aby zagwarantować bezpieczeństwo systemu oraz zapewnić rozdział obowiązków zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego, standardami kontroli wewnętrznej Komisji i zasadami audytu, stosuje się określone procedury.

Zarządzanie operacjami skarbcowymi i płatniczymi regulują pisemne wytyczne i procedury, które mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i finansowego oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli. Wspomniane wytyczne i procedury odnoszą się do różnych obszarów działań, a ich przestrzeganie jest regularnie sprawdzane.

5.2. RYZYKO WALUTOWE

Ekspozycja EFR na ryzyko walutowe na koniec roku – pozycja netto

mln EUR

	31.12.2016							31.12.2015						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Inne	Ogółem	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Inne	Ogółem
Aktywa finansowe														
Należności	0	—	—	—	129	3	132	—	—	—	—	171	1	171
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2	0	—	—	678	—	680	4	0	—	—	500	—	504
<i>Ogółem</i>	2	0	—	—	807	3	812	4	0	—	—	671	1	675
Zobowiązania finansowe														
Długoterminowe zobowiązania finansowe	—	—	—	—	(6)	—	(6)	0	—	—	—	(10)	—	(10)
Zobowiązania	0	—	—	—	(495)	(54)	(549)	0	—	—	—	(473)	(47)	(520)
<i>Ogółem</i>	0	—	—	—	(501)	(54)	(555)	0	—	—	—	(483)	(47)	(530)
Ogółem	2	0	—	—	306	(51)	257	4	0	—	—	188	(46)	145

Wszystkie wkłady są deponowane w euro; inne waluty kupuje się jedynie wówczas, gdy są konieczne w celu realizacji płatności. W związku z tym operacje skarbcowe EFR nie są narażone na ryzyko walutowe.

5.3. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

EFR nie zaciąga pożyczek pieniężnych, w związku z czym nie jest narażony na ryzyko stopy procentowej.

Uzyskuje jednak odsetki od kwot zdeponowanych na różnych rachunkach bankowych. Komisja w imieniu EFR wprowadziła więc środki mające na celu zagwarantowanie, że uzyskiwane regularnie odsetki będą odzwierciedlały rynkowe stopy procentowe oraz ich ewentualne wahania.

Wkłady do budżetu EFR są przekazywane przez każde państwo członkowskie na specjalny rachunek otwarty w wyznaczonej przez nie instytucji finansowej. Ze względu na to, że odsetki generowane na niektórych z tych rachunków mogą mieć obecnie wartość ujemną, stosowane są odpowiednie procedury zarządzania środkami pieniężnymi w celu zminimalizowania salda na tych rachunkach. Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2016/888 koszty ujemnych odsetek na tych rachunkach ponosi dane państwo członkowskie.

Odsetki od sald przechowywanych przez noc na rachunkach w bankach komercyjnych są naliczane codziennie. Oprocentowanie kwot na takich rachunkach opiera się na zmiennych stopach rynkowych, do których zastosowanie ma marża umowna (dodatnia lub ujemna). W przypadku większości rachunków obliczanie odsetek jest powiązane z rynkową referencyjną stopą procentową i obliczenie to jest korygowane o wszelkie wahania tej stopy. W związku z tym nie zachodzi ryzyko, że odsetki od sald EFR będą naliczane według stopy niższej niż stopy rynkowe.

5.4. RYZYKO KREDYTOWE (RYZYKO KONTRAHENTA)

Aktywa finansowe, które nie są przeterminowane ani nie nastąpiła w ich przypadku utrata wartości

mln EUR

	Ogółem	Nieprzeterminowane i które nie utraciły wartości	Przeterminowane, ale które nie utraciły wartości		
			< 1 rok	1-5 lat	> 5 lat
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	132	93	36	4	—
Ogółem na 31.12.2016	132	93	36	4	—
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	171	50	120	1	—
Ogółem na 31.12.2015	171	50	120	1	—

Aktywa finansowe według kategorii ryzyka:

mln EUR

	31.12.2016			31.12.2015		
	Należności	Środki pieniężne	Ogółem	Należności	Środki pieniężne	Ogółem
Kontrahenci posiadający zewnętrzny rating kredytowy						
Najwyższy i wysoki	34	284	318	6	167	173
Średniowysoki	3	371	374	34	16	50
Średni	2	16	18	36	312	348
Niski	1	9	10	14	9	23
Ogółem	40	680	720	90	503	593
Kontrahenci nieposiadający zewnętrznego ratingu kredytowego						
Grupa 1 (dłużnicy, którzy dotychczas zawsze wywiązywali się z zobowiązań)	92	0	92	81	1	82
Grupa 2 (dłużnicy, którzy w przeszłości nie wywiązali się z zobowiązań)	—	—	—	—	—	—
Ogółem	92	0	92	81	1	82
Ogółem	132	680	812	171	504	675

Środki w kategoriach niski rating i średni rating odnoszą się głównie do wkładów państw członkowskich do EFR wpłaconych na specjalne rachunki otwarte przez państwa członkowskie zgodnie z art. 22 ust. 3 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do EFR. Zgodnie z tym rozporządzeniem wkłady te pozostają na tych specjalnych rachunkach do terminu uiszczenia płatności.

Większa część zasobów finansowych EFR jest przechowywana, zgodnie z rozporządzeniem finansowym mającym zastosowanie do EFR, na „rachunkach specjalnych” otwartych przez państwa członkowskie w celu wpłacania wkładów. Większość tego rodzaju rachunków to rachunki prowadzone przez administracje finansowe państw członkowskich lub w narodowych bankach centralnych. Z tymi instytucjami wiąże się najniższe ryzyko kontrahenta z perspektywy EFR (ekspozycja na ryzyko przechodzi na państwa członkowskie).

Jeżeli chodzi o część zasobów finansowych EFR przechowywanych w bankach komercyjnych, aby możliwe było dokonywanie płatności, środki na tych rachunkach są uzupełniane dopiero wtedy, kiedy jest to niezbędne, i podlegają automatycznemu zarządzaniu przez system zarządzania środkami pieniężnymi Komisji. Na każdym rachunku utrzymywany jest minimalny stan środków pieniężnych, proporcjonalny do średniej wartości dokonywanych z niego dziennie płatności. W rezultacie kwoty przetrzymywane na tych rachunkach przez noc są zawsze bardzo niskie, dzięki czemu ekspozycja EFR na ryzyko jest ograniczona.

Dodatkowo przy wyborze banków komercyjnych zastosowanie mają szczegółowe wytyczne w celu dalszego zminimalizowania ryzyka kontrahenta, na które narażony jest EFR.

Wszystkie banki komercyjne są wybierane w drodze zaproszenia do składania ofert. Aby zostać dopuszczonym do udziału w procedurach przetargowych, wymagane jest posiadanie minimalnego krótkoterminowego ratingu kredytowego na poziomie P-1, przyznanego przez agencję ratingową Moody's, lub na poziomie równoważnym (S&P A-1 lub Fitch F1). W szczególnych i należycie uzasadnionych okolicznościach może być wymagany niższy poziom ratingu.

5.5. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Analiza zobowiązań finansowych stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu wymagalności

	<i>mln EUR</i>			
	< 1 rok	1-5 lat	> 5 lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe	549	6	—	555
Ogółem na 31.12.2016	549	6	—	555
Zobowiązania finansowe	520	10	—	530
Ogółem na 31.12.2015	520	10	—	530

Dzięki zasadom budżetowym stosowanym w odniesieniu do EFR stan ogółu środków pieniężnych w okresie budżetowym jest zawsze wystarczający w celu realizacji wszystkich powiązanych płatności. Wkład państw członkowskich ogółem jest bowiem równy łącznej kwocie środków na płatności na dany okres budżetowy.

Wkłady państw członkowskich do EFR są jednak wnoszone w trzech ratach rocznie, podczas gdy płatności charakteryzuje pewna sezonowość.

Aby zagwarantować stan zasobów finansowych zawsze wystarczający na zrealizowanie płatności, których należy dokonać w danym miesiącu, między działem Komisji odpowiedzialnym za zarządzanie zasobami finansowymi a odnośnymi departamentami odpowiedzialnymi za wydatki ma miejsce regularna wymiana informacji dotyczących sytuacji w zakresie zasobów finansowych, tak aby płatności dokonane w danym okresie nie przekraczały stanu dostępnych zasobów.

Ponadto w zakresie codziennych operacji finansowych EFR zautomatyzowane narzędzia zarządzania środkami pieniężnymi zapewniają każdego dnia odpowiednią płynność na każdym z rachunków bankowych EFR.

6. UJAWNIE NIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH

Podmioty powiązane z EFR to unijny fundusz powierniczy Békou i fundusz powierniczy UE dla Afryki. Transakcje między tymi jednostkami stanowią część normalnych operacji EFR i jako takie – zgodnie z regułami rachunkowości UE – nie są objęte szczególnymi obowiązkami informacyjnymi.

Ponieważ Komisja zarządza EFR, nie ma on osobnego kierownictwa. Świadczenia przysługujące kadrze kierowniczej UE najwyższego szczebla, w tym Komisji, wykazano w skonsolidowanym sprawozdaniu rocznym Unii Europejskiej w pozycji 7.2 „Świadczenia przysługujące kadrze kierowniczej najwyższego szczebla”.

7. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania finansowego księgowy EFR nie wiedział ani nie został powiadomiony o żadnych istotnych zdarzeniach, które wymagałyby zamieszczenia odrębnych informacji w niniejszej sekcji. Roczne sprawozdanie finansowe i powiązane informacje dodatkowe opracowano, wykorzystując najnowsze dostępne informacje, co znalazło swoje odzwierciedlenie powyżej.

8. UZGODNIENIE WYNIKU EKONOMICZNEGO Z WYNIKIEM BUDŻETU

Wynik ekonomiczny za dany rok oblicza się w oparciu o zasadę rachunkowości memoriałowej. Wynik budżetu oblicza się natomiast zgodnie z metodą kasową. Ponieważ oba wspomniane wyniki bazują na tych samych operacjach leżących u podstaw rozliczeń, ich uzgodnienie stanowi przydatny rodzaj kontroli. W poniższej tabeli przedstawiono to uzgodnienie, z wyróżnieniem istotnych dla uzgodnienia kwot w podziale na pozycje przychodów i kosztów.

	<i>mln EUR</i>	
	2016	2015
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(3 073)	(3 152)
Przychody		
<i>Należności niemające wpływu na wynik budżetu</i>	(2)	(1)
<i>Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrane</i>	(7)	(11)
<i>Należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku</i>	16	19
<i>Wynik netto zaliczkowania</i>	43	28
<i>Naliczone przychody (netto)</i>	8	29
Koszty		
<i>Dotychczas niepokryte koszty za rok bieżący</i>	63	61
<i>Koszty z lat ubiegłych pokryte w roku bieżącym</i>	(129)	(221)
<i>Anulowane płatności</i>	22	12
<i>Wynik netto zaliczkowania</i>	(459)	(53)
<i>Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (netto)</i>	168	200
WYNIK BUDŻETU ZA ROK	(3 350)	(3 088)

8.1. POZYCJE UZGADNIANE – PRZYCHODY

Faktyczne przychody budżetowe za dany rok budżetowy odpowiadają przychodom pobranym z tytułu należności ustalonych w ciągu tego roku oraz kwotom otrzymanym z tytułu należności ustalonych w latach ubiegłych.

Należności niemające wpływu na wynik budżetu są ujmowane w wyniku ekonomicznym, ale z perspektywy budżetowej nie mogą one być traktowane jako przychody, gdyż zainkasowana kwota jest przenoszona do rezerw i nie może zostać ponownie przydzielona bez decyzji Rady.

Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze nie pobrane, odlicza się od wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia, jako że nie są one częścią przychodów budżetowych. Z kolei należności ustalone w latach ubiegłych i pobrane w roku bieżącym dolicza się na użytek uzgodnienia do wyniku ekonomicznego.

Wynik netto zaliczkowania stanowi rozliczenie odzyskanych kwot zaliczkowania. Są to wpływy gotówkowe, które pozostają bez wpływu na wynik ekonomiczny.

Naliczone przychody netto składają się głównie z rozliczeń międzyokresowych dokonanych na potrzeby zamknięcia księgowania na koniec danego roku. Uwzględnia się jedynie wynik netto, tj. naliczone przychody za bieżący rok pomniejszone o wpływy z tytułu naliczonych przychodów za poprzedni rok.

8.2. POZYCJE UZGADNIANE – KOSZTY

Dotychczas niepokryte koszty za rok bieżący należy zsumować do celów uzgodnienia, jako że są one częścią wyniku ekonomicznego, ale nie należą do kosztów budżetowych. Natomiast **koszty z lat ubiegłych pokryte w roku bieżącym** muszą zostać odjęte od wyniku ekonomicznego do celów uzgodnienia, ponieważ są one częścią kosztów budżetowych z bieżącego roku, ale albo nie mają wpływu na wynik ekonomiczny, albo wiążą się ze zmniejszeniem kosztów w przypadku korekt.

Wpływy gotówkowe z tytułu **anulowanych płatności** nie mają wpływu na wynik ekonomiczny, ale mają wpływ na wynik budżetu.

Wynik netto zaliczkowania obejmuje nowe kwoty zaliczkowania wypłacone w roku bieżącym (ujęte jako koszty budżetowe tego roku) i rozliczenie płatności zaliczkowych wypłaconych w bieżącym roku lub we wcześniejszych latach przez zatwierdzenie kosztów kwalifikowalnych. Te ostatnie stanowią koszt zgodnie z zasadą rachunkowości memoriałowej, jednak koszt ten nie jest ujmowany na kontach budżetowych, jako że płatność początkowych zaliczek została już uwzględniona jako koszt budżetowy w momencie jej dokonania.

Na **bierno rozliczenia międzyokresowe kosztów netto** składają się głównie rozliczenia międzyokresowe dokonane na użytek procedur zamknięcia księgowości, tj. koszty kwalifikowalne, które zostały poniesione przez beneficjentów środków EFR i jeszcze nie zostały zgłoszone EFR. Uwzględnia się jedynie wynik netto, tj. bierno rozliczenia międzyokresowe kosztów za bieżący rok pomniejszone o pokryte koszty za poprzedni rok.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZY POWIERNICZYCH UNII SKONSOLIDOWANYCH W RAMACH EFR ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do tys. EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

OSTATECZNE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU” ⁽¹⁾

INFORMACJE WSTĘPNE DOTYCZĄCE UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”

Informacje ogólne na temat funduszy powierniczych Unii

Fundusz powierniczy jest rozwiązaniem prawnym o szczególnej strukturze finansowej, które pozwala łączyć środki pieniężne pochodzące od kilku darczyńców, aby umożliwić wspólne finansowanie działań na podstawie wspólnie uzgodnionych celów i wzorów sprawozdawczości.

Zgodnie z art. 187 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (rozporządzenie finansowe UE) i art. 42 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju Komisja jest upoważniona do tworzenia na potrzeby działań zewnętrznych funduszy powierniczych Unii. Fundusze powiernicze Unii tworzy się na podstawie umowy zawartej z darczyńcami, aby podejmować działania w sytuacjach nadzwyczajnych lub w następstwie takich sytuacji lub działania tematyczne. Konieczność ustanowienia funduszu powierniczego Unii musi być uzasadniona w szczególności europejską wartością dodaną (jego cele można lepiej osiągnąć na poziomie UE niż na poziomie krajowym) oraz komplementarnością (fundusz powierniczy nie powinien powielać już istniejących lub podobnych instrumentów).

Fundusze powiernicze Unii tworzy się na czas określony, który – wraz z celami funduszu – ustala się w akcie ustanawiającym każdy fundusz powierniczy. Zgodnie z art. 187 rozporządzenia finansowego UE do funduszy powierniczych Unii zastosowanie mają specyficzne zasady zarządzania, a wkłady na ich rzecz nie są przekazywane do budżetu UE. Każdy fundusz powierniczy Unii ma radę zarządzającą („zarząd funduszu”), której przewodniczy Komisja i w której zasiadają przedstawiciele darczyńców oraz, w charakterze obserwatorów, przedstawiciele państw członkowskich niewnoszących wkładów.

Rada operacyjna złożona z przedstawiciela UE („przewodniczący”), członków założycieli („zastępcy przewodniczącego”) oraz przedstawicieli innych darczyńców, którzy wnieśli wkład w wysokości co najmniej 3 mln EUR („członkowie”), podejmuje decyzje w sprawie wykorzystania środków pieniężnych funduszu powierniczego Unii oraz ocenia skuteczność działań finansowanych przez fundusz powierniczy Unii. Na poziomie administracyjnym rada operacyjna odpowiada m.in. za zatwierdzenie sprawozdania rocznego i zbadanych rocznych sprawozdań finansowych, ocenę skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, działania podejmowane w następstwie uwag audytorów wewnętrznych i zewnętrznych itp.

Funduszami powierniczymi Unii zarządza Komisja pod kierownictwem delegowanego urzędnika zatwierdzającego, który wydaje Komisji oraz darczyńcom zewnętrznym poświadczenie dotyczące wykorzystania środków pieniężnych. Osobą zarządzającą funduszem powierniczym Unii jest subdelegowany urzędnik zatwierdzający. Tak jak ma to miejsce w przypadku Europejskiego Funduszu Rozwoju księgowym funduszu powierniczego Unii jest księgowy Komisji, który odpowiada za ustanowienie praktyk księgowych oraz planu kont wspólnych dla wszystkich funduszy powierniczych Unii.

Fundusz powierniczy „Bêkou”

Pierwszy fundusz powierniczy Unii gromadzący wielu darczyńców, nazwany „Bêkou”, co znaczy „nadzieja” w języku sango, został utworzony w dniu 15 lipca 2014 r. przez Komisję UE (reprezentowaną przez DG DEVCO i DG ECHO oraz ESDZ) oraz trzy państwa członkowskie UE (Niemcy, Francję i Niemcy) w celu wspierania stabilizacji i odbudowy Republiki Środkowoafrykańskiej. Fundusz ten został ustanowiony na okres maksymalnie 60 miesięcy. Fundusz powierniczy zarządzany jest z Brukseli.

Roczne sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego „Bêkou”

Zgodnie z art. 8 umowy ustanawiającej fundusz powierniczy Unii na rzecz Republiki Środkowoafrykańskiej, „unijny fundusz powierniczy »Bêkou«”, oraz art. 11.2.1 umowy założycielskiej roczne sprawozdanie finansowe składa się z dwóch części: (1) rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego przez zarządzającego funduszem powierniczym Unii oraz (2) rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego przez księgowego Komisji, który, na podstawie tego samego artykułu, jest także księgowym funduszu powierniczego.

Zgodnie z art. 8 umowy założycielskiej sprawozdanie finansowe sporządza się zgodnie z przyjętymi przez księgowego Komisji regułami rachunkowości (reguły rachunkowości UE) bazującymi na międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS).

Roczne sprawozdanie finansowe jest przedmiotem niezależnego badania przez audytora zewnętrznego, a ostateczne roczne sprawozdanie finansowe jest przedkładane przez zarządzającego funduszem powierniczym Unii oraz księgowego radzie operacyjnej do zatwierdzenia (art. 8.3.4 lit. c)).

Najważniejsze informacje

Na koniec 2016 r. wkłady do funduszu powierniczego „Bêkou” wniosło 7 darczyńców: Europejski Fundusz Rozwoju (EFR), budżet UE, 4 państwa członkowskie i 1 państwo spoza UE.

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do tys. EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

Fundusz powierniczy będzie finansował działania, które będą przyczyniać się do odbudowy Republiki Środkowoafrykańskiej po kryzysie we wszystkich aspektach tej odbudowy, ze szczególnym naciskiem na środki mające na celu:

- przywrócenie świadczenia kluczowych usług publicznych (np. dostawy energii elektrycznej, transport, dostęp do wymiaru sprawiedliwości, dostęp do wody) oraz podstawowych usług społecznych (zdrowie i edukacja) oraz unormowanie sytuacji w zakresie żywności i żywienia;
- ożywienie działalności gospodarczej,
- ustabilizowanie sytuacji w kraju oraz odbudowę tkanki społecznej, w szczególności przez pojednanie, wspieranie pokojowego współistnienia różnych społeczności Republiki Środkowoafrykańskiej oraz przestrzegania praw człowieka;
- przywrócenie legitymacji krajowych i lokalnych struktur administracyjnych, odbudowę ich zdolności funkcjonowania oraz przywrócenie ich działania.

Z funduszu finansowane będą także działania, które będą przyczyniać się do łagodzenia wpływu kryzysu na kraje graniczące z Republiką Środkowoafrykańską lub udzielające schronienia uchodźcom bądź osobom uciekającym przed przemocą w Republice Środkowoafrykańskiej.

Na koniec 2016 r. łączny wkład zadeklarowany na rzecz funduszu powierniczego Unii wynosił ok. 173 mln EUR: EFR zadeklarował 68 mln EUR, budżet UE – 50 mln EUR, a państwa członkowskie i inni darczyńcy zapowiedzieli przekazanie 55 mln EUR.

Łącznie przyjęto 11 programów, które mają pomóc w odbudowie tego kraju. Do końca 2016 r. zaangażowano kwotę 91,3 mln EUR w takich dziedzinach, jak: zdrowie, bezpieczeństwo żywnościowe i żywieniowe, infrastruktura, integracja kobiet w społeczeństwie, a także pomoc dla środkowoafrykańskich uchodźców w krajach ościennych.

BILANS UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”

(w tys. EUR)

	31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA TRWAŁE		
<i>Płatności zaliczkowe</i>	3 604	3 446
	3 604	3 446
AKTYWA OBROTOWE		
<i>Płatności zaliczkowe</i>	12 458	6 047
<i>Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany</i>	1 455	1 364
<i>Środki pieniężne i ich ekwiwalenty</i>	43 036	52 461
	56 949	59 873
AKTYWA OGÓŁEM	60 554	63 319
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
<i>Zobowiązania finansowe</i>	(59 339)	(63 125)
	(59 339)	(63 125)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
<i>Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów</i>	(1 215)	(193)
	(1 215)	(193)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	(60 554)	(63 319)
AKTYWA NETTO	—	—
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
<i>Skumulowana nadwyżka</i>	—	—
<i>Wynik ekonomiczny za rok</i>	—	—
AKTYWA NETTO	—	—

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”

(w tys. EUR)

	2016	2015
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Przychody z darowizn	17 232	9 354
	17 232	9 354
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	48	101
	48	101
Przychody ogółem	17 280	9 455
KOSZTY		
Koszty operacyjne	(16 432)	(8 824)
Inne koszty	(848)	(631)
Koszty ogółem	(17 280)	(9 455)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	—	—

RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”

(w tys. EUR)

	2016	2015
Wynik ekonomiczny za rok	—	—
Działalność operacyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	(6 569)	(9 493)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	(91)	(1 364)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	(3 786)	18 125
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	1 021	193
PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	(9 425)	7 461
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(9 425)	7 461
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	52 461	45 000
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	43 036	52 461

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO UNIJNEGO FUNDUSZU POWIERNICZEGO „BÊKOU”

(w tys. EUR)

	Skumulowana nadwyżka/ (deficyt)	Wynik ekonomiczny za rok	Aktywa netto
STAN NA 31.12.2015	—	—	—
<i>Wynik ekonomiczny za rok</i>	—	—	—
STAN NA 31.12.2016	—	—	—

OSTATECZNE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI⁽¹⁾**INFORMACJE WSTĘPNE DOTYCZĄCE FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI****Informacje ogólne na temat funduszy powierniczych Unii**

Fundusz powierniczy jest rozwiązaniem prawnym o szczególnej strukturze finansowej, które pozwala łączyć środki pieniężne pochodzące od kilku darczyńców, aby umożliwić wspólne finansowanie działań na podstawie wspólnie uzgodnionych celów i wzorów sprawozdawczości.

Zgodnie z art. 187 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (rozporządzenie finansowe UE) i art. 42 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju Komisja jest upoważniona do tworzenia na potrzeby działań zewnętrznych funduszy powierniczych Unii. Fundusze powiernicze Unii tworzy się na podstawie umowy zawartej z darczyńcami, aby podejmować działania w sytuacjach nadzwyczajnych lub w następstwie takich sytuacji lub działania tematyczne. Konieczność ustanowienia funduszu powierniczego Unii musi być uzasadniona w szczególności europejską wartością dodaną (jego cele można lepiej osiągnąć na poziomie UE niż na poziomie krajowym) oraz komplementarnością (fundusz powierniczy nie powinien powielać już istniejących lub podobnych instrumentów).

Korzystanie z funduszy powierniczych UE ma kilka zalet. Są to instrumenty, którymi zarządza UE, co pozwala na lepszą koordynację działań z działaniami państw członkowskich UE oraz lepszą kontrolę ze strony Unii i innych darczyńców, a także zapewnia lepsze eksponowanie działań UE. Zaletą funduszy powierniczych Unii jest szybki proces decyzyjny oraz zdolność łączenia większych kwot z różnych źródeł; stają się one elastycznym narzędziem, które można stosować proaktywnie i łatwo jest dostosować do szczególnych sytuacji.

Fundusze powiernicze Unii tworzy się na czas określony, który – wraz z celami funduszu – ustala się w akcie ustanawiającym każdy fundusz powierniczy. Zgodnie z art. 187 rozporządzenia finansowego UE do funduszy powierniczych Unii zastosowanie mają specyficzne zasady zarządzania, a wkłady na ich rzecz nie są przekazywane do budżetu UE. Każdy fundusz powierniczy Unii ma radę zarządzającą („zarząd funduszu”), której przewodniczy Komisja i w której zasiadają przedstawiciele darczyńców oraz, w charakterze obserwatorów, przedstawiciele państw członkowskich niewnoszących wkładów. Zarząd funduszu podejmuje decyzje w sprawie wykorzystania środków pieniężnych funduszu powierniczego Unii.

Plan prac funduszu powierniczego Unii zatwierdza rada operacyjna złożona z przedstawiciela UE („przewodniczący”), członków założycieli („zastępcy przewodniczącego”) oraz przedstawicieli innych darczyńców, którzy wnieśli wkład w wysokości co najmniej 3 mln EUR („członkowie”), która także ocenia skuteczność działań finansowanych przez fundusz powierniczy Unii. Na poziomie administracyjnym rada operacyjna odpowiada m.in. za zatwierdzenie sprawozdania rocznego i zbadanych rocznych sprawozdań finansowych, ocenę skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, działania podejmowane w następstwie uwag audytorów wewnętrznych i zewnętrznych itp.

Funduszami powierniczymi Unii zarządza Komisja pod kierownictwem delegowanego urzędnika zatwierdzającego, który wydaje Komisji oraz darczyńcom zewnętrznym poświadczenie dotyczące wykorzystania środków pieniężnych. Osobą zarządzającą funduszem powierniczym Unii jest subdelegowany urzędnik zatwierdzający. Tak jak ma to miejsce w przypadku Europejskiego Funduszu Rozwoju księgowym funduszu powierniczego Unii jest księgowy Komisji, który odpowiada za ustanowienie praktyk księgowych oraz planu kont wspólnych dla wszystkich funduszy powierniczych Unii.

Fundusz powierniczy UE dla Afryki

Kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w Afryce („fundusz powierniczy UE dla Afryki”) utworzono dnia 12 listopada 2015 r. podczas szczytu w Valletcie poświęconego migracji. Głównym celem tego funduszu powierniczego jest wspieranie wszelkich aspektów stabilności i przyczynianie się do lepszego zarządzania migracją, a także eliminowania przyczyn destabilizacji, przymusowych wysiedleń i migracji nieuregulowanej, m.in. przez wspieranie odporności, możliwości gospodarczych, równości szans, bezpieczeństwa i rozwoju oraz zwalczanie naruszeń praw człowieka.

Fundusz powierniczy działa w trzech głównych obszarach geograficznych, tj. w regionie Sahelu i regionie Jeziora Czad, Rogu Afryki i Afryce Północnej, ale beneficjentami projektów realizowanych w ramach funduszu mogą być w indywidualnych przypadkach również kraje sąsiadujące z kwalifikującymi się krajami. Fundusz powierniczy został ustanowiony na określony czas, do dnia 31 grudnia 2020 r., aby można było podejmować krótko- i średnioterminowe działania w odpowiedzi na wyzwania w tych regionach. Fundusz powierniczy zarządzany jest z Brukseli.

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do tys. EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

Roczne sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego UE dla Afryki

Zgodnie z art. 7 umowy ustanawiającej kryzysowy fundusz powierniczy UE na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w Afryce oraz jego wewnętrzne zasady („umowa założycielska”) roczne sprawozdanie finansowe składa się z dwóch części: (1) rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego przez zarządzającego funduszem powierniczym Unii oraz (2) rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego przez księgowego Komisji, który, na podstawie tego samego artykułu, jest także księgowym funduszu powierniczego.

Zgodnie z art. 8 umowy założycielskiej sprawozdanie finansowe sporządza się zgodnie z przyjętymi przez księgowego Komisji regułami rachunkowości (reguły rachunkowości UE) bazującymi na międzynarodowych standardach rachunkowości dla sektora publicznego (IPSAS).

Roczne sprawozdanie finansowe jest przedmiotem niezależnego badania przez audytora zewnętrznego, a ostateczne roczne sprawozdanie finansowe jest przedkładane przez zarządzającego funduszem powierniczym Unii oraz księgowego radzie operacyjnej do zatwierdzenia (art. 8.3.4 lit. c)).

Rok 2016 jest pierwszym rokiem, w którym wydawane jest sprawozdanie finansowe funduszu powierniczego UE dla Afryki. Jest to zgodne z art. 8.3.2, który stanowi, że obowiązek sporządzenia sprawozdania finansowego spoczywający na księgowym ma zastosowanie w odniesieniu do tego pierwszego roku budżetowego, jeżeli fundusz powierniczy istnieje dłużej niż sześć miesięcy. Transakcje z 2015 r. przedstawiono przy użyciu danych porównawczych.

Najważniejsze informacje

Na koniec 2016 r. łączne zasoby zadeklarowane na rzecz funduszu wynosiły 2 555 mln EUR. Kwota wkładów zewnętrznych wyniosła 152 mln EUR, a wkłady z budżetów UE i EFR osiągnęły wartość 2 403 mln EUR.

Tylko w ciągu jednego roku zatwierdzono łącznie 106 projektów na kwotę 1 589 mln EUR dla regionów Sahelu/Jeziora Czad, Rogu Afryki i Afryki Północnej. Projekty można podzielić pod względem geograficznym w następujący sposób: 65 programów w regionie Sahelu/Jeziora Czad na łączną kwotę 918,5 mln EUR; 35 programów w regionie Rogu Afryki na łączną kwotę 606 mln EUR oraz 6 programów w regionie Afryki Północnej na łączną kwotę 64,5 mln EUR. Projekty dotyczą następujących dziedzin priorytetowych: korzyści rozwojowe płynące z migracji (942 mln EUR); legalna migracja i mobilność (68 mln EUR); ochrona i azyl (233 mln EUR); zapobieganie migracji nieuregulowanej i jej zwalczanie; przemyt imigrantów i handel ludźmi (170 mln EUR); powrót, readmisja i ponowna integracja (163 mln EUR) i inne (13 mln EUR). Z zatwierdzonej kwoty zaciągnięto zobowiązania na 1 488 mln EUR, a na 600 mln EUR podpisano umowy z partnerami wykonawczymi.

BILANS FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI

(w tys. EUR)

	31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA TRWAŁE		
Płatności zaliczkowe	44 854	—
	44 854	—
AKTYWA OBROTOWE		
Płatności zaliczkowe	70 731	—
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	9 476	—
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14 879	32 642
	95 086	32 642
AKTYWA OGÓŁEM	139 941	32 642
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Zobowiązania finansowe	(138 502)	(32 642)
	(138 502)	(32 642)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania	(702)	—
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	(736)	—
	(1 439)	—
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	(139 941)	(32 642)
AKTYWA NETTO	—	—
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Skumulowana nadwyżka	—	—
Wynik ekonomiczny za rok	—	—
AKTYWA NETTO	—	—

SPRAWOZDANIE Z WYNIKÓW FINANSOWYCH FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI

(w tys. EUR)

	2016	2015
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Przychody z darowizn	52 246	—
	52 246	—
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	54	—
Inne przychody z transakcji wymiany	43	—
	97	—
Przychody ogółem	52 343	—
KOSZTY		
Koszty operacyjne	(49 042)	—
Inne koszty	(3 301)	—
Koszty ogółem	(52 343)	—
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	—	—

RACHUNEK PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI

(w tys. EUR)

	2016	2015
Wynik ekonomiczny za rok	—	—
Działalność operacyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	(115 585)	—
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	(9 476)	—
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	105 860	32 642
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	702	—
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	736	—
PRZEPIYWY PIENIĘŻNE NETTO	(17 763)	32 642
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(17 763)	32 642
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	32 642	—
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	14 879	32 642

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO FUNDUSZU POWIERNICZEGO UE DLA AFRYKI

(w tys. EUR)

	Skumulowana nadwyżka/ (deficyt)	Wynik ekonomiczny za rok	Aktywa netto
STAN NA 31.12.2015	—	—	—
<i>Wynik ekonomiczny za rok</i>	—	—	—
STAN NA 31.12.2016	—	—	—

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIA FINANSOWE EFR i FUNDUSZY POWIERNICZYCH UE ⁽¹⁾

SKONSOLIDOWANY BILANS

mln EUR

	31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA TRWAŁE		
Płatności zaliczkowe	457	520
Wkłady do funduszu powierniczego	—	—
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	—	—
	457	520
AKTYWA OBROTOWE		
Płatności zaliczkowe	1 455	1 151
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	143	172
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	738	589
	2 336	1 912
AKTYWA OGÓŁEM	2 794	2 432
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Rezerwy	(4)	(4)
Zobowiązania finansowe	(106)	(72)
	(110)	(76)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Zobowiązania	(549)	(520)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	(778)	(855)
	(1 327)	(1 376)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	(1 437)	(1 451)
AKTYWA NETTO	1 357	980
FUNDUSZE I KAPITAŁY REZERWOWE		
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR	42 323	38 873
Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy	2 252	2 252
Przesunięcia kapitału wniesionego (zgodnie z wezwaniem) między aktywnymi EFR	—	—
Wynik ekonomiczny przeniesiony z ubiegłych lat	(40 146)	(36 994)
Wynik ekonomiczny za rok	(3 073)	(3 152)
AKTYWA NETTO	1 357	980

⁽¹⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w tabelach nie sumują się.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

mln EUR

	2016	2015
PRZYCHODY		
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany		
Odzyskanie wydatków	8	90
Przychody z darowizn na rzecz funduszy powierniczych	35	4
	43	94
Przychody z transakcji wymiany		
Przychody finansowe	4	8
Inne przychody	62	42
	66	50
Przychody ogółem	108	144
KOSZTY		
Instrumenty pomocy	(2 935)	(3 059)
Koszty współfinansowania	15	(69)
Koszty finansowe	4	(1)
Koszty poniesione przez fundusze powiernicze	(65)	(4)
Inne koszty	(200)	(163)
Koszty ogółem	(3 181)	(3 296)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(3 073)	(3 152)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

mln EUR

	2016	2015
Wynik ekonomiczny za rok	(3 073)	(3 152)
Działalność operacyjna		
Podwyższenie kapitału – wkłady	3 450	3 200
(Zwiększenie)/zmniejszenie wkładów do funduszy powierniczych	(0)	39
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	(242)	204
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	29	(43)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu rezerw	—	4
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych	34	(7)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	29	(179)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	(78)	132
PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	149	198
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	149	198
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	589	391
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	738	589

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

mln EUR

	Kapitał – aktywne EFR (A)	Kapitał niewniesiony (wobec braku wezwania) – aktywne EFR (B)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) – aktywne EFR (C) = (A)-(B)	Skumulowane kapitały rezerwowe (D)	Kapitał wniesiony (zgodnie z wezwaniem) z zamkniętych EFR, przeniesiony na kolejne okresy (E)	Aktywa netto ogółem (C)+(D)+(E)
STAN NA 31.12.2014	45 691	10 018	35 673	(36 994)	2 252	932
Podwyższenie kapitału – wkłady		(4 795)	4 795	—	—	4 795
Obniżenie kapitału – środki zaangażowane w ramach instrumentu pomostowego	(1 595)		(1 595)			(1 595)
Ujęcie kapitału 11. EFR	29 367	29 367	—			—
Wynik ekonomiczny za rok	—	—	—	(3 152)	—	(3 152)
STAN NA 31.12.2015	73 464	34 590	38 874	(40 146)	2 252	980
Podwyższenie kapitału – wkłady		(3 450)	3 450			3 450
Wynik ekonomiczny za rok			—	(3 073)		(3 073)
STAN NA 31.12.2016	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ EFR

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI FINANSOWEJ – 2016

NOTA WPROWADZAJĄCA

Poprzednie EFR

- Ponieważ 6. EFR został zamknięty w 2006 r., a 7. EFR – w 2008 r., roczne sprawozdanie finansowe nie zawiera już tabel dotyczących wykonania tych EFR. Dane dotyczące wykonania przesuniętych kwot ujmowane są natomiast w ramach 9. EFR.
- Podobnie jak w poprzednich latach w celu zapewnienia przejrzystości w sposobie prezentacji sprawozdania za 2016 r. w tabelach w wyraźny sposób określono dla 8. EFR część wykorzystaną w oparciu o programowanie przewidziane w konwencjach z Lomé oraz część wykorzystaną w oparciu o programowanie przewidziane w umowie z Kotonu.
- Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. b) umowy wewnętrznej dotyczącej 9. EFR salda środków i kwoty umorzone z poprzednich EFR przesunięto do 9. EFR, a w czasie trwania 9. EFR wykorzystano je jako środki 9. EFR.

10. EFR

Umowa o partnerstwie AKP-WE, podpisana dnia 23 czerwca 2000 r. w Kotonu przez państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej i przez państwa Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2003 r. Umowę z Kotonu zmieniono dwukrotnie: najpierw umową podpisaną w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r., a następnie umową podpisaną w Wagadugu w dniu 22 czerwca 2010 r.

Decyzja w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską (2001/822/WE), przyjęta dnia 27 listopada 2001 r. przez Radę Unii Europejskiej, weszła w życie w dniu 2 grudnia 2001 r. Decyzja ta została zmieniona w dniu 19 marca 2007 r. (decyzja 2007/249/WE).

Umowa wewnętrzna w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2008–2013 zgodnie ze zmienioną umową z Kotonu, przyjęta przez przedstawicieli rządów państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej w dniu 17 lipca 2006 r., weszła w życie w dniu 1 lipca 2008 r.

Zgodnie z umową z Kotonu pomoc wspólnotowa na rzecz państw AKP i KTZ w drugim okresie (2008–2013) jest finansowana z 10. EFR, przy czym całkowita kwota przeznaczona na ten cel wynosi 22 682 mln EUR, w tym:

- 21 966 mln EUR przydzielono państwom AKP zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi przedstawionymi w załączniku Ib do zmienionej umowy z Kotonu, z czego kwotą 20 466 mln EUR zarządza Komisja Europejska;
- 286 mln EUR przydzielono KTZ zgodnie z załącznikiem II Aa do zmienionej decyzji Rady w sprawie stowarzyszenia KTZ ze Wspólnotą Europejską, z czego kwotą 256 mln EUR zarządza Komisja Europejska;
- 430 mln EUR przypada Komisji na pokrycie kosztów wynikających z programowania i wykorzystania środków 10. EFR zgodnie z art. 6 umowy wewnętrznej.

Zgodnie z „klauzulą wygaśnięcia” 10. EFR (art. 1 ust. 4 i 5 umowy wewnętrznej dotyczącej 10. EFR) ostateczny termin przydziału środków w ramach 10. EFR upłynął 31 grudnia 2013 r. Środki niewykorzystane przeniesiono do rezerwy na wykonanie 11. EFR.

11. EFR

Umowa o partnerstwie AKP-WE, podpisana dnia 23 czerwca 2000 r. w Kotonu przez państwa członkowskie Wspólnoty Europejskiej i przez państwa Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2003 r. Umowę z Kotonu zmieniono dwukrotnie: najpierw umową podpisaną w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r., a następnie umową podpisaną w Wagadugu w dniu 22 czerwca 2010 r.

Decyzja w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską (2001/822/WE), przyjęta dnia 27 listopada 2001 r. przez Radę Unii Europejskiej, weszła w życie w dniu 2 grudnia 2001 r. Decyzja ta została zmieniona w dniu 19 marca 2007 r. (decyzja 2007/249/WE).

Umowa wewnętrzna w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie ze zmienioną umową z Kotonu, przyjęta przez przedstawicieli rządów państw członkowskich Wspólnoty Europejskiej w sierpniu 2013 r., weszła w życie w marcu 2015 r.

Zgodnie z umową z Kotonu pomoc wspólnotowa na rzecz państw AKP i KTZ w trzecim okresie (2014–2020) jest finansowana z 11. EFR, przy czym całkowita kwota przeznaczona na ten cel wynosi 30 506 mln EUR, w tym:

- 29 089 mln EUR przydzielono państwom AKP zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) i art. 2 lit. d) umowy wewnętrznej, z czego kwotą 27 955 mln EUR zarządza Komisja Europejska;
- 364,5 mln EUR przydzielono państwom KTZ zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) i art. 3 ust. 1 umowy wewnętrznej, z czego kwotą 359,5 mln EUR zarządza Komisja Europejska;
- 1 052,5 mln EUR przypada Komisji na pokrycie kosztów wynikających z programowania i wykorzystania środków 11. EFR zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) umowy wewnętrznej.

— **Środki pozostałe w niepodlegających uruchomieniu rezerwach na wykonanie na 31.12.2016**

Kwoty umorzone z projektów w ramach 9. EFR i poprzednich edycji funduszu są przesuwane do rezerwy na wykonanie 10. EFR, przy czym nie dotyczy to środków Stabex.

Środki umorzone z projektów w ramach 10. EFR są przesuwane do rezerwy na wykonanie 11. EFR.

W trakcie 2016 r. wszystkie środki umorzone z poprzednich EFR zostały przesunięte do odpowiednich rezerw.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 umowy wewnętrznej dotyczącej 11. EFR oraz decyzją Rady z dnia 2 sierpnia 2016 r. (2016/1337), środki umorzone w ramach 10. EFR przesunięto w celu uzupełnienia środków Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce na lata 2016-2018 do kwoty maksymalnej wynoszącej 491 mln EUR oraz do kwoty 16 mln EUR na zasilenie środków na wydatki na działania wspierające.

	mln EUR
Ogółem dostępne z niepodlegających uruchomieniu rezerw na wykonanie na 31.12.2015	151
Ogółem udostępnione z niepodlegających uruchomieniu rezerw na wykonanie w trakcie 2016	534
Pomniejszone o kwotę przesuniętą w celu uzupełnienia środków Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce na 31.12.2016	(386)
Saldo rezerwy niepodlegającej uruchomieniu (ze środków umorzonych w ramach 8., 9. i 10. EFR) na 31.12.2016	299

— **Rezerwa Stabex w ramach 11. EFR**

Po zamknięciu rachunków Stabex środki niewykorzystane/umorzone zostają przesunięte do rezerwy Stabex w puli środków A w ramach 11. EFR (art. 1 ust. 4 umowy wewnętrznej dotyczącej 10. EFR), a następnie do krajowych programów orientacyjnych zainteresowanych krajów.

— Współfinansowanie w ramach EFR

W ramach 10. i 11. EFR podpisano umowy w sprawie przekazania środków z tytułu współfinansowania pochodzących od państw członkowskich i uruchomiono środki na zobowiązania na łączną kwotę 209 mln EUR, natomiast środki na płatności uruchomiono wyłącznie w odniesieniu do zainkasowanej kwoty 190 mln EUR.

Stan środków na współfinansowanie na 31.12.2016 przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>mln EUR</i>	
	Środki na zobowiązania	Środki na płatności
Współfinansowanie – pula środków A	190,0	171,3
Współfinansowanie – w ramach AKP	13,4	13,4
Współfinansowanie – koszty administracyjne	5,5	5,4
	209,4	190,1

W poniższych tabelach, dotyczących kwot zatwierdzonych, zakontraktowanych i zapłaconych, przedstawiono wartości netto. W załączniku znajdują się tabele obrazujące sytuację w odniesieniu do poszczególnych instrumentów

Tabela 1.1

8. EFR

ZMIANY STANU ŚRODKÓW: 31 grudnia 2016 r.
ANALIZA ŚRODKÓW W PODZIALE NA INSTRUMENTY

(mln EUR)

INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZA- SOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUD- NIA 2015 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZE- NIE ZASOBÓW W 2016 R.	Inf. dod.	STAN OBECNY
AKP					
Konwencja z Lomé					
Regularne wkłady państw członkowskich	12 967	(3 256)	(15)		9 695
Pomoc dla uchodźców	120	(20)	(0)		100
Pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych (Konwencja z Lomé)	140	(4)			136
Głęboko zadłużone kraje ubogie (Konwencja z Lomé)	0	1 060			1 060
Dotacje na spłatę odsetek	370	(291)	(7)		72
Kapitał wysokiego ryzyka	1 000	16	(1)		1 015
Stabex	1 800	(1 077)			723
Korekta strukturalna	1 400	97			1 497
Sysmin	575	(474)			101
Programy orientacyjne ogółem	7 562	(2 599)	(6)	(¹)	4 957
Wykorzystanie dochodów z tytułu odsetek	0	35			35
Umowa z Kotonu					
Regularne wkłady państw członkowskich	0	654	(4)		650
Pula środków A – przydziały krajowe	0	418	(0)	(¹)	417
Pula środków B – przydziały krajowe	0	237	(4)	(¹)	233
Odsetki i inne przychody	0	0			0
AKP SUMA CZĄSTKOWA	12 967	(2 602)	(19)		10 346
KTZ					
Konwencja z Lomé					
Regularne wkłady państw członkowskich	163	(116)	(0)		46
Dotacje na spłatę odsetek	9	(8)			1
Kapitał wysokiego ryzyka	30	(24)			6
Stabex	6	(5)			1
Sysmin	3	(1)	(0)	(¹)	2
Programy orientacyjne ogółem	115	(79)			36
KTZ SUMA CZĄSTKOWA	163	(116)	(0)		46
8. EFR OGÓŁEM	13 130	(2 718)	(20)		10 392

(¹) Wszystkie zmniejszenia dotyczą środków umorzonych i przesuniętych do niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR

Tabela 1.2

9. EFR

ZMIANY STANU ŚRODKÓW: 31 grudnia 2016 r.
ANALIZA ŚRODKÓW W PODZIALE NA INSTRUMENTY

(mln EUR)

INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZA- SOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUD- NIA 2015 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZE- NIE ZASOBÓW W 2016 R.	Inf. dod.	STAN OBECNY
AKP					
Konwencja z Lomé					
Regularne wkłady państw członkowskich	0	689	(17)		672
Przesunięcia z 6. EFR – Konwencja z Lomé	0	20	(0)	⁽¹⁾	20
Przesunięcia z 7. EFR – Konwencja z Lomé	0	668	(17)	⁽¹⁾	651
Umowa z Kotonu					
Regularne wkłady państw członkowskich	8 919	5 727	(144)		14 502
Pula środków A – przydziały krajowe	5 318	3 398	(79)	⁽¹⁾	8 637
Pula środków B – przydziały krajowe	2 108	(881)	(15)	⁽¹⁾	1 212
CRP, CTA i Zgromadzenie Parlamentarne	164	(10)			154
Koszty realizacji	125	52			177
Odsetki i inne przychody	0	63			63
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	300	2 329	(15)	⁽¹⁾	2 614
Instrument na rzecz Pokoju	0	360	(6)	⁽¹⁾	354
Przydziały regionalne	904	(105)	(29)	⁽¹⁾	770
Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga	0	105			105
Przydział specjalny – Sudan Południowy	0	267		⁽³⁾	267
Przydział specjalny – Sudan	0	110		⁽²⁾	110
Dobrowolna składka na Instrument na rzecz Pokoju	0	39			39
AKP SUMA CZĄSTKOWA	8 919	6 415	(161)		15 174
KTZ					
Konwencja z Lomé					
Regularne wkłady państw członkowskich	0	3	(0)		3
Przesunięcia z 6. EFR – Konwencja z Lomé	0	0			0
Przesunięcia z 7. EFR – Konwencja z Lomé	0	3	(0)	⁽¹⁾	3
Umowa z Kotonu					
Regularne wkłady państw członkowskich	10	282	(2)		290
Pula środków A – przydziały krajowe	0	239	(2)	⁽¹⁾	237

(mln EUR)

INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2016 R.	Inf. dod.	STAN OBECNY
Pula środków B – przydziały krajowe	0	4			4
Przydziały regionalne	8	40			48
Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	2	(1)			1
KTZ SUMA CZĄSTKOWA	10	285	(2)		293
9. EFR OGÓŁEM	8 929	6 701	(163)		15 467

- (¹) Wszystkie zmniejszenia dotyczą środków umorzonych i przesuniętych do niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR
- (²) Zgodnie z decyzją Rady 2010/406/UE na rzecz Sudanu przeznaczono dodatkową kwotę 150 mln EUR (147 mln na przydział specjalny dla Sudanu i 3 mln tytułem kosztów realizacji) z niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR.
- (³) Zgodnie z decyzją Rady 2011/315/UE na rzecz Sudanu przeznaczono dodatkową kwotę 200 mln EUR (194 mln na przydział specjalny dla Sudanu Południowego i 6 mln tytułem kosztów realizacji) z niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR.

Tabela 1.3

10. EFR

ZMIANY STANU ŚRODKÓW: 31 grudnia 2016 r.
ANALIZA ŚRODKÓW W PODZIALE NA INSTRUMENTY

(mln EUR)

INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZA- SOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUD- NIA 2015 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZE- NIE ZASOBÓW W 2016 R.	Inf. dod.	STAN OBECNY
AKP					
Regularne wkłady państw członkowskich	20 896	9	223		21 128
Pula środków A – przydziały krajowe	0	13 507	(263)	(²)	13 244
Pula środków A – rezerwa	13 500	(13 500)			0
Pula środków B – przydziały krajowe	0	2 020	(5)	(²)	2 015
Pula środków B – rezerwa	1 800	(1 800)			0
Koszty realizacji	430	(1)	16		445
Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	0	241	(9)	(²)	232
Odsetki i inne przychody	0	70	14	(²)	84
Rezerwa w ramach AKP	2 700	(2 700)			0
Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A Stabex	0	(0)		(²)	(0)
Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	683	(683)			0
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	0	67	176	(²)	243
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	0	1 904	(15)	(²)	1 889
Instrument na rzecz Pokoju	0	688	326		1 014
Przydziały regionalne	0	1 978	(17)	(²)	1 962
Rezerwa na przydziały regionalne	1 783	(1 783)			0
Współfinansowanie	0	203	1		204
Pula środków A – przydziały krajowe	0	186	1	(³)	187
Koszty realizacji	0	5	0	(³)	5
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	0	12		(³)	12
Instrument na rzecz Pokoju	0	1		(³)	1
AKP SUMA CZĄSTKOWA	20 896	212	224		21 332
KTZ					
Regularne wkłady państw członkowskich	256	20	(1)		275
Pula środków A – przydziały krajowe	0	196	(2)	(²)	193
Pula środków A – rezerwa	195	(195)			0
Pula środków B – przydziały krajowe	0	15			15
Pula środków B – rezerwa	15	(15)			0
Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A Stabex	0	0			0
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	0	19	2	(²)	21
Przydziały regionalne	0	40	(0)	(²)	40

(mln EUR)

INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2016 R.	Inf. dod.	STAN OBECNY
Rezerwa na przydziały regionalne	40	(40)			0
Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	6	0	(1)	(²)	5
KTZ SUMA CZĄSTKOWA	256	20	(1)		275
10. EFR OGÓŁEM	21 152	232	223		21 607

(¹) Przesunięcie środków umorzonych z projektów w ramach 9. i wcześniejszych EFR do niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie w wysokości 377 mln EUR minus przesunięcie z rezerw kwoty 200 mln EUR na rzecz Sudanu Południowego (9. EFR). Od początku roku do danego dnia rezerwa niepodlegająca uruchomieniu na AKP wynosi łącznie 807 mln EUR, z czego wykorzystano 350 mln EUR (150 mln EUR na rzecz Sudanu, 200 mln EUR na rzecz Sudanu Południowego, przy czym obie kwoty przesunięto na rzecz 9. EFR).

(²) Przesunięcia do i z rezerw 10. EFR

(³) Jeśli chodzi o współfinansowanie, w tabeli przedstawione są tylko środki na zobowiązania.

Tabela 1.4

11. EFR

ZMIANY STANU ŚRODKÓW: 31 grudnia 2016 r.
ANALIZA ŚRODKÓW W PODZIALE NA INSTRUMENTY

(mln EUR)

INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZA- SOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUD- NIA 2015 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZE- NIE ZASOBÓW W 2016 R.	Inf. dod.	STAN OBECNY
AKP					
Regularne wkłady państw członkowskich	29 008	85	(31)		29 062
Pula środków A – przydziały krajowe	0	14 799	317		15 115
Pula środków B – przydziały krajowe	0	194	454		648
Pula środków B – rezerwa	0	71	(71)		0
Koszty realizacji	1 053	0			1 053
Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	0	244	2		246
Odsetki i inne przychody	0	15	1		16
Rezerwa w ramach AKP	3 590	(3 384)	(2)		203
Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A Stabex	0	0	0		0
Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	24 365	(19 697)	(1 240)		3 428
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	0	65	(33)	(¹)	31
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	0	2 240	1		2 241
Instrument na rzecz Pokoju	0	900			900
Przydziały regionalne	0	4 640	542		5 181
Współfinansowanie	0	1	3		5
Pula środków A – przydziały krajowe	0	0	3		3
Koszty realizacji	0	0	0		0
Instrument na rzecz Pokoju	0	1			1
Wewnętrzna umowa KE o gwarantowanym poziomie usług	0	1	0		1
Pula środków A – przydziały krajowe	0	1	0		1
AKP SUMA CZĄSTKOWA	29 008	87	(28)		29 067
KTZ					
Regularne wkłady państw członkowskich	360	0	3		363
Pula środków A – przydziały krajowe	0	0	41		41
Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	360	(3)	(41)		316
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	0	0	3	(¹)	3

(mln EUR)

INSTRUMENT	STAN POCZĄTKOWY	ZWIĘKSZENIE/ ZMNIJSZENIE ŁĄCZNYCH ZASOBÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015 R.	ZWIĘKSZENIE LUB ZMNIJSZENIE ZASOBÓW W 2016 R.	Inf. dod.	STAN OBECNY
Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	0	3			3
KTZ SUMA CZĄSTKOWA	360	0	3		363
11. EFR OGÓŁEM	29 367	88	(24)		29 430

(¹) Rezerwy niepodlegające uruchomieniu są wynikiem przesunięć (umorzeń) środków z niepodlegającej uruchomieniu rezerwy na wykonanie 10. EFR na kwotę 225 mln EUR, które przesunięto bezpośrednio do instrumentu pomostowego (224,7 mln EUR) oraz innych instrumentów z 11. EFR (0,8 mln EUR).

Tabela 2.1

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R.
SPRAWOZDANIE Z POSTĘPU PRAC

(mln EUR)

PRZYDZIAŁ		EFR				
		8	9	10	11	OGÓŁEM
Lomé	Dochody różne	35				35
	Programy orientacyjne ogółem	4 993				4 993
	Pomoc nieobjęta programowaniem ogółem	4 714				4 714
	Przesunięcia z innych funduszy		675			675
SUMA CZĄSTKOWA: REGULARNE WKŁADY P. CZ.		9 742	675			10 417
Kotonu	Pula środków A – przydziały krajowe	417	8 875	13 437	15 156	37 886
	Pula środków B – przydziały krajowe	233	1 217	2 030	648	4 128
	Instrument pomostowy				(0)	(0)
	CRP, CTA i Zgromadzenie Parlamentarne		154			154
	Rezerwa krajowa			0	0	0
	Koszty realizacji i przychody z tytułu odsetek	0	240	535	1 071	1 846
	Przydziały w ramach AKP		2 968	3 135	3 387	9 490
	Rezerwa w ramach AKP			0	203	203
	Rezerwa na przydziały krajowe – pula śr. A Stabex			0	0	0
	Rezerwa na krajowe i regionalne progr. orient.			0	3 743	3 743
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu			264	35	299
	Przydziały regionalne		818	2 001	5 181	8 000
	Rezerwa na przydziały regionalne					0
	Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga		105			105
	Przydział specjalny – Sudan Południowy		267			267
	Przydział specjalny – Sudan		110			110
	Dobrowolna składka na Instrument na rzecz Pokoju		39			39
	SUMA CZĄSTKOWA: REGULARNE WKŁADY P. CZ.	650	14 792	21 403	29 425	66 270
	Pula środków A – przydziały krajowe				1	1
	SUMA CZĄSTKOWA: WEWNĘTRZNA UMOWA KE O GWARANTOWANYM POZIOMIE USŁUG				1	1
Pula środków A – przydziały krajowe			187	3	190	
Koszty realizacji i przychody z tytułu odsetek			5	0	6	
Przydziały w ramach AKP			12	1	13	
SUMA CZĄSTKOWA: WSPÓŁFINANSOWANIE			204	5	209	
OGÓŁEM	10 392	15 467	21 607	29 430	76 896	

	EFR	Suma całkowita		Dane zbiorcze	Roczne dane liczb.							
		Na 31.12.2016	% przydziału		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Decyzje												
	8	10 391	100 %	10 786	(42)	(45)	(60)	(64)	(98)	(63)	(12)	(13)
	9	15 429	100 %	16 633	(54)	(116)	(9)	(297)	(72)	(381)	(170)	(104)
	10	21 058	97 %	4 766	3 501	2 349	3 118	3 524	4 131	(95)	(156)	(80)
	11	13 220	45 %							1 160	5 372	6 688
Ogółem		60 097		32 185	3 405	2 187	3 049	3 163	3 961	621	5 034	6 491
Przyznane środki												
	8	10 378	100 %	10 541	(42)	8	(13)	(46)	(11)	(37)	(16)	(6)
	9	15 309	99 %	14 209	997	476	9	(187)	(96)	(1)	(52)	(46)
	10	19 576	91 %	130	3 184	2 820	2 514	3 460	3 457	2 687	783	541
	11	7 769	26 %							731	3 293	3 745
Ogółem		53 032		24 881	4 140	3 304	2 509	3 226	3 350	3 380	4 008	4 234
Płatności												
	8	10 376	100 %	9 930	152	158	90	15	18	16	(3)	(0)
	9	15 053	97 %	10 011	1 806	1 304	906	539	231	145	43	68
	10	16 476	76 %	90	1 111	1 772	1 879	2 655	2 718	2 760	2 024	1 466
	11	3 435	12 %							595	1 024	1 816
Ogółem		45 339		20 031	3 069	3 233	2 874	3 209	2 967	3 516	3 088	3 350

* Wartości ujemne oznaczają umorzenie.

Tabela 2.2

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R.

RODZAJ POMOCY

(mln EUR)

		EFR									
		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓLEM	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
Lomé	Dochody różne										
	Środki	35								35	
	Decyzje	35	100 %							35	100 %
	Przyznane środki pieniężne	35	100 %							35	100 %
	Płatności	35	100 %							35	100 %
	Programy orientacyjne ogółem										
	Środki	4 993								4 993	
	Decyzje	4 992	100 %							4 992	100 %
	Przyznane środki pieniężne	4 987	100 %							4 987	100 %
	Płatności	4 986	100 %							4 986	100 %
	Pomoc nieobjęta programowaniem ogółem										
	Środki	4 714								4 714	
	Decyzje	4 714	100 %							4 714	100 %
	Przyznane środki pieniężne	4 707	100 %							4 707	100 %
	Płatności	4 706	100 %							4 706	100 %
	Przesunięcia z innych funduszy										
	Środki			675						675	
	Decyzje			674	100 %					674	100 %
	Przyznane środki pieniężne			671	99 %					671	99 %
	Płatności			670	99 %					670	99 %
Regularne wkłady państw członkowskich											
Kotonu	Pula środków A – przydziały krajowe										
	Środki	417		8 875		13 437		15 156		49 258	
	Decyzje	417	100 %	8 868	100 %	13 414	54 %	7 972	53 %	30 671	62 %
	Przyznane środki pieniężne	417	100 %	8 842	100 %	12 436	50 %	3 777	25 %	25 472	52 %
	Płatności	417	100 %	8 804	99 %	10 366	42 %	1 524	10 %	21 111	43 %
	Pula środków B – przydziały krajowe										
	Środki	233		1 217		2 030		648		4 865	
	Decyzje	233	100 %	1 215	100 %	2 023	73 %	608	94 %	4 078	84 %
	Przyznane środki pieniężne	232	99 %	1 209	99 %	1 981	72 %	340	53 %	3 761	77 %
	Płatności	231	99 %	1 204	99 %	1 879	68 %	243	37 %	3 557	73 %

(mln EUR)

		EFR									
		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
Kotonu	Instrument pomostowy										
	Środki							(0)	(0)		
	Decyzje										
	Przyznane środki pieniężne										
	Płatności										
	CRP, CTA i Zgromadzenie Parlamentarne										
	Środki			154					154		
	Decyzje			154	100 %				154	100 %	
	Przyznane środki pieniężne			154	100 %				154	100 %	
	Płatności			154	100 %				154	100 %	
	Koszty realizacji i przychody z tytułu odsetek										
	Środki	0		240		535		1 071	2 311		
	Decyzje			240	100 %	505	51 %	385	1 131	49 %	
	Przyznane środki pieniężne			240	100 %	501	50 %	337	1 079	47 %	
	Płatności			239	100 %	498	50 %	309	1 047	45 %	
	Przydziały w ramach AKP										
	Środki			2 968		3 135		3 387	11 815		
	Decyzje			2 958	100 %	2 915	53 %	1 365	7 238	61 %	
	Przyznane środki pieniężne			2 944	99 %	2 695	49 %	1 206	6 845	58 %	
	Płatności			2 924	99 %	2 319	42 %	997	6 240	53 %	
	Przydziały regionalne										
	Środki			818		2 001		5 181	9 618		
	Decyzje			816	100 %	1 999	55 %	2 886	5 701	59 %	
	Przyznane środki pieniężne			798	98 %	1 813	50 %	2 106	4 717	49 %	
Płatności			771	94 %	1 285	36 %	362	2 419	25 %		
Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga											
Środki			105					105			
Decyzje			105	100 %				105	100 %		
Przyznane środki pieniężne			105	100 %				105	100 %		
Płatności			105	100 %				105	100 %		
Przydział specjalny – Sudan Południowy											
Środki			267					267			
Decyzje			266	100 %				266	100 %		
Przyznane środki pieniężne			217	81 %				217	81 %		
Płatności			77	29 %				77	29 %		

(mln EUR)

		EFR									
		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
Kotonu	Puła środków A – przydziały krajowe										
	Środki							1		1	
	Decyzje							1	71 %	1	71 %
	Przyznane środki pieniężne							1	71 %	1	71 %
	Płatności							1	52 %	1	52 %
	Wewn. umowa KE o gwarant. poziomie usług										

		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
		Środki									
Kotonu	Rezerwa krajowa							0		3 401	
	Rezerwa w ramach AKP							203		578	
	Rezerwa na przydziały krajowe – puła śr. A Stabex							0		0	
	Rezerwa na krajowe i regionalne progr. orient.							3 743		4 426	
	Rezerwa na przydziały regionalne									205	
	Rezerwy podlegające uruchomieniu										376
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu					264		35			
	Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu										
		8	%	9	%	10	%	11	%	OGÓŁEM	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
	Środki	10 392		15 467		21 607		29 430		98 155	
	Decyzje	10 391	100 %	15 429	100 %	21 058	49 %	13 220	45 %	60 097	61 %
	Przyznane środki pieniężne	10 378	100 %	15 309	99 %	19 576	46 %	7 769	26 %	53 032	54 %
	Płatności	10 376	100 %	15 053	97 %	16 476	38 %	3 435	12 %	45 339	46 %
	OGÓŁEM: WSZYSTKIE PRZYDZIAŁY										

⁽¹⁾ % środków

	ŚRODKI	DECYZJE			PRYZYMANE ŚRODKI PIENIĘŻNE			PŁATNOŚCI		
		ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%
	(1)	(2)	(1)	(2)	(3)	(2)	(4)	(3)		
AKP										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Pula środków A – przydziały krajowe	417	417	(0)	100 %	417	(0)	417	100 %	417	100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	417	417	(0)	100 %	417	(0)	417	100 %	417	100 %
Pula środków B – przydziały krajowe	233	233	(2)		232	(1)	231	99 %	0	100 %
Wyrównanie zmniejszonych dochodów z wozu										
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	233	233	(2)	100 %	232	(1)	231	99 %	0	100 %
Odstetki i inne przychody	0									
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	0									
OGÓŁEM AKP (A)	10 346	10 345	(13)	100 %	10 333	(6)	10 330	100 %	(0)	100 %
KTZ										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Programy orientacyjne ogółem	36	36	0	100 %	35	(0)	35	98 %		100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PROGRAMY ORIENTACYJNE OGÓŁEM	36	36	0	100 %	35	(0)	35	98 %		100 %
Dotacje na spłatę odsetek	1	1		100 %	1		1	100 %		100 %
Kapitał wysokiego ryzyka	6	6		100 %	6		6	100 %		100 %
Stabex	1	1		100 %	1		1	100 %		100 %
Sysmin	2	2	(0)	100 %	2		2	100 %		100 %
SUMA CZĄSTKOWA: POMOC NIEOBJĘTA PROGRAMOW. OGÓŁEM	10	10	(0)	100 %	10		10	100 %		100 %
OGÓŁEM KTZ (B)	46	46	(0)	100 %	46	(0)	46	99 %		100 %
OGÓŁEM: AKP+KTZ (A+B)	10 392	10 391	(13)	100 %	10 378	(6)	10 376	100 %	(0)	100 %

Kotouu

Lome

Tabela 2.4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R.
RODZAJ POMOCY
AKP + KTZ – 9. EFR

	ŚRODKI	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI PIENIĘŻNE			PŁATNOŚCI		
		ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
AKP										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Przesunięcia z 6. EFR – Konwencja z Lomé	20	20	(0)	100 %	20	100 %	100 %	20		100 %
Przesunięcia z 7. EFR – Konwencja z Lomé	651	651	(3)	100 %	648	(0)	100 %	647	(0)	100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PRZESUNIĘCIA Z INNYCH FUNDUSZY	672	671	(3)	100 %	668	(0)	100 %	667	(0)	100 %
AKP										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Pula środków A – przydziały krajowe	8 637	8 631	(49)	100 %	8 605	(20)	100 %	8 569	6	100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	8 637	8 631	(49)	100 %	8 605	(20)	100 %	8 569	6	100 %
Pula środków B – przydziały krajowe	1 212									
Wyrównanie zmniejszonych dochodów z wozu		149	(0)		149	(0)	100 %	149	0	100 %
Pomoc nadzwyczajna		1 050	(5)		1 044	(7)	99 %	1 040	(0)	100 %
Głęboko zadłużone kraje ubogie		11			11		100 %	11		100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	1 212	1 210	(6)	100 %	1 204	(7)	99 %	1 200	(0)	100 %

Lomé

Kotom

	ŚRODKI	DECYZJE			PRZYZNANE ŚRODKI PIENIĘŻNE			PŁATNOŚCI		
		ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
CRP, CTA i Zgromadzenie Parlamentarne	154	154	100%	154	100%	100%	154	154	100%	100%
SUMA CZĄSTKOWA: CRP, CTA i ZGROM. PARLAM.	154	154	100%	154	100%	100%	154	154	100%	100%
Koszty realizacji	177	177	100%	177	0	100%	177	176	0	99%
Odsetki i inne przychody	63	63	100%	63	0	100%	63	63	0	100%
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCH. Z ODSETEK	240	240	100%	240	0	100%	240	239	0	100%
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	2 614	2 604	100%	2 591	(14)	99%	2 571	2 571	14	99%
Instrument na rzecz Pokoju	354	354	100%	353	(0)	100%	353	353	0	100%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	2 968	2 958	100%	2 944	(15)	100%	2 924	2 924	14	99%
Przydziały regionalne	770	768	100%	752	(4)	98%	726	726	5	97%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	770	768	100%	752	(4)	98%	726	726	5	97%
Przydział specjalny – Demokr. Rep. Konga	105	105	100%	105		100%	105	105		100%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁ SPECJALNY – DEM. REP. KONGA	105	105	100%	105		100%	105	105		100%
Przydział specjalny – Sudan Południowy	267	266	100%	217	1	82%	77	77	23	35%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁ SPECJALNY – SUDAN POŁUDN.	267	266	100%	217	1	82%	77	77	23	35%
Przydział specjalny – Sudan	110	109	98%	105	(1)	97%	80	80	20	76%
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁ SPECJALNY – SUDAN	110	109	98%	105	(1)	97%	80	80	20	76%
Dobrowolna składka na Instrument na rzecz Pokoju	39	24	62%	24		100%	24	24		100%
SUMA CZĄSTKOWA: DOBROW. SKŁ. NA INSTR. NA RZECZ POKOJU	39	24	62%	24		100%	24	24		100%
OGÓLEM: AKP (A)	15 174	15 136	100%	15 018	(45)	99%	14 764	14 764	68	98%

Kotom

(mln EUR)

	ŚRODKI	DECYZJE			PRYZYMANE ŚRODKI PIENIĘŻNE			PŁATNOŚCI		
		ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
KTZ										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Przesunięcia z 6. EFR – Konwencja z Lomé	0	0		100 %	0		100 %	0		100 %
Przesunięcia z 7. EFR – Konwencja z Lomé	3	3		100 %	3		100 %	3		100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PRZESUNIĘCIA Z INNYCH FUNDUSZY	3	3		100 %	3		100 %	3		100 %
KTZ										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Pula środków A – przydziały krajowe	237	237	(1)	100 %	237	(1)	100 %	235	(0)	99 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	237	237	(1)	100 %	237	(1)	100 %	235	(0)	99 %
Pula środków B – przydziały krajowe Pomoc nadzwyczajna	4	4			4		100 %	4		100 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	4	4		100 %	4		100 %	4		100 %
Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCH. Z ODSETEK	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
Przydziały regionalne	48	48	0	100 %	46	0	97 %	45	0	98 %
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	48	48	0	100 %	46	0	97 %	45	0	98 %
OGÓLEM: KTZ (B)	293	293	(1)	100 %	291	(1)	99 %	288	0	99 %
OGÓLEM: AKP+KTZ (A+B)	15 467	15 429	(104)	100 %	15 309	(46)	99 %	15 053	68	98 %

Tabela 2.5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R.
RODZAJ POMOCY
AKP + KTZ – 10. EFR

	ŚRODKI		DECYZJE		PRYZYMANE ŚRODKI PIENIĘŻNE		PŁATNOŚCI		(min EUR)						
	(1)	(2)	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	(2): (1)	ŁĄCZNIE	ROCZNIE		%	(3): (2)	ŁĄCZNIE	ROCZNIE	%	(4): (3)
AKP															
Regularne wkłady państw członkowskich															
Przydziały															
Pula środków A – przydziały krajowe	13 244	13 221	(154)	100 %	430	93 %	12 301	1 058	83 %		10 243	1 058			
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	13 244	13 221	(154)	100 %	430	93 %	12 301	1 058	83 %		10 243	1 058			
Pula środków B – przydziały krajowe	2 015	204	(6)	95 %	5	95 %	193	11	93 %		179	11			
Wyrównanie zmniejszonych dochodów z wozu		850	(5)	98 %	4	98 %	830	53	92 %		766	53			
Pomoc nadzwyczajna		49	(0)	100 %	(1)	100 %	49	23	100 %		49	23			
Głęboko zadłużone kraje ubogie		905	(0)	99 %	8	99 %	896	87	95 %		873	87			
Inne wydarzenia mające wpływ na budżet		2 008	(11)	100 %	1	100 %	1 968	2	100 %		1 866	87			
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZIAŁY KRAJOWE	2 015	2 008	(11)	100 %	8	98 %	1 968	87	95 %		1 866	87			
Koszty realizacji	445	431	2	97 %	1	100 %	429	2	100 %		427	2			
Odsetki i inne przychody	84	69	(0)	82 %	(0)	97 %	67	1	99 %		66	1			
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCH. Z ODSETEK	529	500	1	94 %	0	99 %	496	3	99 %		494	3			
Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	232	232	(6)	100 %	(6)	100 %	231	0	91 %		211	0			
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	1 889	1 889	(12)	100 %	(2)	97 %	1 824	127	82 %		1 492	127			

	ŚRODKI		DECYZJE		PRYZYKANE ŚRODKI PIENIĘŻNE		PŁATNOŚCI		(min EUR)	
	ŁĄCZNIE	ROZCZNI	ROZCZNI	ROZCZNI	ŁĄCZNIE	ROZCZNI	ŁĄCZNIE	ROZCZNI		
										(2): (1)
Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A Stabex	(0)									
SUMA CZĄSTKOWA: REZ. NA PRYZDZ. KRAJ. – PULA ŚR. A STABEX	(0)									
Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne	0									
SUMA CZĄSTKOWA: REZ. NA KRAJ. I REGION. PROGR. ORIENT.	0									
Rezerwa na przydziały regionalne	0									
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA PRYZYDZIAŁY REGIONALNE	0									
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu										
Rezerwy										
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	243									
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NIE-PODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU	243									
KTZ										
Regularne wkłady państw członkowskich										
Przydziały										
Pula środków A – przydziały krajowe	193	(2)	100%		136	2	70%	123	10	91%
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRYZYDZIAŁY KRAJOWE	193	(2)	100%		136	2	70%	123	10	91%
Pula środków B – przydziały krajowe	15									
Pomoc nadzwyczajna		9	0		7	0	77%	7	0	99%
Inne wydatki mające wpływ na budżet		6			6		100%	6		100%
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRYZYDZIAŁY KRAJOWE	15	15	100%		13	0	86%	13	0	99%

	ŚRODKI		DECYZJE		PRYZYKNANE ŚRODKI PIENIĘŻNE			PLATNOŚCI		
	(1)	(2)	ROZNI	(2): (1)	ROZNI	ROZNI	(3): (2)	ROZNI	ROZNI	(4): (3)
Analizy/Pomoc techniczna w ramach KITZ	5	5		100 %	5	0	98 %	5	(0)	91 %
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCH. Z ODSETEK	5	5		100 %	5	0	98 %	5	(0)	91 %
Przydziały regionalne	40	40	0	100 %	35	0	89 %	20	7	56 %
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY REGIONALNE	40	40	0	100 %	35	0	89 %	20	7	56 %
Rezerwy podlegające uruchomieniu										
Rezerwy										
Pula środków A – rezerwa	0									
Pula środków B – rezerwa	0									
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA KRAJOWA	0									
Rezerwa na przydziały krajowe – pula środków A Stabex	0									
SUMA CZĄSTKOWA: REZ. NA PRZYDZ. KRAJ. – PULA ŚR. A STABEX	0									
Rezerwa na przydziały regionalne	0									
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NA PRZYDZIAŁY REGIONALNE	0									
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu										
Rezerwy										
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	21									
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NIE-PODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU	21									
OGÓLEM: AKP+KITZ (W TYM REZERWY)	21 607	21 058	(80)	97 %	19 576	541	93 %	16 476	1 466	84 %

Tabela 2.6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE EFR NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R.
RODZAJ POMOCY
AKP + KTZ – 11. EFR

	ŚRODKI		DECYZJE		PRYZYMANE ŚRODKI PIENIĘŻNE		PŁATNOŚCI		(min EUR)
	(1)	(2)	ROZCZNIĘ	%	ROZCZNIĘ	%	ROZCZNIĘ	%	
AKP									
Regularne wkłady państw członkowskich									
Przydziały									
Pula środków A – przydziały krajowe	15 115	7 931	4 643	52 %	3 751	47 %	1 517	844	40 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW A – PRZYDZ. KRAJOWE	15 115	7 931	4 643	52 %	3 751	47 %	1 517	844	40 %
Pula środków B – przydziały krajowe	648								
Pomoc nadzwyczajna		499	336		331		237	152	72 %
Inne wydarzenia mające wpływ na budżet		109	109		9		5	5	59 %
SUMA CZĄSTKOWA: PULA ŚRODKÓW B – PRZYDZ. KRAJOWE	648	608	444	94 %	340	56 %	243	157	71 %
Instrument pomostowy	0								
SUMA CZĄSTKOWA: INSTRUMENT POMOSTOWY	0								
Koszty realizacji	1 053	374	137	36 %	329	88 %	302	111	92 %
Odsetki i inne przychody	16	8	2	52 %	6	70 %	6	3	96 %
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYCH. Z ODSETEK	1 068	382	139	36 %	335	88 %	308	114	92 %
Koszty instytucjonalne i koszty wsparcia	246	106	5	43 %	78	73 %	60	20	77 %
Pozostałe przydziały wewnątrz AKP	2 241	359	68	16 %	251	70 %	206	206	82 %
Instrument na rzecz Pokoju	900	900	0	100 %	878	98 %	731	215	83 %
SUMA CZĄSTKOWA: PRZYDZIAŁY W RAMACH AKP	3 387	1 365	73	40 %	1 206	88 %	997	441	83 %

	ŚRODKI		DECYZJE			PRYZYCNANE ŚRODKI PIENIĘŻNE			PŁATNOŚCI		
	(1)	(2)	ROZNIENIE	%	ROZNIENIE	%	ROZNIENIE	%	ŁĄCZNIENIE	ROZNIENIE	%
Analizy/Pomoc techniczna w ramach KTZ	3	3	0	100 %	3	2	90 %	1	1	53 %	
SUMA CZĄSTKOWA: KOSZTY REALIZACJI I PRZYZYCH. Z ODSETEK	3	3	0	100 %	3	2	90 %	1	1	53 %	
Rezerwy podlegające uruchomieniu											
Rezerwy	316										
Rezerwa na krajowe i regionalne programy orientacyjne											
SUMA CZĄSTKOWA: REZ. NA KRAJ. I REGION. PROGR. ORIENT.	316										
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu											
Rezerwy	3										
Rezerwa niepodlegająca uruchomieniu	3										
SUMA CZĄSTKOWA: REZERWA NIE-PODLEGAJĄCA URUCHOMIENIU	3										
OGÓLEM: AKP+KTZ (W TYM REZERWY)	29 430	13 220	6 688	45 %	7 769	3 745	59 %	3 435	1 816	44 %	

(min EUR)

SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI – ŚRODKI PIENIĘŻNE ZARZĄDZANE PRZEZ EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY

EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY**CA/501/17**

9 marca 2017 r.

Dokument 17/098**RADA DYREKTORÓW****INSTRUMENT INWESTYCYJNY
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R.**

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej
- Sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów
- Zestawienie zmian w zasobach stron wnoszących wkład
- Rachunek przepływów pieniężnych
- Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego
- Sprawozdanie niezależnego audytora

**SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ
NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 R.**

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5	360 817	448 995
Należności od stron wnoszących wkład	9/16	86 395	—
Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności	10	169 398	228 521
Pochodne instrumenty finansowe	6	6 920	311
Pożyczki i należności	7	1 729 380	1 460 057
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8	516 884	419 353
Pozostałe aktywa	11	345	27
Aktywa ogółem		2 870 139	2 557 264
ZOBOWIĄZANIA I ZASOBY STRON WNO-SZĄCYCH WKŁAD			
ZOBOWIĄZANIA			
Pochodne instrumenty finansowe	6	25 189	8 219
Przychody przyszłych okresów	12	26 283	29 325
Rezerwy na wystawione gwarancje	13	625	—
Zobowiązania wobec osób trzecich	14	116 114	101 202
Pozostałe zobowiązania	15	2 546	2 364
Zobowiązania ogółem		170 757	141 110
ZASOBY STRON WNO-SZĄCYCH WKŁAD			
Wkład państw członkowskich wniesiony zgodnie z wezwaniem	16	2 377 000	2 157 000
Kapitał z aktualizacji wyceny		142 884	163 993
Zyski zatrzymane		179 498	95 161
Zasoby stron wnoszących wkład ogółem		2 699 382	2 416 154
Zobowiązania i zasoby stron wnoszących wkład ogółem		2 870 139	2 557 264

SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Za rok ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 R.

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Odsetki i podobne przychody	18	106 698	90 385
Odsetki i podobne koszty	18	- 2 307	- 1 556
Odsetki i podobne przychody netto		104 391	88 829
Przychody z tytułu opłat i prowizji	19	699	932
Koszty z tytułu opłat i prowizji	19	-48	-63
Przychody z tytułu opłat i prowizji netto		651	869
Zmiana wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych		- 10 361	6 276
Zrealizowane zyski netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	20	6 504	33 878
Ujemne różnice kursowe netto		- 14 995	- 52 483
Operacje finansowe – wynik netto		- 18 852	- 12 329
Zmiana w odpisie aktualizującym z tytułu utraty wartości pożyczek i należności, bez odwrócenia	7	44 365	- 33 988
Zmiana stanu rezerw na wystawione gwarancje	13	-242	—
Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8	- 2 493	- 3 646
Ogólne koszty administracyjne	21	- 43 483	- 43 045
Zysk/strata za rok		84 337	- 3 310
Inne całkowite dochody:			
<i>Pozycje, które są lub mogą zostać przeklasyfikowane jako zysk lub strata:</i>			
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – Kapitał z aktualizacji wyceny	8		
1. Zmiana netto wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		- 14 624	43 394
2. Kwota netto przeniesiona jako zysk lub strata		- 6 485	- 35 523
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ogółem		- 21 109	7 871
Inne całkowite dochody ogółem		- 21 109	7 871
Całkowite dochody ogółem za rok		63 228	4 561

**ZESTAWIENIE ZMIAN W ZASOBACH STRON WNOŚZĄCYCH WKŁAD
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 R.**

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Wkłady wniesione zgodnie z wezwaniem	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Ogółem
Na 1 stycznia 2016		2 157 000	163 993	95 161	2 416 154
Wkłady państw członkowskich wniesione zgodnie z wezwaniem w ciągu roku	16	220 000	—	—	220 000
Zysk za rok 2016		—	—	84 337	84 337
Inne całkowite dochody ogółem za rok		—	- 21 109	—	- 21 109
Zmiana w zasobach stron wnoszących wkład		220 000	- 21 109	84 337	283 228
Na 31 grudnia 2016		2 377 000	142 884	179 498	2 699 382
Na 1 stycznia 2015		2 057 000	156 122	98 471	2 311 593
Wkłady państw członkowskich wniesione zgodnie z wezwaniem w ciągu roku	16	100 000	—	—	100 000
Strata za rok 2015		—	—	- 3 310	- 3 310
Inne całkowite dochody ogółem za rok		—	7 871	—	7 871
Zmiana w zasobach stron wnoszących wkład		100 000	7 871	- 3 310	104 561
Na 31 grudnia 2015		2 157 000	163 993	95 161	2 416 154

**RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 grudnia 2016 R.**

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk/(strata) za rok budżetowy		84 337	- 3 310
Korekty:			
Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8	2 493	3 646
Zmiana netto w odpisie aktualizującym z tytułu utraty wartości pożyczek i należności	7	- 44 365	33 988
Odsetki skapitalizowane od pożyczek i należności	7	- 7 183	- 13 262

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Zmiana stanu naliczonych odsetek i zamortyzowanych kosztów pożyczek i należności		- 5 843	1 594
Zmiana netto stanu rezerw na wystawione gwarancje	13	625	—
Zmiana stanu naliczonych odsetek i zamortyzowanych kosztów aktywów finansowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności	10	- 1 126	12
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		- 3 042	- 1 985
Wpływ zmian kursu wymiany na pożyczki	7	- 35 025	- 73 447
Wpływ zmian kursu wymiany na aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		- 5 125	- 9 385
Wpływ zmian kursu wymiany na środki pieniężne		- 1 106	- 12 216
Strata na działalności operacyjnej przed zmianami stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych		- 15 360	- 74 365
Wpłaty pożyczek	7	- 528 376	- 282 784
Spląty pożyczek	7	351 468	205 772
Zmiana stanu naliczonych odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	5	2	4
Zmiana wartości godziwej instrumentów pochodnych		10 361	- 6 276
Zwiększenie stanu aktywów finansowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności	10	- 1 159 704	- 1 545 550
Zapadalność aktywów finansowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności	10	1 219 953	1 417 005
Zwiększenie stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8	- 153 986	- 67 449
Splata/zbycie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8	37 978	64 791
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu pozostałych aktywów		-318	5 495
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu pozostałych zobowiązań		182	-227
Zwiększenie stanu zobowiązań wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego		423	4 668
Przepływy pieniężne netto w działalności operacyjnej		- 237 377	- 278 916

(w tys. EUR)

	Informacja dodatkowa	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Wkład otrzymany od państw członkowskich	16	133 605	100 000
Kwoty otrzymane od państw członkowskich w związku z dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną		30 000	92 590
Kwoty wypłacone w imieniu państw członkowskich w związku z dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną		- 15 510	- 22 290
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		148 095	170 300
Zmniejszenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		- 89 282	- 108 616
Zbiorczy rachunek przepływów pieniężnych:			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku budżetowego		448 998	545 398
Środki pieniężne netto:			
Działalność operacyjna		- 237 377	- 278 916
Działalność finansowa		148 095	170 300
Wpływ zmian kursu wymiany na środki pieniężne i ich ekwiwalenty		1 106	12 216
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku budżetowego		360 822	448 998
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:			
Środki pieniężne w kasie	5	51 462	71 405
Lokaty terminowe (z wyłączeniem naliczonych odsetek)		259 342	290 576
Komercyjne papiery dłużne	5	50 018	87 017
		360 822	448 998

Informacja dodatkowa do sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2016 r.

1. Informacje ogólne

Instrument Inwestycyjny („instrument”) został ustanowiony w ramach Umowy z Kotonu („umowy”) o współpracy i pomocy na rzecz rozwoju pomiędzy grupą państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku („państw AKP”) a Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z dnia 23 czerwca 2000 r. i zmienionej w dniu 25 czerwca 2005 r. oraz 22 czerwca 2010 r.

Instrument nie jest odrębnym podmiotem prawnym, a Europejski Bank Inwestycyjny („EBI” lub „Bank”) zarządza wkładami w imieniu państw członkowskich („darczyńców”) zgodnie z warunkami umowy oraz pełni funkcję administratora instrumentu.

Finansowanie na podstawie umowy pochodzi z budżetów państw członkowskich UE. Państwa członkowskie UE wnoszą kwoty przewidziane na finansowanie Instrumentu Inwestycyjnego oraz dotacji na finansowanie dopłat do oprocentowania, jak przewidziano w wieloletnich ramach finansowych (pierwszy protokół finansowy obejmujący lata 2000–2007, zwany 9. Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR), drugi protokół finansowy obejmujący lata 2008–2013, zwany 10. EFR, oraz trzeci protokół finansowy obejmujący lata 2014–2020, zwany 11. EFR). EBI powierzono zarządzanie:

- instrumentem – obciążonym ryzykiem funduszem odnawialnym o wartości 3 685,5 mln EUR przeznaczonym na wsparcie inwestycji sektora prywatnego w państwach AKP; przy czym kwota 48,5 mln EUR przydzielona jest krajom i terytoriom zamorskim („KTZ”);
- dotacjami na finansowanie dopłat do oprocentowania o wartości maksymalnie 1 220,85 mln EUR dla państw AKP i maksymalnie 8,5 mln EUR dla KTZ. Maksymalnie 15 % tych dopłat może zostać wykorzystane na pomoc techniczną związaną z projektami.

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

Na wniosek Komitetu Zarządzającego EBI Rada Dyrektorów EBI przyjęła sprawozdanie finansowe w dniu 9 marca 2017 r. i zezwoliła na jego przedłożenie Radzie Gubernatorów do zatwierdzenia do dnia 25 kwietnia 2017 r.

2. Istotne zasady rachunkowości

2.1. Podstawa przygotowania – Stwierdzenie zgodności

Sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu inwestycyjnego zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską.

2.2. Istotne osądy i szacunki księgowe

Przygotowanie sprawozdania finansowego wymaga wykorzystania wartości szacunkowych. Wymaga to również od kierownictwa Europejskiego Banku Inwestycyjnego stosowania własnego osądu przy stosowaniu zasad księgowych obowiązujących w przypadku Instrumentu Inwestycyjnego. Poniżej wymieniono obszary wymagające kierowania się w znacznym stopniu osądem lub cechujące się złożonością lub obszary, w których założenia i szacunki są istotne dla sprawozdania finansowego.

Stosowanie osądów i szacunków ma największe znaczenie w następujących kwestiach:

Wycena instrumentów finansowych według wartości godziwej

Wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, które są przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach, ustala się w oparciu o kwotowane ceny rynkowe lub kwotowania cen przez maklerów. Jeżeli na podstawie aktywnych rynków nie można określić wartości godziwej, wartość tę określa się, korzystając z różnych technik wyceny, w tym z modeli matematycznych. Dane wejściowe do tych modeli pochodzą z obserwacji rynków w tych przypadkach, w których jest to możliwe, a jeżeli nie ma takiej możliwości, do określenia wartości godziwej niezbędny jest osąd. Wyceny są podzielone na różne kategorie w hierarchii wartości godziwej na podstawie danych wejściowych wykorzystanych w technikach wyceny zgodnie z opisem w informacjach dodatkowych 2.4.3 i 4.

Techniki wyceny mogą obejmować wartość bieżącą netto i metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych, porównanie z podobnymi instrumentami, dla których można zaobserwować ceny rynkowe, model Blacka-Scholesa i wielomianowe modele wyceny opcji oraz inne modele wyceny. Założenia i dane wejściowe wykorzystywane w technikach wyceny obejmują stopy procentowe wolne od ryzyka, referencyjne stopy procentowe, spready kredytowe wykorzystywane do oszacowania stóp dyskontowych, ceny obligacji i akcji, kursy wymiany walut, wysokość cen akcji i indeksu akcyjnego oraz oczekiwane wahania i korelacje cen.

Celem technik wyceny jest ustalenie wartości godziwej odzwierciedlającej cenę, która zostałaby uzyskana ze sprzedaży składnika aktywów lub zapłacona za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku w dniu wyceny.

W ramach instrumentu wykorzystuje się powszechnie przyjęte modele wyceny w celu ustalenia wartości godziwej powszechnych i mniej złożonych instrumentów finansowych, na przykład swapów stóp procentowych i swapów walutowych, w przypadku których wykorzystuje się tylko możliwe do zaobserwowania dane rynkowe i które wymagają od zarządzających osądu i dokonania szacunków w ograniczonym zakresie. Dające się zaobserwować ceny i dane wejściowe do modeli zazwyczaj są dostępne na rynku notowanych na giełdzie dłużnych papierów wartościowych i kapitałowych papierów wartościowych, giełdowych instrumentów pochodnych i zwykłych pozagiełdowych instrumentów pochodnych takich jak swapy stóp procentowych. Dostępność dających się zaobserwować cen rynkowych i danych wejściowych do modeli ogranicza konieczność stosowania przez zarządzających osądu i szacunków oraz ogranicza niepewność związaną z określaniem wartości godziwej. Dostępność dających się zaobserwować cen rynkowych i danych wejściowych do modeli różni się w zależności od produktów i rynków i jest podatna na zmiany uzależnione od konkretnych wydarzeń i ogólnych warunków na rynkach finansowych.

W przypadku instrumentów bardziej złożonych w ramach instrumentu wykorzystuje się własne modele wyceny, opracowane na podstawie powszechnie przyjętych modeli wyceny. Część lub całość istotnych danych wejściowych do tych modeli może nie być możliwa do zaobserwowania na rynku – są one pozyskiwane na podstawie cen lub stóp rynkowych lub szacowane w oparciu o założenia. Przykładem instrumentów obejmujących istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, mogą być niektóre pożyczki i gwarancje, w przypadku których nie istnieje aktywny rynek. Modele wyceny obejmujące istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, wymagają od zarządzających szerszego stosowania osądu i szacunków do ustalenia wartości godziwej. Zastosowanie przez zarządzających osądu i szacunków jest zwykle niezbędne do dokonania wyboru odpowiedniego modelu wyceny, określenia oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wycenianym instrumentem finansowym, określenia prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta i przedterminowej spłaty oraz dokonania wyboru odpowiednich stóp dyskontowych.

Dla instrumentu ustanowiono strukturę kontroli w odniesieniu do wyceny według wartości godziwej. Struktura ta obejmuje jednostki organizacyjne EBI odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem i zarządzanie danymi rynkowymi. Jednostki te są niezależne od pionu zarządzania jednostkami operacyjnymi i odpowiadają za weryfikację istotnych wycen wartości godziwej. Mechanizmy kontroli obejmują:

- weryfikację dających się zaobserwować cen;
- proces przeglądu i zatwierdzenia nowych modeli wyceny i zmian istniejących modeli;
- kalibrację i weryfikację historyczną modeli w oparciu o zaobserwowane transakcje rynkowe;
- analizę i badanie istotnych zmian w zakresie wyceny;
- przegląd istotnych danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, oraz korekty aktualizujące wartość wyceny.

Jeżeli do wyceny wartości godziwej stosuje się informacje osób trzecich, na przykład kwotowania maklerów lub usługi w zakresie wycen, w ramach instrumentu weryfikuje się, czy te wyceny spełniają wymogi MSSF. Obejmuje to:

- ustalenie, czy stosowne jest wykorzystanie wyceny maklera lub wyceny w ramach usługi,
- ocenę, czy dana wycena maklera lub usługa w zakresie wyceny jest wiarygodna;

- stwierdzenie, w jaki sposób uzyskano wartość godziwą, i określenie zakresu, w jakim odzwierciedla ona rzeczywiste transakcje rynkowe;
- stwierdzenie, w przypadku gdy do określenia wartości godziwej wykorzystuje się ceny instrumentów podobnych, w jaki sposób ceny te dostosowano w celu odzwierciedlenia cech instrumentu objętego wyceną.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości pożyczek i należności

Przegląd pożyczek i należności w ramach instrumentu dokonywany jest na każdy dzień sprawozdawczy w celu stwierdzenia, czy w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów należy ująć odpis z tytułu utraty wartości. W szczególności osąd kierownictwa Europejskiego Banku Inwestycyjnego konieczny jest do oszacowania kwot i terminów przyszłych przepływów pieniężnych przy określaniu poziomu niezbędnego odpisu. Takie szacunki oparte są na założeniach dotyczących szeregu czynników, a rzeczywiste wyniki mogą się od nich różnić, w związku z czym w przyszłości mogą wystąpić zmiany w odpisie. Oprócz indywidualnych odpisów z tytułu utraty wartości poszczególnych znaczących pożyczek i należności w ramach instrumentu utworzony może zostać również zbiorowy odpis z tytułu utraty wartości tych rodzajów ekspozycji kredytowej, w których wprawdzie nie stwierdzono utraty wartości, ale w przypadku których istnieje większe ryzyko niewywiązania się z płatności niż początkowo przewidywano.

Zasadniczo uważa się, że do utraty wartości pożyczki dochodzi wówczas, gdy spłata odsetek i kwoty głównej jest przeterminowana o 90 dni lub więcej, a jednocześnie kierownictwo Europejskiego Banku Inwestycyjnego zauważa obiektywne sygnały świadczące o utracie wartości.

Rezerwy z tytułu gwarancji finansowych:

Przegląd umów gwarancji dokonywany jest na każdy dzień sprawozdawczy w celu stwierdzenia, czy w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów należy ująć rezerwę z tego tytułu. Przy określaniu poziomu rezerwy konieczny jest szczególny osąd w celu dokonania szacunków i przyjęcia założeń w odniesieniu do kilku czynników, takich jak:

- kwoty i terminy przyszłych przepływów pieniężnych;
- poziom wykorzystania gwarancji;
- czynniki dyskontujące stosowane do szacunkowych przepływów pieniężnych.

Wycena nienotowanych inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży

Wycena nienotowanych inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży opiera się zazwyczaj na jednym z następujących elementów:

- ostatnich transakcjach zawartych na warunkach rynkowych,
- bieżącej wartości godziwej innego instrumentu o zasadniczo takim samym charakterze;
- spodziewanych przepływach pieniężnych zdyskontowanych według bieżących stóp procentowych mających zastosowanie do instrumentów o podobnych warunkach i podobnej charakterystyce ryzyka;
- metodzie skorygowanych aktywów netto: lub
- innych modelach wyceny.

Określenie przepływów pieniężnych oraz czynników dyskontujących dla nienotowanych inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży wymaga wykorzystania szacunków w znaczącym stopniu. W ramach instrumentu okresowo porównuje się techniki wyceny i ocenia się je pod kątem wiarygodności, stosując ceny z obserwacji bieżących transakcji rynkowych na takich samych instrumentach lub inne dostępne zaobserwowane dane rynkowe.

Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

W ramach instrumentu ustalono, że utrata wartości inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży następuje wówczas, gdy występuje istotny lub trwający przez dłuższy czas spadek wartości godziwej poniżej ich kosztu lub gdy istnieją inne obiektywne dowody utraty wartości. Ustalenie, co oznacza „istotny” lub „trwający przez dłuższy czas” wymaga zastosowania osądu. W ramach instrumentu ustalono, że „istotny” zasadniczo oznacza równy lub wyższy niż 30 %, a „trwający przez dłuższy czas” – trwający dłużej niż 12 miesięcy. Ponadto ocenia się również inne czynniki, w tym zwykłe wahania cen akcji w przypadku akcji notowanych oraz przyszłe przepływy pieniężne i czynniki dyskontujące w przypadku nienotowanych instrumentów kapitałowych.

Konsolidacja jednostek, w których instrument ma udziały

Zgodnie z istotnym osądem w ramach instrumentu żadna z jednostek, w których posiada on udziały, nie jest przez niego kontrolowana. Wynika to z faktu, że we wszystkich tych jednostkach wyłączna odpowiedzialność za zarządzanie spółką oraz kontrolowanie jej działań i innych spraw spoczywa na komplementariuszu, zarządzającym funduszem lub zarządzie, który ma również kompetencje i uprawnienia do podejmowania wszelkich działań niezbędnych do realizacji celów spółki zgodnie z wytycznymi dotyczącymi polityki i inwestycji.

2.3. Zmiany zasad rachunkowości

Z wyjątkiem zmian opisanych poniżej, w odniesieniu do instrumentu niezmiennie stosowano zasady rachunkowości określone w informacji dodatkowej 2.4 w przypadku wszystkich okresów objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym. W odniesieniu do instrumentu przyjęto nowe standardy i zmiany standardów przedstawione poniżej.

Przyjęte standardy

Podczas przygotowywania niniejszego sprawozdania finansowego przyjęto następujące standardy, zmiany standardów i zasady ich interpretacji.

- Zmiany MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – dokument zatytułowany „Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji”
- Roczne zmiany MSSF, okres 2012-2014 – różne standardy.

Zmiany te nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe dotyczące instrumentu.

Standardy opublikowane, ale jeszcze nie obowiązujące

Następujące standardy, zmiany w standardach i zasadach ich interpretacji obowiązują dla całorocznych okresów rozpoczynających się po dniu 1 stycznia 2016 r. i nie zostały one zastosowane do przygotowania niniejszego sprawozdania finansowego. Poniżej przedstawiono te standardy, zmiany w standardach i zasadach ich interpretacji, które mogą mieć znaczenie dla instrumentu.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Ostatnia część tego standardu została wydana w dniu 24 lipca 2014 r. i zastępuje istniejące wytyczne zawarte w MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. MSSF 9 dotyczący klasyfikacji, wyceny i usuwania z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych wprowadza nowy model oczekiwanych strat kredytowych służący do obliczania utraty wartości aktywów finansowych oraz nowe zasady dotyczące rachunkowości zabezpieczeń.

MSSF 9 zawiera nowe podejście do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych, które odzwierciedla model biznesowy, w ramach którego zarządza się aktywami, oraz charakter przepływów pieniężnych, które z nich wynikają. MSSF 9 zawiera trzy główne kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: aktywa wyceniane po koszcie zamortyzowanym, aktywa wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody („FVOCI”) oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy („FVTPL”). Standard eliminuje istniejące kategorie wg MSR 39, czyli aktywa utrzymywane do upływu terminu zapadalności, pożyczki i należności oraz aktywa dostępne do sprzedaży. Zgodnie z MSSF 9 nigdy nie rozdziela się instrumentów pochodnych wbudowanych w kontrakty zawierające umowę zasadniczą będącą składnikiem aktywów finansowych objętym zakresem standardu. Zamiast tego na potrzeby klasyfikacji ocenia się cały hybrydowy instrument finansowy.

MSSF 9 zachowuje w dużej mierze istniejące wymogi zawarte w MSR 39 dotyczące klasyfikacji zobowiązań finansowych. Jednak zgodnie z MSR 39 wszystkie zmiany wartości godziwej zobowiązań zaliczanych do kategorii FVTPL ujmuje się w rachunku zysków i strat, podczas gdy zgodnie z MSSF 9 te zmiany wartości godziwej przedstawia się zazwyczaj w następujący sposób:

- kwota zmiany wartości godziwej przypisywana do zmian ryzyka kredytowego związanego ze zobowiązaniem jest prezentowana w innych całkowitych dochodach; oraz
- pozostała kwota zmiany wartości godziwej jest ujmowana w wyniku finansowym.

MSSF 9 zastępuje przyjętą w MSR 39 koncepcję strat poniesionych perspektywiczną koncepcją oczekiwanych strat kredytowych. Będzie ona wymagała zastosowania znacznego stopnia osądu i ważonego prawdopodobieństwem oszacowania wpływu zmian czynników ekonomicznych na oczekiwane straty kredytowe. Ten nowy model pomiaru utraty wartości będzie miał zastosowanie do aktywów finansowych wycenianych według kosztu zamortyzowanego lub FVOCI, z wyjątkiem inwestycji w instrumenty kapitałowe, oraz do aktywów z tytułu umów.

Zgodnie z MSSF 9 odpisy na oczekiwane straty kredytowe będą wyceniane w jeden z następujących sposobów:

- na podstawie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych. Są to oczekiwane straty kredytowe wynikające z wszystkich ewentualnych zdarzeń niewykonania zobowiązania w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego; oraz
- na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia. Są to oczekiwane straty kredytowe wynikające ze wszystkich ewentualnych zdarzeń niewykonania zobowiązania w całym okresie życia instrumentu finansowego.

Wycena oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia ma zastosowanie, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym składnikiem aktywów finansowych znacząco wzrosło od momentu początkowego ujęcia, a wycena w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego – w przypadku, gdy taka znacząca zmiana nie nastąpiła. Jednostka może stwierdzić, że ryzyko kredytowe związane z danym składnikiem aktywów finansowych nie wzrosło znacząco, jeżeli dany składnik aktywów charakteryzował się niskim ryzykiem w dniu sprawozdawczym.

W ramach instrumentu nie dokonano jeszcze szczegółowej oceny metod szacowania utraty wartości, które będą miały zastosowanie na podstawie MSSF 9, ale może ona doprowadzić do wcześniejszego ujęcia strat kredytowych o większej zmienności.

MSSF 9 będzie wymagał ujawnienia licznych nowych informacji, szczególnie na temat ryzyka kredytowego i oczekiwanych strat kredytowych. Ocena wstępna przeprowadzona w ramach instrumentu obejmowała analizę, której celem było zidentyfikowanie luk w danych w świetle obecnych procesów, i w związku z nią w ramach instrumentu planuje się wprowadzić takie zmiany w systemach i środkach kontroli, jakie wydają się konieczne do wychwycenia wymaganych danych.

MSSF 9 został zatwierdzony przez UE dnia 22 listopada 2016 r. i obowiązuje w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 r. lub później, z możliwością wcześniejszego przyjęcia. W ramach instrumentu nie planuje się wdrożenia standardu przed datą jego wejścia w życie.

Przeprowadza się natomiast obecnie szczegółową analizę wpływu, jaki będzie wynikał z zastosowania MSSF 9.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 ustanawia kompleksowe ramy pozwalające ustalić, czy, w jakiej wysokości i kiedy ująć przychody. Zastępuje on istniejące wytyczne dotyczące ujmowania przychodów, w tym MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną i KIMSF 13 Konsumentckie programy lojalnościowe. Standard MSSF 15 został zatwierdzony przez UE dnia 22 września 2016 r. i obowiązuje w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 r. lub później, z możliwością wcześniejszego przyjęcia. W ramach instrumentu nie ustalono jeszcze zakresu oddziaływania tego standardu.

Zmiana MSR 7 „Rachunki przepływów pieniężnych” – Dokument zatytułowany „Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji”

Zmiany wiążą się z wprowadzeniem wymogu ujawniania informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej obejmujących zarówno zmiany wynikające z przepływów pieniężnych, jak i zmiany wynikające z operacji o charakterze bezgotówkowym. Zmiany obowiązują w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 r. lub później, z możliwością szybkiego przyjęcia. Oczekuje się, że UE zatwierdzi zmiany do końca roku. W ramach instrumentu nie planuje się wcześniejszego wdrożenia standardu; nie przewiduje się też, że będą one miały znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe instrumentu.

2.4. Opis istotnych zasad rachunkowości

Sprawozdanie z sytuacji finansowej przedstawia aktywa i zobowiązania w porządku zgodnym z malejącym stopniem płynności, bez wprowadzania podziału na pozycje krótkoterminowe i inne.

2.4.1. Przeliczenie waluty obcej

Walutą wykorzystaną do prezentacji sprawozdania finansowego dotyczącego instrumentu jest euro (EUR), które jest także walutą funkcjonalną. Informacje finansowe przedstawione w euro zostały zaokrąglone do pełnego tysiąca, chyba że zaznaczono inaczej.

Transakcje w walutach obcych przelicza się według kursu wymiany obowiązującego w dniu transakcji.

Aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach innych niż euro przelicza się na euro według kursów wymiany obowiązujących na dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej. Dodatnie lub ujemne różnice kursowe wynikające z przeliczenia walut wykazuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Niepieniężne pozycje wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji według kursu innego niż kurs z dnia transakcji oraz niezrealizowane różnice kursowe wynikające z nierozliczonych aktywów i zobowiązań pieniężnych w walucie obcej ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

Pozycje sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów przelicza się na euro po kursie wymiany obowiązującym w dniu transakcji.

2.4.2. *Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty zostały zdefiniowane dla instrumentu jako rachunki bieżące, depozyty krótkoterminowe lub komercyjne papiery dłużne o pierwotnym terminie zapadalności wynoszącym do trzech miesięcy.

2.4.3. *Aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne*

Aktywa finansowe wykazywane są według daty rozliczenia.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa jest to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny na głównym rynku lub – w przypadku jego braku – na najkorzystniejszym rynku, do którego instrument ma dostęp w tym dniu.

W stosownych przypadkach EBI, w imieniu instrumentu, dokonuje wyceny wartości godziwej danego instrumentu, wykorzystując cenę kwotowaną na aktywnym rynku dla tego instrumentu. Rynek uznaje się za aktywny, jeżeli transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać w sposób ciągły informacji na temat cen.

Jeżeli na podstawie aktywnych rynków nie można określić wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wartość tę określa się, korzystając z różnych technik wyceny, w tym określonych modeli matematycznych. Dane wejściowe do tych modeli pochodzą z obserwacji rynków w tych przypadkach, w których jest to możliwe, a jeżeli nie ma takiej możliwości, do określenia wartości godziwej niezbędny jest osąd. Wybrana technika wyceny obejmuje wszystkie czynniki, jakie uwzględniliby uczestnicy rynku, ustalając cenę transakcji.

EBI dokonuje wyceny według wartości godziwej, stosując następującą hierarchię wartości godziwej, która odzwierciedla znaczenie danych wejściowych wykorzystanych do wyceny:

- Poziom 1: dane wejściowe będące nieskorygowanymi kwotowaniami cen rynkowych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów, do których instrument ma dostęp.
- Poziom 2: dane inne niż ceny kwotowane ujęte na poziomie 1, ale dające się zaobserwować albo bezpośrednio (tj. jako ceny), albo pośrednio (tj. jako pochodne cen). Kategoria ta obejmuje instrumenty wycenione z wykorzystaniem kwotowanych cen rynkowych na aktywnych rynkach dla identycznych instrumentów, kwotowanych cen dla identycznych lub podobnych instrumentów na rynkach uznawanych za rynki nieaktywne lub innych technik wyceny, w których wszystkie istotne dane wejściowe dają się bezpośrednio lub pośrednio zaobserwować na podstawie danych rynkowych.
- Poziom 3: dane wejściowe, których nie da się zaobserwować. Kategoria ta obejmuje wszelkie instrumenty, w przypadku których technika wyceny obejmuje dane wejściowe nieoparte na dających się zaobserwować danych, a dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować, mają istotny wpływ na wycenę instrumentu. Kategoria ta obejmuje instrumenty wyceniane na podstawie cen kwotowanych dla podobnych instrumentów, jeżeli istotne niedające się zaobserwować korekty lub założenia są niezbędne, by oddać różnicę pomiędzy tymi instrumentami.

Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej w ramach instrumentu ujmują się na koniec okresu sprawozdawczego, w którym wystąpiła zmiana.

Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności

Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności obejmują notowane obligacje, które mają być utrzymywane do upływu terminu zapadalności, oraz komercyjne papiery dłużne o pierwotnym terminie zapadalności przekraczającym trzy miesiące.

Takie obligacje i komercyjne papiery dłużne są początkowo ujmowane według ich wartości godziwej powiększonej o ewentualne bezpośrednio z nimi związane koszty transakcyjne. Różnica między ceną na wejściu a wartością wykupu jest amortyzowana metodą efektywnej stopy procentowej przez pozostałą część okresu życia instrumentu.

Na każdy dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej w ramach instrumentu ocenia się, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Uznaje się, że utrata wartości danego składnika lub grupy składników aktywów finansowych występuje wyłącznie wówczas, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że utrata wartości wynika ze zdarzenia lub zdarzeń, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika w księgach („zdarzenie powodujące utratę wartości”), i że zdarzenie powodujące utratę wartości („zdarzenie”) ma wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w odniesieniu do składnika lub grupy składników aktywów finansowych, który można rzetelnie oszacować. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w sprawozdaniu z zysków i strat, a kwotę straty wycenia się jako różnicę między wartością bilansową a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według początkowej efektywnej stopy procentowej instrumentu.

Pożyczki

Pożyczki z instrumentu ujmowane są jako aktywa instrumentu w dniu przekazania pożyczki pożyczkobiorcom. Pożyczki te wykazywane są początkowo według kosztu (kwoty wypłacone netto), który jest równy wartości godziwej środków pieniężnych przekazanych na uruchomienie pożyczki, łącznie z wszelkimi kosztami transakcji. Następnie są one wyceniane po koszcie zamortyzowanym z wykorzystaniem metody efektywnego dochodu, pomniejszonym o rezerwy na pokrycie strat z tytułu utraty wartości lub braku możliwości wyegzekwowania należności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to instrumenty, które zostały tak oznaczone lub których nie można zaklasyfikować do aktywów wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, utrzymywanych do terminu zapadalności ani do pożyczek i należności. Obejmują one bezpośrednie inwestycje kapitałowe i inwestycje w fundusze *venture capital* i są początkowo ujmowane według ich wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne.

Po pierwotnej wycenie aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są następnie wykazywane według wartości godziwej. Należy zwrócić uwagę na następujące szczegóły dotyczące wyceny inwestycji kapitałowych według wartości godziwej, której nie można ustalić na podstawie aktywnych rynków:

a. Fundusze *venture capital*

Wartość godziwa każdego funduszu *venture capital* opiera się na najnowszej dostępnej wartości aktywów netto zgłoszonej przez fundusz, jeżeli została ona obliczona w oparciu o międzynarodowy standard wyceny uznany za zgodny z MSSF (np.: międzynarodowe wytyczne dotyczące wyceny kapitału *private equity* i *venture capital* – International Private Equity and Venture Capital Valuation guidelines – opublikowane przez Europejskie Stowarzyszenie Venture Capital). W ramach instrumentu może jednak zostać podjęta decyzja o skorygowaniu wartości aktywów netto zgłoszonych przez fundusz, jeżeli pojawiają się kwestie mogące mieć wpływ na taką wycenę.

b. Bezpośrednie inwestycje kapitałowe

Godziwa wartość inwestycji oparta jest na ostatnim dostępnym sprawozdaniu finansowym, przy czym w stosownych przypadkach wykorzystuje się ponownie ten sam model, który wykorzystano przy nabyciu udziałów w kapitale.

Niezrealizowane zyski i straty z funduszy *venture capital* oraz bezpośrednich inwestycji kapitałowych wykazywane są w zasobach stron wnoszących wkład do czasu sprzedaży, wykupu lub zbycia inwestycji lub do czasu wykazania utraty wartości inwestycji. W przypadku uznania, że nastąpiła utrata wartości inwestycji dostępnej do sprzedaży, skumulowane niezrealizowane zyski lub straty ujęte wcześniej w kapitale własnym przenosi się do sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów.

W przypadku inwestycji w nienotowane instrumenty wartość godziwa określana jest przy zastosowaniu uznanej metody wyceny (np. skorygowanych aktywów netto, zdyskontowanych przepływów pieniężnych lub kilku różnych). Inwestycje tego rodzaju wykazywane są według kosztu, jeżeli nie można w sposób rzetelny dokonać pomiaru ich wartości godziwej. Należy zauważyć, że w pierwszych 2 latach inwestycji ujmowane są one według kosztów.

Udziały nabyte w ramach instrumentu to zazwyczaj inwestycje w fundusze *private equity* i fundusze *venture capital*. Zgodnie z praktyką branżową tego rodzaju inwestycje są zwykle realizowane wspólnie przez kilku inwestorów, z których żaden nie może pojedynczo wpływać na bieżące funkcjonowanie i działalność inwestycyjną takiego funduszu. W związku z tym ewentualne członkostwo inwestora w organie zarządzającym takim funduszem zasadniczo nie uprawnia takiego inwestora do wpływania na bieżące funkcjonowanie funduszu. Ponadto pojedynczy inwestorzy mający udział w funduszu *private equity* lub funduszu *venture capital* nie wpływają na politykę funduszu, na przykład na zasady wypłaty dywidend i wypłaty innych środków. Tego rodzaju decyzje podejmuje zwykle zarząd funduszu na podstawie umowy udziałowców określającej prawa i obowiązki zarządu oraz wszystkich udziałowców funduszu. Umowa udziałowców z reguły również uniemożliwia pojedynczym inwestorom dwustronne przeprowadzanie znaczących transakcji z funduszem, wymienianie się członkami zarządu czy uzyskiwanie uprzywilejowanego dostępu do podstawowych informacji technicznych. Inwestycje w ramach instrumentu realizowane są zgodnie z wyżej opisaną praktyką branżową, co gwarantuje, że instrument nie będzie sprawował kontroli nad którąkolwiek z tych inwestycji ani nie będzie wywierał na nie znaczącego wpływu w rozumieniu MSR 10 i MSR 28; dotyczy to również inwestycji, w których instrument ma ponad 20 % udział w prawach głosu.

Gwarancje

Umowy gwarancji finansowych to umowy zobowiązujące instrument do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w terminie zgodnie z warunkami instrumentu dłużnego.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami gwarancje te nie spełniają wymogów definicji umowy ubezpieczeniowej (MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”) i ujmuje się je zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” jako „instrumenty pochodne” lub jako „gwarancje finansowe”, w zależności od ich elementów i cech określonych w MSR 39.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do instrumentów pochodnych przedstawiono w informacji dodatkowej 2.4.5.

W momencie ujęcia początkowego gwarancje finansowe są wykazywane według wartości godziwej, która odpowiada wartości bieżącej netto przewidywanych wpływów premii i pierwotnie oczekiwanej straty. Wycenienie to jest dokonywane w dniu rozpoczęcia każdej transakcji i jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „Gwarancje finansowe” w pozycji „Pozostałe aktywa” i „Pozostałe zobowiązania”.

Po ujęciu początkowym wartość zobowiązań w ramach instrumentu z tytułu takich gwarancji jest aktualizowana do wyższej z dwóch wartości:

- początkowo ujętej kwoty, pomniejszonej, tam gdzie ma to zastosowanie, o łączną amortyzację ujętą zgodnie z MSR 18 „Przychody”, oraz
- wartości kosztów, jakie, według najlepszego oszacowania, trzeba ponieść w celu uregulowania wszelkich istniejących zobowiązań finansowych wynikających z gwarancji, zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Najlepszego oszacowania kosztów dokonuje się zgodnie z MSR 37. Rezerwy z tytułu gwarancji finansowych odpowiadają kosztowi uregulowania zobowiązania, które jest oczekiwaną stratą, oszacowanemu na podstawie wszystkich istotnych czynników i informacji dostępnych na dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej.

Kiedy operację gwarancji finansowej wycenioną zgodnie z MSR 39 usuwa się z bilansu i traktuje zgodnie z MSR 37, jej wartość wcześniej ujętą w pozycji „Pozostałe zobowiązania” przenosi się do pozycji „Rezerwy na wystawione gwarancje” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Rezerwę z tytułu gwarancji finansowych (wycenioną zgodnie z MSR 37) ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zmiana stanu rezerw z tytułu gwarancji, bez odwrócenia”.

Otrzymaną premię ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Przychody z opłat i prowizji” na podstawie planu amortyzacji zgodnie z MSR 18 przez cały okres życia gwarancji finansowej.

Ponadto po podpisaniu umowy gwarancyjnej są one ujmowane jako zobowiązanie warunkowe instrumentu, natomiast po uruchomieniu gwarancji – jako zobowiązanie instrumentu.

2.4.4. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej dokonywana jest ocena, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych. Uznaje się, że utrata wartości danego składnika lub grupy składników aktywów finansowych występuje wyłącznie wówczas, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że utrata wartości wynika ze zdarzenia lub zdarzeń, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika w księgach („zdarzenie powodujące utratę wartości”), i że zdarzenie powodujące utratę wartości ma wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w odniesieniu do składnika lub grupy składników aktywów finansowych, który można rzetelnie oszacować. Dowodem utraty wartości może być informacja, że pożyczkobiorca lub grupa pożyczkobiorców znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, nie wywiązuje się z zobowiązań, nie spłaca odsetek lub kwoty głównej, istnieje prawdopodobieństwo, że zostanie wobec nich wszczęte postępowanie upadłościowe lub innego rodzaju postępowanie związane z reorganizacją finansową, a dostępne dane wskazują na wymierne zmniejszenie stanu szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, takie jak zmiany w zaległościach lub uwarunkowaniach gospodarczych powiązanych z niewywiązywaniem się z zobowiązań.

W przypadku pożyczek niespłaconych na koniec roku budżetowego i ujętych według kosztu zamortyzowanego utrata wartości odnotowywana jest w przypadku przedstawienia obiektywnych dowodów na istnienie ryzyka nieodzyskania całości lub części kwot tych pożyczek zgodnie z pierwotnymi warunkami umowy lub wartości im równoważnej. Jeżeli istnieją obiektywne dowody na to, że nastąpiła utrata wartości, kwota tej utraty wyceniania jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona przez dokonanie zapisu na koncie odpisów z tytułu utraty wartości, a kwota utraty wartości ujmowana jest w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów. Przychody z tytułu odsetek są nadal naliczane według zmniejszonej wartości bilansowej w oparciu o efektywną stopę procentową danego składnika aktywów. Pożyczki wraz ze związanymi z nimi odpisami aktualizującymi odpisuje się w koszty, gdy nie ma realnej możliwości uzyskania ich spłaty w przyszłości. Jeżeli w kolejnym roku kwota szacowanych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zwiększa się lub zmniejsza z powodu zdarzenia, jakie wystąpiło po wykazaniu utraty wartości, wykazana pierwotnie strata z tytułu utraty wartości podlega zwiększeniu lub zmniejszeniu przez dokonanie korekty na koncie odpisów z tytułu utraty wartości.

W ramach instrumentu dokonuje się oceny ryzyka kredytowego na podstawie każdej transakcji i nie bierze się pod uwagę zbiorowej utraty wartości.

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży dokonuje się oceny w ramach instrumentu na każdy dzień sporządzenia sprawozdania z sytuacji finansowej, aby stwierdzić, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości inwestycji. Obiektywnym dowodem jest np. istotny lub trwający przez dłuższy okres spadek wartości godziwej inwestycji poniżej jej kosztu. Jeżeli istnieją dowody utraty wartości, wówczas skumulowane straty (wycenione jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą, pomniejszona o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości danej inwestycji ujęte wcześniej w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów) zostają usunięte z pozycji zasobów stron wnoszących wkład do instrumentu i wykazane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży nie są odwracane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów; wzrost ich wartości godziwej po utracie wartości ujmowany jest bezpośrednio w zasobach stron wnoszących wkład.

Dyrekcja Europejskiego Banku Inwestycyjnego ds. Zarządzania Ryzykiem przynajmniej raz do roku dokonuje przeglądu aktywów finansowych pod kątem utraty ich wartości. Wynikające z tego przeglądu korekty obejmują korektę dyskonta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w całym okresie użytkowania składnika aktywów oraz wszelkie korekty niezbędne w związku z ponownym oszacowaniem początkowej utraty wartości.

2.4.5. *Pochodne instrumenty finansowe*

Instrumenty pochodne obejmują swapy walutowe (ang. cross-currency swaps) i walutowo-procentowe, krótkoterminowe umowy swapowe („krótkoterminowe swapy walutowe”) i swapy stóp procentowych.

W normalnych warunkach działalności w ramach instrumentu mogą być zawierane umowy swapowe w celu zabezpieczenia określonych operacji udzielania pożyczek lub kontrakty terminowej wymiany walut w celu zabezpieczenia pozycji walutowej, denominowane w walutach innych niż euro będących przedmiotem aktywnego obrotu, w celu wyrównania ewentualnych zysków lub strat spowodowanych wahaniami kursu wymiany walut.

Instrument nie korzysta z możliwości zabezpieczenia przewidzianych w MSR 39. Wszelkie instrumenty pochodne są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy i wykazywane jako pochodne instrumenty finansowe. Wartości godziwe są wyprowadzane przede wszystkim z modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modeli wyceny opcji oraz ofert osób trzecich.

Instrumenty pochodne wykazywane są według wartości godziwej i ujmowane jako aktywa, kiedy ich wartość godziwa jest dodatnia, a jako zobowiązania – kiedy wartość ta jest ujemna. Zmiany wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych są uwzględniane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zmiana wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych”.

Instrumenty pochodne są początkowo ujmowane na podstawie daty zawarcia transakcji.

2.4.6. *Wkłady*

Wkłady państw członkowskich wykazywane są jako należności w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu decyzji Rady określającej wkład finansowy, jaki mają wnieść państwa członkowskie do instrumentu.

Wkłady państw członkowskich są klasyfikowane jako kapitał własny, ponieważ spełniają następujące warunki:

- zgodnie z umową w sprawie wkładu upoważniają one państwa członkowskie do decydowania o sposobie wykorzystania aktywów netto instrumentu w przypadku jego likwidacji,
- należą one do kategorii instrumentów podporządkowanych wobec wszystkich innych kategorii instrumentów,
- wszystkie instrumenty finansowe w kategorii instrumentów podporządkowanej wobec wszystkich innych kategorii instrumentów mają identyczne cechy,
- instrument nie zawiera elementów wymagających klasyfikacji jako zobowiązanie, oraz
- całkowite oczekiwane przepływy pieniężne, które można przyporządkować do instrumentu przez okres jego użytkowania, opierają się zasadniczo na zyskach lub stratach, zmianie w ujętych aktywach netto lub zmianie wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto instrumentu przez okres jego użytkowania.

2.4.7. **Przychody z tytułu odsetek od pożyczek**

Odsetki od pożyczek z instrumentu ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów („odsetki i podobne przychody”) oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej („pożyczki i należności”) według zasady memoriału przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, która jest stopą dokładnie dyskontującą szacowane przyszłe przepływy pieniężne (wyплаты i wpływy) w ciągu całego oczekiwanego okresu trwania pożyczki do poziomu wartości bilansowej netto pożyczki. Po zmniejszeniu zaksięgowanej wartości pożyczki z tytułu utraty wartości przychody z tytułu odsetek nadal są ujmowane według pierwotnej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowej wartości bilansowej.

Opłaty wynikające z zobowiązań są odraczane i ujmowane jako przychód z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej w okresie od wypłaty do spłaty danej pożyczki oraz przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Odsetki i podobne przychody”.

2.4.8. **Dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną**

Działalność instrumentu obejmuje także zarządzanie dotacjami na spłatę odsetek i pomocą techniczną w imieniu państw członkowskich.

Część wkładów państw członkowskich przeznaczona na wypłatę dotacji na spłatę odsetek i pomoc techniczną nie jest uwzględniana w zasobach stron wnoszących wkład do instrumentu, lecz klasyfikowana jako zobowiązania wobec osób trzecich. W pierwszej kolejności dokonuje się wypłaty na rzecz beneficjentów końcowych, a następnie zmniejsza zobowiązania wobec osób trzecich.

Jeżeli kwoty przeznaczone na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną nie są w pełni rozdysponowane, zostają one przeklasyfikowane jako wkład na rzecz instrumentu.

2.4.9. **Przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów**

Przychody z tytułu odsetek od środków pieniężnych i ich ekwiwalentów są wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów instrumentu według zasady memoriału.

2.4.10. **Opłaty, prowizje i dywidendy**

Opłaty uzyskane z tytułu usług świadczonych w pewnym okresie ujmowane są jako przychody w trakcie świadczenia usług, natomiast opłaty uzyskane po wykonaniu istotnego działania są ujmowane jako przychody po zakończeniu tego działania. Opłaty te są przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Dochody z tytułu opłat i prowizji”.

Dywidendy związane z aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży są ujmowane po ich otrzymaniu i przedstawiane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w pozycji „Zrealizowane zyski netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży”.

2.5. **Podatki**

Protokół w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej, dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, określa, że aktywa, przychody i inne mienie instytucji Unii są zwolnione ze wszelkich podatków bezpośrednich.

3. **Zarządzanie ryzykiem**

Poniższa informacja dodatkowa przedstawia ekspozycję instrumentu na ryzyko kredytowe i finansowe oraz zarządzanie tym ryzykiem i kontrolę nad nim; szczególnie dotyczy to ryzyka pierwotnego związanego z wykorzystywaniem instrumentów finansowych. Mowa tu o:

- ryzyku kredytowym – ryzyku poniesienia straty w wyniku niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta, wynikającym z ekspozycji kredytowej w każdej formie, w tym także ryzyku rozrachunku,
- ryzyku płynności – ryzyku, że dany podmiot nie będzie zdolny do finansowania wzrostu wartości aktywów oraz wywiązywania się ze zobowiązań w terminie ich wymagalności bez ponoszenia niemożliwych do zaakceptowania strat;
- ryzyku rynkowym – ryzyku, że zmiany cen i stóp rynkowych, takich jak stopy procentowe, ceny akcji i kursy walutowe, wpłyną na przychody jednostki lub na wartość posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

3.1. **Organizacja zarządzania ryzykiem**

Europejski Bank Inwestycyjny na bieżąco dostosowuje swoje zasady zarządzania ryzykiem.

Dyrekcja EBI ds. Zarządzania Ryzykiem zapewnia niezależną identyfikację, ocenę, monitorowanie i zgłaszanie ryzyka, na które instrument jest narażony. W strukturze, w której zachowany jest rozdział obowiązków, Dyrekcja ds. Zarządzania Ryzykiem jest niezależna od jednostek operacyjnych. Na poziomie EBI Dyrektor Generalny ds. Zarządzania Ryzykiem podlega w kwestiach ryzyka wyznaczonemu Wiceprezesowi Europejskiego Banku Inwestycyjnego ds. Zarządzania Ryzykiem. Do obowiązków tego wiceprezesa należy nadzór nad zgłaszaniem ryzyka Komitetowi Zarządzającemu i Radzie Dyrektorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

3.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to potencjalna strata, która może być skutkiem niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta, a wynika z ekspozycji kredytowej w każdej formie, w tym także z rozrachunku.

3.2.1. Polityka w zakresie ryzyka kredytowego

W ramach analizy kredytowej kontrahentów pożyczek EBI ocenia ryzyko kredytowe i przewidywane straty w celu jego obliczenia i dokonania wyceny. EBI opracował wewnętrzną metodykę ratingową w celu określenia wewnętrznych ratingów kontrahentów pożyczek będących pożyczkobiorcami lub gwarantami. Metodyka ta oparta jest na systemie arkuszy oceny dostosowanych do każdego z głównych rodzajów kontrahentów pożyczek (np. przedsiębiorstw, banków, jednostek sektora publicznego itp.). Biorąc pod uwagę zarówno sprawdzone praktyki w dziedzinie bankowości, jak i zasady określone w ramach nowej bazylejskiej umowy kapitałowej (Bazylea II), wszyscy kontrahenci związani z profilem kredytowym określonej transakcji są klasyfikowani do poszczególnych kategorii ratingu wewnętrznego z wykorzystaniem odnośnej metodyki dla każdego rodzaju kontrahenta. W następstwie szczegółowej analizy profili ryzyka finansowego i ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej kontrahenta oraz warunków ryzyka panujących w kraju, w którym prowadzi on działalność, każdemu kontrahentowi jest przypisywany rating wewnętrzny odzwierciedlający prawdopodobieństwo niewykonania przez niego zobowiązania w walucie obcej.

Ocena kredytowa operacji typu *project finance* oraz innych strukturyzowanych operacji o ograniczonym zastosowaniu odbywa się z wykorzystaniem narzędzi oceny ryzyka kredytowego właściwych dla danego sektora, skoncentrowanych przede wszystkim na dostępności przepływów pieniężnych i zdolności do obsługi zadłużenia. Narzędzia te obejmują analizę warunków umownych projektów, analizę kontrahentów oraz symulację przepływów pieniężnych. Podobnie jak w przypadku przedsiębiorstw i instytucji finansowych, do każdego projektu jest przypisany wewnętrzny rating ryzyka.

Wszystkie ratingi wewnętrzne są monitorowane przez okres trwania pożyczki i okresowo aktualizowane.

Wszystkie operacje bez udziału państwa (czyli bez państwowych gwarancji ani środków) podlegają określonym ograniczeniom co do poziomu zawieranych transakcji i rozmiarów kontrahenta. W stosownych przypadkach ograniczenia dotyczące kontrahenta są określone na poziomie ekspozycji skonsolidowanej grupy. Tego rodzaju ograniczenia zwykle odzwierciedlają np. wysokość funduszy własnych kontrahenta.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego w indywidualnych przypadkach EBI stosuje w razie potrzeby różne środki wsparcia jakości kredytowej w postaci:

- zabezpieczeń dotyczących kontrahenta lub projektu (np. zastaw na udziałach; zastaw na aktywach; cesja praw; zastaw na rachunkach); lub
- gwarancji, z reguły zapewnianych przez sponsora finansowanego projektu (np. gwarancje ukończenia, gwarancje na żądanie) lub gwarancji bankowych.

W celu zmniejszenia ryzyka kredytowego nie stosuje się natomiast kredytowych instrumentów pochodnych.

3.2.2. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia zabezpieczenia ani innych środków wsparcia jakości kredytowej

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe w odniesieniu do poszczególnych składników sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym instrumentów pochodnych. Maksymalną ekspozycję ujęto w wartościach brutto, nie uwzględniając skutków zastosowania zabezpieczenia.

Maksymalna ekspozycja (w tys. EUR)	31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	360 817	448 995
Pochodne instrumenty finansowe	6 920	311
Pożyczki i należności	1 729 380	1 460 057
Należności od stron wnoszących wkład	86 395	—

Maksymalna ekspozycja (w tys. EUR)	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności	169 398	228 521
Pozostałe aktywa	345	27
Aktywa ogółem	2 353 255	2 137 911
POZYCJE POZABILANSOWE		
Zobowiązania warunkowe		
— Gwarancje podpisane, niewystawione	35 337	10 000
Zobowiązania		
— Niewypłacone pożyczki	901 899	1 189 564
— Gwarancje wystawione	8 627	798
pozycje pozabilansowe ogółem	945 863	1 200 362
Ekspozycja kredytowa ogółem	3 299 118	3 338 273

3.2.3. Ryzyko kredytowe z tytułu pożyczek i należności

3.2.3.1. Wycena ryzyka kredytowego z tytułu pożyczek i należności

Każda pożyczka lub gwarancja udzielona z instrumentu jest poprzedzona kompleksową oceną ryzyka i oszacowaniem oczekiwanej straty, które znajdują odzwierciedlenie w klasyfikacji pożyczek. Operacje w ramach zestawu finansowania efektywnego (jak opisano w informacji dodatkowej 23), z wyjątkiem pożyczek udzielanych przy pomocy pośredników, nie podlegają wytycznym polityki ryzyka kredytowego i stosuje się do nich inną procedurę. Klasyfikacje pożyczek są ustalane według ogólnie przyjętych kryteriów na podstawie jakości pożyczkobiorcy, terminu zapadalności pożyczki, gwarancji, a w stosownych przypadkach – gwaranta.

System klasyfikacji pożyczek obejmuje metodykę, procesy, bazy danych i systemy informatyczne służące do oceny ryzyka kredytowego w ramach operacji udzielania pożyczek oraz oszacowanie oczekiwanej straty. Wykorzystuje on duże ilości informacji, aby zapewnić porównawczą ocenę ryzyka kredytowego związanego z pożyczkami. Klasyfikacja pożyczek jest odzwierciedleniem wartości bieżącej szacowanego poziomu oczekiwanej straty, który jest wynikiem prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez głównych dłużników, ekspozycji na ryzyko oraz rozmiarów straty w przypadku braku spłaty należności. Klasyfikacja pożyczek jest wykorzystywana do następujących celów:

- jako ułatwienie w dokładniejszym oszacowaniu ryzyka udzielenia pożyczki;
- jako ułatwienie w podziale zadań z zakresu monitorowania;
- jako opis jakości portfela pożyczek w dowolnym momencie;
- jako jeden z czynników decydujących o wycenie ryzyka na podstawie oczekiwanej straty.

W określeniu klasyfikacji pożyczki brane są pod uwagę następujące czynniki:

- i) zdolność kredytowa pożyczkobiorcy: Dyrekcja ds. Zarządzania Ryzykiem niezależnie ocenia pożyczkobiorców i ich zdolność kredytową na podstawie metodyki wewnętrznej i zewnętrznych danych. Zgodnie z zastosowanym nowym podejściem zgodnym z regulacjami Bazylea II Bank opracował metodykę ratingu wewnętrznego służącą do określenia wewnętrznego ratingu pożyczkobiorców i gwarantów. Opiera się ona na zestawie arkuszy oceny dostosowanych do poszczególnych rodzajów kontrahentów;
- ii) skorelowanie ryzyka niewykonania zobowiązania: służy ono do pomiaru prawdopodobieństwa równoczesnego zaistnienia trudności finansowych w przypadku pożyczkobiorcy i gwaranta. Im wyższa korelacja tego prawdopodobieństwa, tym niższa jest wartość gwarancji, a tym samym też pozycja w klasyfikacji pożyczek;

- iii) wartość instrumentów gwarancyjnych i zabezpieczeń: wartość ta jest szacowana na podstawie połączenia zdolności kredytowej wystawcy oraz rodzaju wykorzystanego instrumentu;
- iv) warunki umowne: rzetelne warunki umowne poprawiają jakość pożyczki i podnoszą jej pozycję w wewnętrznej klasyfikacji;
- v) okres spłaty pożyczki: przy niezmienności pozostałych warunków, im dłuższy okres spłaty pożyczki, tym wyższe ryzyko zaistnienia trudności w obsłudze pożyczki.

Oczekiwana strata w związku z pożyczką obliczana jest przez połączenie pięciu elementów omówionych powyżej. W zależności od poziomu tej straty, pożyczka zostaje przypisana do jednego z następujących poziomów klasyfikacji pożyczek:

- A Pożyczki najwyższej jakości: na tym poziomie istnieją trzy podkategorie. A obejmuje ryzyko dotyczące państw w całej UE, tj. pożyczki udzielone państwom członkowskim lub pożyczki w całości, wyraźnie i bezwarunkowo gwarantowane przez państwa członkowskie, w przypadku których nie oczekuje się trudności w spłacie i którym przypisuje się 0 % prawdopodobieństwo straty. A+ oznacza pożyczki przyznane podmiotom innym niż państwa członkowskie (lub gwarantowane przez takie podmioty), w przypadku których nie oczekuje się pogorszenia jakości w całym okresie spłaty. A- obejmuje te operacje udzielenia pożyczek, w przypadku których istnieją pewne wątpliwości co do utrzymania ich obecnego statusu (na przykład ze względu na długi okres zapadalności lub spodziewaną dużą zmienność przyszłej ceny znakomitego pod innymi względami zabezpieczenia), ale stopień takiego pogorszenia jakości powinien być dość ograniczony.
- B Pożyczki wysokiej jakości: stanowią one kategorię aktywów, które są dla banku bezpieczne, mimo że nie można wykluczyć nieznacznego pogorszenia ich jakości w przyszłości. B+ i B- stosowane są na oznaczenie względnego prawdopodobieństwa takiego pogorszenia.
- C Pożyczki dobrej jakości: przykładem mogą być niezabezpieczone pożyczki udzielone stabilnym bankom i przedsiębiorstwom o terminie zapadalności z jednorazową spłatą po 7 latach lub spłacane w ratach, licząc od daty wypłaty, przez okres równoważny.
- D Rating ten wyznacza granicę między pożyczkami o dopuszczalnej jakości a tymi, które stały się źródłem problemów. Dokładnie rzecz biorąc, granica w klasyfikacji pożyczek przebiega między podkategoriami D+ i D-. Pożyczki o ratingu D- wymagają podwyższonego monitorowania.
- E Ta kategoria w klasyfikacji pożyczek obejmuje pożyczki o profilu ryzyka wyższym niż ogólnie przyjmowane. Obejmuje ona pożyczki, które w okresie trwania przysporzyły poważnych problemów, a ich przekształcenie w stratę nie może być wykluczone. Z tego względu pożyczki te objęte są uważnym i podwyższonym monitorowaniem. Podkategorie E+ i E- odzwierciedlają różnice w intensywności tego specjalnego procesu monitorowania, przy czym w przypadku operacji zaklasyfikowanych jako E- zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że nie uda się zapewnić obsługi długu w terminie, a zatem potrzebna jest jakaś forma restrukturyzacji długu, co może nawet prowadzić do dokonania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.
- F F (fail – niewywiązanie się z zobowiązania) oznacza pożyczki, w przypadku których poziom ryzyka jest niemożliwy do przyjęcia. Pożyczki zaklasyfikowane jako F- mogą być wyłącznie wynikiem nierozliczonych transakcji, w przypadku których po złożeniu podpisów wystąpiły nieprzewidziane, wyjątkowe i poważne okoliczności. Wszystkie operacje, w przypadku których dochodzi do utraty kwoty głównej pożyczki, są klasyfikowane w kategorii F, a na ich pokrycie stosowana jest specjalna rezerwa.

Zasadniczo pożyczki zaklasyfikowane wewnętrznie do kategorii D- lub niższej są umieszczane na liście pożyczek obserwowanych. Jeżeli jednak pożyczka została początkowo zatwierdzona z profilem ryzyka D- lub gorszym, zostaje umieszczona na tej liście tylko w przypadku wystąpienia istotnego zdarzenia kredytowego powodującego jej dalszy spadek w klasyfikacji pożyczek.

Tabela w sekcji 3.2.3.3. przedstawia analizę jakości kredytowej portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu na podstawie opisanych wyżej kategorii klasyfikacji pożyczek.

3.2.3.2. Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe w ramach działalności pożyczkowej

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe w związku z pożyczkami podpisanymi i wypłaconymi, w rozbięciu na poszczególne rodzaje pożyczkobiorców, z uwzględnieniem gwarancji udzielonych przez gwarantów:

W tys. EUR

Na 31.12.2016	Zabezpieczone	Inne środki wsparcia jakości kredytowej	Niezabezpieczone	Ogółem	% całości
Banki	22 691	34 597	933 609	990 897	57 %
Przedsiębiorstwa	110 849	97 213	320 406	528 468	31 %
Instytucje publiczne	38 330	—	—	38 330	2 %
Państwa	—	3 764	167 921	171 685	10 %
Wypłacone ogółem	171 870	135 574	1 421 936	1 729 380	100 %
Podpisane niewypłacone	94 976	—	806 923	901 899	

W tys. EUR

Na 31.12.2015	Zabezpieczone	Inne środki wsparcia jakości kredytowej	Niezabezpieczone	Ogółem	% całości
Banki	18 964	73 670	758 412	851 046	58 %
Przedsiębiorstwa	37 431	89 170	272 186	398 787	27 %
Instytucje publiczne	37 112	—	14	37 126	3 %
Państwa	—	4 295	168 803	173 098	12 %
Wypłacone ogółem	93 507	167 135	1 199 415	1 460 057	100 %
Podpisane niewypłacone	135 821	—	1 053 743	1 189 564	

Do zadań Dyrekcji ds. Zarządzania Transakcjami i Restrukturyzacji należy monitorowanie kredytobiorcy i gwaranta, a także monitorowanie projektów pod względem finansowym i w kwestii przestrzegania warunków umowy. Tak więc zdolność kredytowa pożyczek, pożyczkobiorców i gwarantów instrumentu jest stale monitorowana, co najmniej raz do roku, lub częściej w zależności od potrzeb oraz od zachodzących zdarzeń kredytowych. W szczególności Dyrekcja ds. Zarządzania Transakcjami i Restrukturyzacji kontroluje wykonywanie praw wynikających z umowy, a w razie obniżenia ratingu lub niedotrzymania warunków umowy podejmowane są czynności zaradcze. W razie konieczności stosowane są środki ograniczające ryzyko zgodnie z wytycznymi dotyczącymi ryzyka kredytowego. W przypadku odnawiania gwarancji bankowych otrzymanych w związku z pożyczkami zapewnia się również zastąpienie tych gwarancji lub inne działania w odpowiednim czasie.

3.2.3.3. Analiza jakości kredytowej według rodzaju pożyczkobiorcy

Poniższe tabele przedstawiają analizę jakości kredytowej portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. w podziale na poszczególne kategorie klasyfikacji pożyczek, z uwzględnieniem operacji podpisanych (wypłaconych i niewypłaconych).

W tys. EUR

Na 31.12.2016		Wysoka ocena	Ocena standardowa	Minimalne akceptowane ryzyko	Wysokie ryzyko	Brak oceny	Ogółem	% całości
		A do B-	C	D+	D- i niższa			
Pożyczkobiorca	Banki	94 081	53 970	315 524	1 038 705	126 951	1 629 231	62 %
	Przedsiębiorstwa	125 810	—	19 389	393 877	152 355	691 431	26 %
	Institucje publiczne	—	—	38 330	—	—	38 330	1 %
	Państwa	—	—	18 131	254 156	—	272 287	11 %
Ogółem		219 891	53 970	391 374	1 686 738	279 306	2 631 279	100 %

W tys. EUR

Na 31.12.2015		Wysoka ocena	Ocena standardowa	Minimalne akceptowane ryzyko	Wysokie ryzyko	Brak oceny	Ogółem	% całości
		A do B-	C	D+	D- i niższa			
Pożyczkobiorca	Banki	92 260	31 558	326 635	990 971	245 160	1 686 584	64 %
	Przedsiębiorstwa	125 963	—	12 493	450 045	—	588 501	22 %
	Institucje publiczne	—	—	37 112	40 014	—	77 126	3 %
	Państwa	—	—	9 277	288 133	—	297 410	11 %
Ogółem		218 223	31 558	385 517	1 769 163	245 160	2 649 621	100 %

3.2.3.4. Koncentracja ryzyka w ramach pożyczek i należności

3.2.3.4.1. Analiza geograficzna

Na podstawie kraju pożyczkobiorcy portfel pożyczek udzielonych w ramach instrumentu można przeanalizować według następujących regionów geograficznych (w tys. EUR):

Kraj pożyczkobiorcy	31.12.2016	31.12.2015
Kenia	341 805	192 945
Nigeria	241 547	195 290
Uganda	175 424	178 515
Zjednoczona Republika Tanzanii	115 239	56 367
Jamajka	90 237	85 278

Kraj pożyczkobiorcy	31.12.2016	31.12.2015
Burundi	87 373	40
Mauretania	85 008	94 123
Dominikana	81 230	72 474
Togo	64 605	75 387
Etiopia	59 837	67 589
Demokratyczna Republika Konga	47 122	39 766
Ghana	45 715	40 439
Kamerun	41 255	51 930
Mauritius	31 518	18 882
Rwanda	29 918	20 466
Republika Zielonego Przylądka	23 029	24 623
Mozambik	22 389	25 124
Polinezja Francuska	21 387	22 095
Senegal	18 544	10 991
Region – AKP	15 640	111 103
Malawi	11 493	13 030
Kajmany	11 221	—
Zambia	11 079	8 733
Botswana	7 889	6 605
Haiti	6 879	7 071
Barbados	6 809	—
Samoa	6 356	6 267
Mali	6 159	6 688
Burkina Faso	4 480	5 967
Kongo	3 460	5 189
Vanuatu	2 470	2 772
Nowa Kaledonia	2 191	2 705
Seszele	2 058	468
Palau	1 929	2 197
Liberia	1 759	921
Republika Południowej Afryki	1 336	—
Mikronezja	1 088	1 169
Trynidad i Tobago	528	1 010
Niger	523	1 372
Saint Lucia	392	2 671
Bahamy	392	—
Tonga	46	54
Angola	19	—
Sint Maarten	2	6
Grenada	—	1 735
Ogółem	1 729 380	1 460 057

3.2.3.4.2. Analiza według sektorów przemysłu

Poniższa tabela przedstawia analizę portfela pożyczek udzielonych w ramach instrumentu w podziale na sektory, w których działają pożyczkobiorcy. Operacje, w przypadku których pożyczki wypłacane są najpierw pośrednikowi finansowemu, a potem beneficjentowi końcowemu, są wykazywane w pozycji „Pożyczki globalne” (w tys. EUR).

Sektor przemysłu, w którym działa pożyczkobiorca	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki globalne i umowy agencyjne	987 242	658 098
Energia elektryczna, węgiel i inne	277 524	197 547
Rozwój i odnowa obszarów miejskich oraz transport miejski	203 094	207 773
Materiały podstawowe i górnictwo	78 849	88 615
Usługi i inne	67 590	201 361
Drogi i autostrady	48 600	48 165
Lotniska i systemy zarządzania ruchem lotniczym	38 330	37 126
Łańcuch żywnościowy	13 178	7 643
Odzyskiwanie odpadów	7 988	4
Przetwórstwo materiałów, budownictwo	6 964	13 719
Telekomunikacja	21	6
Ogółem	1 729 380	1 460 057

3.2.3.5. Zaległości w spłacie pożyczek oraz utrata wartości

Kwoty zaległości są określone, monitorowane i zgłaszane zgodnie z procedurami określonymi w obowiązujących w całym banku wytycznych i procedurach w zakresie monitorowania finansowego („Finance Monitoring Guidelines and Procedures”). Procedury te są zgodne z najlepszymi praktykami bankowymi i przyjęte w stosunku do wszystkich pożyczek zarządzanych przez EBI.

Proces monitorowania jest tak skonstruowany, aby gwarantował, że (i) potencjalne zaległości są należycie wykrywane i jak najszybciej zgłaszane odpowiedzialnym służbom; (ii) przypadki krytyczne są szybko przekazywane na odpowiedni szczebel operacyjny i decyzyjny; (iii) kierownictwo EBI i państwa członkowskie otrzymują regularne sprawozdania na temat ogólnego statusu zaległości oraz podjętych lub planowanych działań w celu odzyskania środków.

Zaległości i utratę wartości w odniesieniu do pożyczek można przeanalizować następująco (w tys. EUR):

	Informacja dodatkowa	Pożyczki i należności 31.12.2016	Pożyczki i należności 31.12.2015
Wartość bilansowa		1 729 380	1 460 057
Indywidualna utrata wartości			
Kwota brutto		119 381	214 232
Odpis z tytułu utraty wartości	7	- 117 640	- 191 046
Wartość bilansowa składników z indywidualną utratą wartości		1 741	23 186

	Informacja dodatkowa	Pożyczki i należności	Pożyczki i należności
		31.12.2016	31.12.2015
Portfelowa utrata wartości			
Kwota brutto		—	—
Odpis z tytułu utraty wartości		—	—
Wartość bilansowa składników z portfelową utratą wartości		—	—
Przeterminowane, ale które nie utraciły wartości			
Przeterminowane			
0-30 dni		1 620	1 521
30-60 dni		30	15
60-90 dni		—	—
90-180 dni		—	—
więcej niż 180 dni		1	13
Wartość bilansowa pożyczek zaległych bez utraty wartości		1 651	1 549
Wartość bilansowa składników innych niż pożyczki zaległe i objęte utratą wartości		1 725 988	1 435 322
Wartość bilansowa pożyczek i należności ogółem		1 729 380	1 460 057

3.2.3.6. Renegocjacja pożyczek i zwłoka/wstrzymanie

W ramach instrumentu uznaje pożyczki podlegają zwłoce/wstrzymaniu, jeżeli w reakcji na niekorzystne zmiany sytuacji finansowej pożyczkobiorcy w ramach instrumentu renegocjuje się pierwotne warunki umowy z pożyczkobiorcą mające bezpośredni wpływ na przyszłe przepływy pieniężne związane z instrumentem finansowym, co może przynieść instrumentowi stratę. Wpływ finansowy działań restrukturyzacyjnych ogranicza się jednak zazwyczaj do ewentualnych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, ponieważ w ramach instrumentu zapewnia się neutralność finansową, która ma odzwierciedlenie w renegocjowanych warunkach dotyczących ustalania cen operacji podlegających restrukturyzacji.

W normalnych warunkach działalności klasyfikacja takich pożyczek zostałaby zmieniona na niższą, a przed renegocjacją pożyczka zostałaby umieszczona na liście pożyczek obserwowanych. Po renegocjacji pożyczki te będą ściśle monitorowane w ramach instrumentu. Jeżeli renegocjowane warunki płatności nie umożliwią odzyskania pierwotnej wartości bilansowej składnika aktywów, uznanie zostanie, że utracił on wartość. Wysokość odpowiednich odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zostanie obliczona na podstawie prognozowanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według początkowej efektywnej stopy procentowej. Wszystkie pożyczki, których jakość obniżyła się w klasyfikacji do poziomu E-, monitoruje się regularnie pod kątem konieczności dokonania odpisu aktualizującego; wszystkie pożyczki zaklasyfikowane do kategorii F wymagają dokonania odpisu. Kiedy klasyfikacja pożyczki wyraźnie się poprawi, pożyczka zostanie usunięta z listy pożyczek obserwowanych zgodnie z procedurami w ramach instrumentu.

Działania i praktyki związane z udzieleniem zwłoki podejmowane przez zespół restrukturyzacyjny obsługujący instrument w okresie sprawozdawczym obejmują przedłużenie terminu wymagalności, odroczenie spłat wyłącznie w odniesieniu do kapitału, odroczenie spłat odsetek i kapitału oraz kapitalizację zaległych wpłat. Takie działania związane z udzieleniem zwłoki nie prowadzą do usunięcia z bilansu operacji bazowej.

Ekspozycji podlegających zmianom warunków umownych, które nie mają wpływu na przyszłe przepływy pieniężne, takie jak zabezpieczenie lub zrzeczenie się praw określonych umowie, nie uznaje się za wstrzymane i dlatego zdarzenia te same w sobie nie są uznawane za wystarczającą podstawę do stwierdzenia utraty wartości.

Operacje podlegające działaniom związanym z udzieleniem zwłoki wykazano jako takie w tabeli poniżej:

W tys. EUR		
	31.12.2016	31.12.2015
Liczba operacji podlegających działaniom związanym z udzieleniem zwłoki	22	16

W tys. EUR

	31.12.2016	31.12.2015
Wartości bilansowe	171 135	225 631
W tym: o utraconej wartości	124 250	204 711
Z ujętym odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości	113 052	188 197
Przychody z tytułu odsetek w odniesieniu do operacji podlegających zwłoce/wstrzymaniu	19 877	14 262
Ekspozycje trwale odpisane (po zakończeniu/sprzedży operacji)	31 298	—

W tys. EUR

	Działania związane z udzieleniem zwłoki						31.12.2016
	31.12.2015	Przedłużenie terminu wymagalności	Odroczenie spłat wyłącznie w odniesieniu do kapitału	Odroczenie spłat odsetek i kapitału	Inne	Spłata umowna i wygaśnięcie umów ⁽¹⁾	
Banki	17 891	—	—	12 150	8 062	-827	37 276
Przedsiębiorstwa	207 740	—	—	—	26 203	-100 084	133 859
Ogółem	225 631	—	—	12 150	34 265	-100 911	171 135

⁽¹⁾ Zmniejszenia wynikają ze spłat kapitału, które miały miejsce w ciągu roku w odniesieniu do operacji już uznanych za podlegające zwłoce/wstrzymaniu na dzień 31 grudnia 2015 r., oraz z wygaśnięcia umów w ciągu roku.

3.2.4. Ryzyko kredytowe z tytułu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów

Dostępne środki są inwestowane zgodnie z ustalonym w ramach instrumentu harmonogramem zobowiązań umownych w zakresie wypłat. Na dzień 31 grudnia 2016 r. i dzień 31 grudnia 2015 r. inwestycje miały postać depozytów bankowych, certyfikatów depozytowych i komercyjnych papierów dłużnych.

Zatwierdzone jednostki posiadają rating podobny do krótko- i długoterminowych ratingów wymaganych w przypadku własnych depozytów skarbowych EBI. Minimalny krótkoterminowy rating wymagany dla zatwierdzonych jednostek wynosi P-1/A-1/F1 (Moody's, S&P, Fitch). W przypadku różnic w ratingach przyznanych przez różne agencje ratingowe, decydujące znaczenie ma rating najniższy. Maksymalny dopuszczony limit zaangażowania w przypadku pojedynczego zatwierdzonego banku wynosi obecnie 50 000 000 EUR (pięćdziesiąt milionów euro). Wyjątek od tej zasady stanowi Societe Generale, który prowadzi operacyjne rachunki pieniężne instrumentu. Limit krótkoterminowego zaangażowania kredytowego dla Societe Generale na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. wynosi 110 000 000 EUR (sto dziesięć milionów euro). Ten zwiększony limit dotyczy kwot środków pieniężnych na operacyjnych rachunkach pieniężnych oraz instrumentów wystawionych przez kontrahentów i utrzymywanych w ramach portfela skarbowego.

Wszystkie inwestycje powierzono zatwierdzonym jednostkom z okresem zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące, licząc od daty waluty i w granicach limitu ekspozycji kredytowej. Na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. wszystkie depozyty terminowe, komercyjne papiery dłużne i środki pieniężne w kasie utrzymywane w ramach portfela skarbowego instrumentu miały rating nie niższy niż P-1 (ekwiwalent według agencji Moody's) na dzień rozliczenia.

Poniższa tabela przedstawia stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z naliczonymi odsetkami (w tys. EUR):

Minimalny rating krótkoterminowy (termin agencji Moody's)	Minimalny rating długoterminowy (termin agencji Moody's)	31.12.2016		31.12.2015	
P-1	Aaa	37 949	10 %	49 999	11 %
P-1	Aa2	46 963	13 %	26	0 %
P-1	Aa3	40 436	11 %	—	0 %
P-1	A1	100 012	28 %	115 705	26 %
P-1	A2	135 457	38 %	283 265	63 %
	Ogółem	360 817	100 %	448 995	100 %

3.2.5. Ryzyko kredytowe z tytułu instrumentów pochodnych

3.2.5.1. Polityka dotycząca ryzyka kredytowego z tytułu instrumentów pochodnych

Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi to strata, którą jedna ze stron ponosi, gdy druga strona nie jest w stanie wywiązać się z ciężących na niej zobowiązań umownych. Ryzyko kredytowe związane z instrumentami pochodnymi zależy od szeregu czynników (takich jak stopy procentowe i kursy wymiany walut) i z reguły odpowiada tylko niewielkiej części ich wartości nominalnej.

W normalnych warunkach działalności w ramach instrumentu mogą być zawierane umowy swapowe w celu zabezpieczenia określonych operacji udzielania pożyczek lub kontrakty terminowej wymiany walut w celu zabezpieczenia pozycji walutowej, denominowane w walutach innych niż euro będących przedmiotem aktywnego obrotu. Wszystkie umowy swapowe są zawierane przez Europejski Bank Inwestycyjny z zewnętrznymi kontrahentami. Operacje swapowe podlegają tym samym umowom ramowym (Master Swap Agreement) i umowom CSA zawartym przez Europejski Bank Inwestycyjny z jego partnerami zewnętrznymi.

3.2.5.2. Wycena ryzyka kredytowego z tytułu instrumentów pochodnych

Wszystkie operacje swapowe wykonane przez Europejski Bank Inwestycyjny i związane z instrumentem są traktowane zgodnie z tymi samymi warunkami umownymi i zgodnie z tą samą metodyką, które są stosowane do instrumentów pochodnych wynegocjowanych przez Bank do własnych celów. Między innymi kwalifikowalność kontrahentów operacji swapowych jest ustalana przez Bank według tych samych warunków kwalifikowalności, jakie są stosowane do celów innych operacji swapowych.

Europejski Bank Inwestycyjny dokonuje pomiaru ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu operacji swapowych i operacji na instrumentach pochodnych, stosując w kwestii sprawozdawczości i monitorowania limitów strategię Net Market Exposure (ekspozycja rynkowa netto) oraz Potential Future Exposure (potencjalna przyszła ekspozycja). Obie te strategię w pełni uwzględniają instrumenty pochodne związane z Instrumentem Inwestycyjnym.

— Poniższa tabela przedstawia terminy zapadalności swapów walutowo-procentowych z podziałem według ich wartości nominalnej i wartości godziwej:

Umowy swapowe na 31.12.2016	W tys. EUR				
	Na okres krótszy niż 1 rok	1 rok do 5 lat	5 lat do 10 lat	Na ponad 10 lat	Ogółem za 2016 r.
Wartość nominalna	—	7 430	—	—	7 430
Wartość godziwa (tj. zdyskontowana wartość netto)	—	- 3 051	—	—	- 3 051

W tys. EUR

Umowy swapowe na 31.12.2015	Na okres krótszy niż 1 rok	1 rok do 5 lat	5 lat do 10 lat	Na ponad do 10 lat	Ogółem za 2015 r.
Wartość nominalna	—	9 589	—	—	9 589
Wartość godziwa (tj. zdyskontowana wartość netto)	—	- 3 835	—	—	- 3 835

- W ramach instrumentu zawiera się krótkoterminowe umowy swapowe („krótkoterminowe swapy walutowe”) służące zabezpieczeniu ryzyka walutowego w związku z wypłacanymi pożyczkami w walutach innych niż EUR. Krótkoterminowe swapy walutowe mają termin zapadalności nie dłuższy niż trzy miesiące i są regularnie rolowane. Wartość nominalna krótkoterminowych swapów walutowych wynosiła 1 611,0 mln EUR w dniu 31 grudnia 2016 r. i 1 400,0 mln EUR w dniu 31 grudnia 2015 r. Wartość godziwa krótkoterminowych swapów walutowych wynosiła - 15,3 mln EUR w dniu 31 grudnia 2016 r. i - 3,7 mln EUR w dniu 31 grudnia 2015 r.
- W ramach instrumentu zawiera się umowy swapowe na stopy procentowe w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej na udzielonych pożyczkach. Na dzień 31 grudnia 2016 r. pozostają dwa nierozliczone swapy stóp procentowych o wartości nominalnej wynoszącej 41,2 mln EUR (w 2015 r.: 44,9 mln EUR) i wartości godziwej wynoszącej 0,1 mln EUR (w 2015 r.: - 0,3 mln EUR).

3.2.6. Ryzyko kredytowe z aktywów finansowych utrzymywanych do upływu terminu zapadalności

Poniższa tabela przedstawia stan portfela aktywów utrzymywanych do upływu terminu zapadalności w całości składającego się z wydanych przez Włochy, Portugalię i Hiszpanię bonów skarbowych, których termin zapadalności przypada w okresie krótszym niż trzy miesiące. Kwalifikowanymi emitentami są państwa członkowskie UE. Maksymalny dopuszczony limit zaangażowania w przypadku pojedynczego zatwierzonego emitenta wynosi obecnie 50 000 000 EUR (pięćdziesiąt milionów euro). Inwestycje w średnio- i długoterminowe obligacje również mogą być brane pod uwagę zgodnie z wytycznymi inwestycyjnymi, zależnie od wymogów dotyczących płynności.

Minimalny rating krótkoterminowy (termin agencji Moody's)	Minimalny rating długoterminowy (termin agencji Moody's)	31.12.2016		31.12.2015	
P-1	Aa2	18 012	10 %	—	0 %
P-1	A1	30 002	18 %	10 000	4 %
P-1	A2	—	0 %	69 502	31 %
P-2	Baa2	—	0 %	50 007	22 %
P-2	Bez ratingu	20 025	12 %	—	0 %
P-3	Baa3	—	0 %	50 012	22 %
NP	Ba1	50 005	30 %	49 000	21 %
Bez ratingu	Baa2	51 354	30 %	—	0 %
Ogółem		169 398	100 %	228 521	100 %

3.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności odnosi się do zdolności jednostki do finansowania wzrostu wartości aktywów oraz wywiązywania się ze zobowiązań w terminie ich wymagalności bez ponoszenia niemożliwych do zaakceptowania strat. Ryzyko płynności można podzielić na ryzyko płynności finansowania i ryzyko płynności rynkowej. Ryzyko płynności finansowania jest to ryzyko, że jednostka nie będzie w stanie skutecznie sprostać zarówno oczekiwany, jak i nieoczekiwany obecnym i przyszłym potrzebom w zakresie przepływów pieniężnych bez pogorszenia swojej bieżącej działalności lub kondycji finansowej. Ryzyko płynności rynkowej jest to ryzyko, że jednostka nie będzie mogła łatwo kompensować lub zlikwidować pozycji po cenie rynkowej ze względu na niewystarczającą głębokość rynku lub zakłócenia jego funkcjonowania.

3.3.1. Zarządzanie ryzykiem płynności

Instrument jest finansowany głównie z rocznych wkładów państw członkowskich oraz ze środków powracających z operacji instrumentu. W ramach instrumentu ryzykiem płynności finansowania zarządza się przede wszystkim poprzez planowanie potrzeb związanych z płynnością netto i wymaganych rocznych wkładów państw członkowskich.

W celu obliczenia rocznych wkładów państw członkowskich przez cały rok analizuje się i monitoruje harmonogram wypłat bieżących i przygotowywanych. Wydarzenia wyjątkowe, takie jak wcześniejsze spłaty, sprzedaż udziałów lub niewywiązanie się dłużnika z zobowiązań, są uwzględniane w celu skorygowania rocznych wymogów w zakresie płynności.

W celu dalszego zminimalizowania ryzyka płynności instrument utrzymuje rezerwy płynności wystarczające, aby w dowolnym momencie pokryć prognozowane wypłaty gotówkowe, o których okresowo informuje odpowiedzialny za pożyczki departament EBI. Fundusze inwestuje się na rynku pieniężnym i rynku obligacji w formie depozytów międzybankowych i innych krótkoterminowych instrumentów finansowych, uwzględniając zobowiązania instrumentu dotyczące wypłat. Aktywami płynnymi instrumentu zarządza Departament Skarbu Banku w celu utrzymania odpowiedniej płynności, tak aby możliwe było wywiązywanie się ze zobowiązań w ramach instrumentu.

Zgodnie z zasadą podziału obowiązków między jednostkami operacyjnymi i jednostkami rozliczeniowymi operacje rozliczeniowe związane z inwestowaniem tych aktywów wchodzi w zakres obowiązków Departamentu Planowania i Rozliczania Operacji EBI. Ponadto zatwierdzanie kontrahentów oraz określanie limitów dla inwestycji finansowych, a także monitorowanie tych limitów jest obowiązkiem Dyrekcji ds. Zarządzania Ryzykiem Banku.

3.3.2. Wycena ryzyka płynności

W tabelach zawartych w niniejszej sekcji przeanalizowano zobowiązania finansowe instrumentu według daty wymagalności na podstawie okresu od dnia bilansowego do terminu wymagalności określonego w umowie (według niedyskontowanych przepływów pieniężnych).

Jeżeli chodzi o zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania pochodne, instrument utrzymuje zobowiązania w postaci niewypłaconych części kredytów na podstawie podpisanych umów udzielenia pożyczki, niewypłaconych części środków na mocy podpisanych umów subskrypcji kapitału/umów inwestycyjnych, udzielonych gwarancji pożyczkowych lub przyznanych dotacji na spłatę odsetek i pomoc techniczną.

Pożyczki udzielane w ramach instrumentu inwestycyjnego mają termin wypłaty. Wypłat dokonuje się jednak w momentach i w kwotach odpowiadających postępom odnośnych projektów inwestycyjnych. Ponadto pożyczki instrumentu inwestycyjnego są transakcjami realizowanymi w warunkach operacyjnych, dla których typowe są dość duże wahania, gdyż ich harmonogram wypłat jest obarczony znacznym stopniem niepewności.

Inwestycje kapitałowe stają się wymagalne w momencie wydania przez osoby zarządzające środkami własnymi ważnego wezwania do opłacenia kapitału, stosownie do postępów w działalności inwestycyjnej. Całkowity okres wypłaty pożyczki wynosi zwykle 3 lata, przy czym jest on często przedłużany o rok lub dwa. Niektóre zobowiązania z tytułu wypłaty zwykle wykraczają poza okres wypłaty pożyczki do czasu pełnego zbycia odnośnych inwestycji funduszu, ponieważ jego płynność może być niekiedy niedostateczna do pokrycia niektórych opłat lub innych wydatków.

Gwarancje nie są ujmowane jako osobne zobowiązania do wypłaty, do czasu uruchomienia gwarancji. Pozostała kwota gwarancji jest zmniejszana zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczek objętych gwarancją.

Wpływy środków pieniężnych na przyznane dotacje na spłatę odsetek występują w przypadku pożyczek subsydiowanych finansowanych z zasobów własnych Banku. W związku z tym zgłaszane wpływy stanowią wyłącznie zobowiązania związane z tymi pożyczkami, a nie całkowitą kwotę przyznanych, niewypłaconych dotacji na spłatę odsetek. Podobnie jak w przypadku pożyczek, harmonogram ich wypłaty jest niepewny.

„Nominalne wpływy brutto” na przyznaną pomoc techniczną w tabeli „Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne” dotyczą łącznej niewypłaconej kwoty podpisanych umów na pomoc techniczną. Schemat czasowy dokonywania wypłat charakteryzuje wysoki stopień niepewności. Wpływy środków pieniężnych w kolumnie „3 miesiące lub mniej” stanowią kwotę niezapłaconych faktur, które otrzymano do dnia sprawozdawczego.

Zobowiązania dotyczące zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne, w przypadku których nie określono umownych terminów wymagalności, umieszczono w kolumnie „Nieokreślony termin wymagalności”. Zobowiązania, w przypadku których na dzień sprawozdawczy zarejestrowano wniosek o wypłatę, umieszczono w odpowiedniej kolumnie.

Jeżeli chodzi o pochodne zobowiązania finansowe, ich profil wymagalności odpowiada określonym w umowie niezdykontowanym przepływom pieniężnym brutto z transakcji swapowych, w tym swapów walutowych, swapów walutowo-procentowych, krótkoterminowych swapów walutowych i swapów stóp procentowych.

Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne W tys. EUR na 31.12.2016	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nieokreślony termin wymagalności	Nominalne wpływy brutto
Wpływy na pożyczki udzielone, ale niewypłacone	82 405	—	—	—	819 494	901 899
Wpływy na przyznane środki inwestycyjne i subskrypcję udziałów	4 592	—	—	—	239 458	244 050
Pozostałe (gwarancje podpisane niewystawione, gwarancje wystawione)	—	—	—	—	43 964	43 964
Wpływy na przyznane dotacje na spłatę odsetek	—	—	—	—	275 917	275 917
Wpływy na przyznaną pomoc techniczną	2 671	—	—	—	24 807	27 478
Ogółem	89 668	—	—	—	1 403 640	1 493 308

Profil wymagalności zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania pochodne W tys. EUR na 31.12.2015	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nieokreślony termin wymagalności	Nominalne wpływy brutto
Wpływy na pożyczki udzielone, ale niewypłacone	41 028	—	—	—	1 148 536	1 189 564
Wpływy na przyznane środki inwestycyjne i subskrypcję udziałów	23 371	—	—	—	274 984	298 355
Pozostałe (gwarancje podpisane niewystawione, gwarancje wystawione)	—	—	—	—	10 798	10 798
Wpływy na przyznane dotacje na spłatę odsetek	—	—	—	—	281 682	281 682
Wpływy na przyznaną pomoc techniczną	811	—	—	—	28 072	28 883
Ogółem	65 210	—	—	—	1 744 072	1 809 282

Profil wymagalności pochodnych zobowiązań finansowych W tys. EUR na 31.12.2016	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nominalne wpływy/wypływy brutto
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wpływy	3	2 409	5 222	—	7 634
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wypływy	—	- 3 688	- 7 377	—	- 11 065
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wpływy	1 611 000	—	—	—	1 611 000
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wypływy	- 1 636 001	—	—	—	- 1 636 001
Swapy stóp procentowych – Wpływy	411	1 234	5 529	1 550	8 724
Swapy stóp procentowych – Wypływy	—	- 1 962	- 5 316	- 1 329	- 8 607
Ogółem	- 24 587	- 2 007	- 1 942	221	- 28 315

Profil wymagalności pochodnych zobowiązań finansowych W tys. EUR na 31.12.2015	3 miesiące lub mniej	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Nominalne wpływy/wypływy brutto
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wpływy	5	2 307	7 671	—	9 983
Swapy walutowe i swapy walutowo-procentowe – Wypływy	—	- 3 571	- 10 714	—	- 14 285
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wpływy	1 400 000	—	—	—	1 400 000
Krótkoterminowe swapy walutowe – Wypływy	- 1 407 763	—	—	—	- 1 407 763
Swapy stóp procentowych – Wpływy	383	1 269	6 059	2 524	10 235
Swapy stóp procentowych – Wypływy	—	- 2 145	- 6 127	- 2 206	- 10 478
Ogółem	- 7 375	- 2 140	- 3 111	318	- 12 308

3.3.3. Długoterminowe aktywa i zobowiązania finansowe

W poniższej tabeli przedstawiono wartości bilansowe aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi oraz zobowiązań finansowych, których odzyskanie lub rozliczenie jest spodziewane po upływie 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

	W tys. EUR	
	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe:		
Pożyczki i należności	1 692 867	1 423 368
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	516 884	419 353
Pozostałe aktywa	141	—
Ogółem	2 209 892	1 842 721
Zobowiązania finansowe:		
Rezerwy na wystawione gwarancje	497	—
Zobowiązania wobec osób trzecich	69 960	57 346
Ogółem	70 457	57 346

3.4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko, że zmiany cen i stóp rynkowych, takich jak stopy procentowe, ceny akcji i kursy walutowe, wpłyną na przychody jednostki lub na wartość posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

3.4.1. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej wynika ze zmienności wartości ekonomicznej pozycji związanych ze stopami procentowymi lub przychodów uzyskanych z tych pozycji ze względu na niekorzystne zmiany wysokości stóp procentowych.

Wahania wartości ekonomicznej instrumentu ani niedopasowanie wyceny między poszczególnymi aktywami, zobowiązaniami i instrumentami zabezpieczającymi nie mają bezpośredniego wpływu na instrument, ponieważ (i) nie wiąże się z nim żadne bezpośrednie koszty finansowania zewnętrznego ani oprocentowane zobowiązania oraz (ii) w ramach instrumentu akceptuje się wpływ wahań stopy procentowej na przychody z inwestycji.

W ramach instrumentu wrażliwość portfela pożyczek i swapów zabezpieczających w skali mikro na wahania stopy procentowej wycenia się przez obliczenie wartości według punktu bazowego.

Wartość według punktu bazowego pozwala wycenić zysk lub stratę według wartości bieżącej netto odnośnego portfela w wyniku wzrostu stóp procentowych o 1 punkt bazowy (0,01 %) w określonym przedziale czasowym „rynek pieniężny – do jednego roku”, „bardzo krótki – od 2 do 3 lat”, „krótki – od 4 do 6 lat”, „średni – od 7 do 11 lat”, „długi – od 12 do 20 lat” lub „bardzo długi – powyżej 21 lat”.

Aby określić wartość bieżącą netto przepływów pieniężnych pożyczek denominowanych w EUR, w ramach instrumentu stosuje się podstawową krzywą finansowania w EUR. Europejskiego Banku Inwestycyjnego (krzywa swapu EUR skorygowana o globalny spread finansowania EBI). Krzywa finansowania w USD Europejskiego Banku Inwestycyjnego jest stosowana do obliczania wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych pożyczek denominowanych w USD. Wartość bieżącą netto przepływów pieniężnych pożyczek denominowanych w walutach, dla których wiarygodne i wystarczająco kompletne krzywe dyskontowe nie są dostępne, określa się, zastępczo stosując podstawową krzywą finansowania w EUR. Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Do obliczenia wartości bieżącej netto swapów zabezpieczających w skali mikro instrument wykorzystuje krzywą swapu w EUR dla przepływów pieniężnych denominowanych w EUR oraz krzywą swapu w USD dla przepływów pieniężnych denominowanych w USD.

Zgodnie z poniższą tabelą wartość bieżąca netto portfela pożyczek po uwzględnieniu odnośnych swapów zabezpieczających w skali mikro na dzień 31 grudnia 2016 r. zmniejszyłaby się o 516 tys. EUR (na dzień 31 grudnia 2015 r.: spadek o 532 tys. EUR), gdyby wszystkie istotne krzywe stóp procentowych wzrosły równocześnie i równoległe o 1 punkt bazowy.

Wartość według punktu bazowego W tys. EUR	Rynek pieniężny	Bardzo krótki	Krótki	Średni	Długi	Bardzo dłu- gi	Ogółem
Na 31.12.2016	1 rok	od 2 do 3 lat	od 4 do 6 lat	od 7 do 11 lat	od 12 do 20 lat	21 lat	
Wrażliwość pożyczek i swapów za- bezpieczających w skali mikro ogó- łem	-46	-101	-164	-175	-30	—	-516

Wartość według punktu bazowego W tys. EUR	Rynek pieniężny	Bardzo krótki	Krótki	Średni	Długi	Bardzo dłu- gi	Ogółem
Na 31.12.2015	1 rok	od 2 do 3 lat	od 4 do 6 lat	od 7 do 11 lat	od 12 do 20 lat	21 lat	
Wrażliwość pożyczek i swapów za- bezpieczających w skali mikro ogó- łem	-37	-72	-252	-139	-32	—	-532

3.4.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe instrumentu to ryzyko utraty wpływów lub wartości ekonomicznej wynikające z niekorzystnych zmian w kursach wymiany walut.

Z uwagi na walutę księgową odniesienia (jaką dla instrumentu jest euro), ekspozycja na ryzyko walutowe w przypadku instrumentu istnieje zawsze, gdy występuje niedopasowanie aktywów i zobowiązań denominowanych w walucie księgowej innej niż waluta odniesienia. Ryzyko walutowe obejmuje także skutki zmian wartości przyszłych przepływów środków pieniężnych denominowanych w walucie księgowej innej niż waluta odniesienia, np. płatności z tytułu odsetek i dywidend, ze względu na wahania kursów wymiany.

3.4.2.1. Ryzyko walutowe a aktywa finansowe

Aktywa finansowe instrumentu denominowane są albo w EUR, albo w USD.

Ryzyko walutowe jest zabezpieczone transakcjami walutowymi typu spot lub forward, krótkoterminowymi swapami walutowymi lub swapami walutowymi. Departament Skarbu EBI może w razie konieczności i stosownie do sytuacji wykorzystać zgodnie z polityką Banku jakikolwiek inny instrument, który zapewni ochronę przed ryzykiem rynkowym związanym z działalnością finansową w ramach instrumentu.

3.4.2.2. Ryzyko walutowe a operacje finansowane i gwarantowane przez instrument

Wkłady państw członkowskich na rzecz instrumentu przyjmowane są w euro. Operacje finansowane lub gwarantowane przez instrument, a także dopłaty do oprocentowania mogą być denominowane w EUR, USD lub innej zatwierdzonej walucie.

Ekspozycja na ryzyko walutowe (w stosunku do EUR jako waluty referencyjnej) występuje, gdy transakcje denominowane w walutach innych niż EUR są niezabezpieczone. Wytyczne dotyczące zabezpieczania ryzyka walutowego opisano poniżej.

3.4.2.2.1. Zabezpieczanie operacji denominowanych w USD

Ryzyko walutowe wynikające z operacji instrumentu denominowanych w USD jest zabezpieczone zbiorczo za pomocą krótkoterminowych swapów walutowych w EUR/USD, okresowo rolowanych i dostosowywanych kwotowo. Krótkoterminowe swapy walutowe pełnią dwie funkcje. Z jednej strony zapewnia się niezbędną płynność na potrzeby nowych wypłat (pożyczki i kapitał), a z drugiej strony utrzymuje się zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym w skali makro.

Na początku każdego okresu przepływy pieniężne, które w kolejnym okresie mają być otrzymane lub wypłacone w USD, są oszacowywane na podstawie planowanych lub oczekiwanych środków powracających i wypłat. Następnie krótkoterminowe swapy walutowe osiągające termin zapadalności są rolowane, a ich kwota jest korygowana, tak aby pokrywała co najmniej płynność w USD potrzebną w kolejnym okresie.

- Co miesiąc pozycja walutowa w USD jest zabezpieczana transakcjami typu spot lub forward, jeżeli przekracza odpowiednie limity.
- W okresie odnawiania swapów nieoczekiwane niedobory środków w USD są pokrywane za pomocą doraźnych operacji krótkoterminowych swapów walutowych, natomiast nadwyżki środków są inwestowane w aktywa finansowe lub przeliczane na EUR, jeżeli wynikają ze zwiększenia pozycji walutowej.

3.4.2.2.2. Zabezpieczanie operacji denominowanych w walutach innych niż EUR i USD

- Operacje w ramach instrumentu denominowane w walutach innych niż EUR i USD są zabezpieczane za pomocą umów na swapy walutowe o tym samym profilu finansowym, co stanowiąca ich podstawę pożyczka, pod warunkiem że funkcjonuje rynek swapowy.
- W przypadku instrumentu występują operacje denominowane w walutach, dla których możliwości zabezpieczenia nie są łatwo dostępne lub ich koszt jest wysoki. Operacje te denominowane są w walutach lokalnych, ale rozliczane w EUR lub USD. Zasady ramowe Instrumentu Inwestycyjnego dotyczące ryzyka finansowego, zatwierdzone przez Komitet Instrumentu Inwestycyjnego w dniu 22 stycznia 2015 r., oferują możliwość zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko walutowe w walutach lokalnych, które są w znaczącym stopniu dodatnio skorelowane z USD w sposób syntetyczny przez instrumenty pochodne denominowane w USD. Waluty lokalne zabezpieczone syntetycznie przy pomocy instrumentów pochodnych denominowanych w USD wykazano w sekcji 3.4.2.2.3 poniżej w pozycji „Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym)”, natomiast waluty lokalne niezabezpieczone syntetycznie USD wykazano w tej samej tabeli w pozycji „Waluty lokalne (nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym)”.

3.4.2.2.3. Pozycja walutowa (w tys. EUR)

W tabelach w niniejszej informacji dodatkowej przedstawiono pozycję walutową instrumentu.

Pozycja walutowa w poniższych tabelach została przedstawiona zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka w ramach instrumentu (opisaną w zasadach ramowych Instrumentu Inwestycyjnego dotyczących ryzyka finansowego). Zgodnie z tą polityką pozycja walutowa jest oparta na danych księgowych i określana jako różnica między wybranymi aktywami a zobowiązaniami. Aktywa i zobowiązania określone w pozycji walutowej zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka są dobierane w taki sposób, aby zapewnić, że zyski będą przeliczane na walutę sprawozdawczą (EUR) dopiero po ich otrzymaniu.

Niezrealizowane zyski/straty oraz utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są – zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka – uwzględnione w pozycji walutowej, podobnie jak utrata wartości pożyczek i należności. Instrumenty pochodne uwzględnione w pozycji walutowej zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka są wyceniane według wartości nominalnej, a nie wartości godziwej, aby dostosować je do zachowanej wartości aktywów, które są również wyceniane według wartości nominalnej skorygowanej o utratę wartości pożyczek.

W poniższych tabelach pozostała część aktywów i zobowiązań, która obejmuje głównie naliczone odsetki od pożyczek, instrumentów pochodnych i dotacji, jest przedstawiona jako „Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka”.

Na 31 grudnia 2016		Aktywa i zobowiązania			Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe
Waluty	Pozycja walutowa zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka	Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka	Bilansowa pozycja walutowa		
USD	- 258 496	7 578	- 250 918	282 991	
<i>Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym) (*)</i>					
KES	117 881	3 869	121 751	—	
TZS	97 116	1 931	99 046	—	
DOP	52 553	2 013	54 566	—	
UGX	36 776	1 077	37 854	—	
RWF	22 258	194	22 452	—	
<i>Waluty lokalne (nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym) (*)</i>					
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP	22 534	252	22 786	246	
Ogółem waluty inne niż EUR	90 622	16 914	107 537	283 237	
EUR	—	2 591 845	2 591 845	1 241 229	
EUR i waluty inne niż EUR ogółem	90 622	2 608 759	2 699 382	1 524 466	

(*) Objaśnienia na temat zabezpieczenia syntetycznego znajdują się w sekcji 3.4.2.2.2.

Na 31 grudnia 2015		Aktywa i zobowiązania			Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe
Waluty	Pozycja walutowa zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka	Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka	Bilansowa pozycja walutowa		
USD	- 207 050	5 023	- 202 027	270 236	
<i>Waluty lokalne (objęte zabezpieczeniem syntetycznym) (*)</i>					

Na 31 grudnia 2015	Aktywa i zobowiązania			Zobowiązania do przyszłego finansowania i zobowiązania warunkowe
	Waluty	Pozycja walutowa zgodnie z polityką dotyczącą ryzyka	Pozycja walutowa nieobjęta polityką dotyczącą ryzyka	
KES	129 862	3 101	132 963	—
TZS	46 246	780	47 025	—
DOP	40 799	1 274	42 073	—
UGX	30 182	565	30 747	—
RWF	11 979	164	12 143	—
<i>Waluty lokalne</i>				
<i>(nieobjęte zabezpieczeniem syntetycznym) (*)</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW	15 474	201	15 675	798
Ogółem waluty inne niż EUR	67 492	11 108	78 599	271 034
EUR	—	2 337 555	2 337 555	1 579 719
EUR i waluty inne niż EUR ogółem	67 492	2 348 663	2 416 154	1 850 753

(*) Objaśnienia na temat zabezpieczenia syntetycznego znajdują się w sekcji 3.4.2.2.2.

3.4.2.3. Analiza wrażliwości na wahania kursów walutowych

Na dzień 31 grudnia 2016 r. 10-procentowy spadek wartości euro w stosunku do wszystkich innych walut spowodowałby zwiększenie zasobów stron wnoszących wkład o 12,0 mln EUR (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 8,7 mln EUR). 10-procentowy wzrost wartości euro w stosunku do wszystkich innych walut spowodowałby spadek zasobów stron wnoszących wkład o 9,9 mln EUR (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 7,1 mln EUR).

3.4.2.4. Kurs wymiany

Do sporządzenia bilansu na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. zastosowano następujące kursy wymiany:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Waluty spoza UE		
Botswana – pula (BWP)	11,2657	11,9451
Dominikana – peso (DOP)	48,7476	49,0144
Haiti – gourde (HTG)	68,78	61,19
Kenia – szyling (KES)	108,06	111,3
Mauretania – ugija (MRO)	375,79	326,46
Mauritius – rupia (MUR)	37,85	38,85
Mozambik – metical (MZN)	75,25	50,59
Rwanda – frank (RWF)	856,8	806,36
Tanzania – szyling (TZS)	2 296,99	2 344,42

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Uganda – szyling (UGX)	3 805,00	3 665,00
Stany Zjednoczone – dolar amerykański (USD)	1,0541	1,0887
Frank CFA (XAF/XOF)	655,957	655,957
Republika Południowej Afryki – rand (ZAR)	14,457	16,953
Zambia – kwacha (ZMW)	10,4653	11,9571

3.4.3. Ryzyko cen akcji

Ryzyko cen akcji odnosi się do ryzyka, że wartość godziwa inwestycji kapitałowych zmniejszy się w wyniku zmian w poziomie cen akcji lub w wartości inwestycji kapitałowych.

Instrument jest narażony na ryzyko cen akcji poprzez swoje bezpośrednie inwestycje kapitałowe i inwestycje w fundusze *venture capital*.

Wartość nienotowanych pozycji kapitałowych nie jest na bieżąco dostępna do celów stałego monitorowania i kontroli. Dla takich pozycji najlepsze dostępne wskaźniki obejmują ceny ustalone za pomocą dowolnej stosownej techniki wyceny.

Wpływ na stan zasobów stron wnoszących wkład na rzecz instrumentu (wskutek zmiany wartości godziwej portfela instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży) ze względu na +/-10 % zmianę wartości poszczególnych bezpośrednich inwestycji kapitałowych i inwestycji w fundusze *venture capital*, przy niezmienności wszystkich pozostałych zmiennych, wynosi odpowiednio 51,7 mln EUR/- 51,7 mln EUR na dzień 31 grudnia 2016 r. (odpowiednio 41,9 mln EUR/- 41,9 mln EUR na dzień 31 grudnia 2015 r.).

4. Wartości godziwe instrumentów finansowych

4.1. Klasyfikacja księgowa i wartość godziwa

W tabeli poniżej przedstawiono wartości bilansowe i wartości godziwe poszczególnych składników aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, w tym ich poziom w hierarchii wartości godziwej. Nie obejmuje to informacji o wartości godziwej poszczególnych składników aktywów finansowych i zobowiązań finansowych niewykazanych według wartości godziwej, w przypadku gdy wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Na 31 grudnia 2016	Wartość bilansowa							Wartość godziwa			
	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	Środki pieniężne, pożyczki i należności	Utrzymywane do upływu terminu zapadalności	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem	
Aktywa finansowe wykazane według wartości godziwej:											
Pochodne instrumenty finansowe	6 920	—	—	—	—	6 920	—	6 920	—	6 920	
Fundusze <i>venture capital</i>	—	437 788	—	—	—	437 788	—	—	437 788	437 788	
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	—	79 096	—	—	—	79 096	22 880	—	56 216	79 096	
Ogółem	6 920	516 884	—	—	—	523 804	22 880	6 920	494 004	523 804	
Aktywa finansowe niewykazane według wartości godziwej:											
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	—	—	360 817	—	—	360 817	—	—	—	—	
Pożyczki i należności	—	—	1 729 380	—	—	1 729 380	—	1 951 786	—	1 951 786	
Należności od stron wnoszących wkład	—	—	86 395	—	—	86 395	—	—	—	—	
Obligacje	—	—	—	169 398	—	169 398	120 123	48 031	—	168 154	
Pozostałe aktywa	—	—	345	—	—	345	—	—	—	—	
Ogółem	—	—	2 176 937	169 398	—	2 346 335	120 123	1 999 817	—	2 119 940	
Aktywa finansowe ogółem	6 920	516 884	2 176 937	169 398	—	2 870 139					
Zobowiązania finansowe wykazane według wartości godziwej:											
Pochodne instrumenty finansowe	- 25 189	—	—	—	—	- 25 189	—	- 25 189	—	- 25 189	
Ogółem	- 25 189	—	—	—	—	- 25 189	—	- 25 189	—	- 25 189	

Na 31 grudnia 2016	Wartość bilansowa							Wartość godziwa			
	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	Środki pieniężne, pożyczki i należności	Utrzymywane do upływu terminu zapadalności	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem	
Zobowiązania finansowe niewykazane według wartości godziwej:											
Rezerwy na wystawione gwarancje	—	—	—	—	-625	-625					
Zobowiązania wobec osób trzecich	—	—	—	—	-116 114	-116 114					
Pozostałe zobowiązania	—	—	—	—	-2 546	-2 546					
Ogółem	—	—	—	—	-119 285	-119 285					
Zobowiązania finansowe ogółem	-25 189	—	—	—	-119 285	-144 474					

Na 31 grudnia 2015	Wartość bilansowa							Wartość godziwa			
	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	Środki pieniężne, pożyczki i należności	Utrzymywane do upływu terminu zapadalności	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem	
W tys. EUR											
Aktywa finansowe wykazane według wartości godziwej:											
Pochodne instrumenty finansowe	311	—	—	—	—	311	—	311	—	311	
Fundusze <i>venture capital</i>	—	396 203	—	—	—	396 203	—	—	396 203	396 203	
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	—	23 150	—	—	—	23 150	178	—	22 972	23 150	
Ogółem	311	419 353	—	—	—	419 664	178	311	419 175	419 664	
Aktywa finansowe niewykazane według wartości godziwej:											
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	—	—	448 995	—	—	448 995	—	—	—	—	
Pożyczki i należności	—	—	1 460 057	—	—	1 460 057	—	1 649 401	—	1 649 401	
Obligacje	—	—	—	228 521	—	228 521	124 009	104 520	—	228 529	
Pozostałe aktywa	—	—	27	—	—	27	—	—	—	—	
Ogółem	—	—	1 909 079	228 521	—	2 137 600	124 009	1 753 921	—	1 877 930	
Aktywa finansowe ogółem	311	419 353	1 909 079	228 521	—	2 557 264					
Zobowiązania finansowe wykazane według wartości godziwej:											
Pochodne instrumenty finansowe	- 8 219	—	—	—	—	- 8 219	—	- 8 219	—	- 8 219	
Ogółem	- 8 219	—	—	—	—	- 8 219	—	- 8 219	—	- 8 219	

Na 31 grudnia 2015	Wartość bilansowa							Wartość godziwa			
	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	Środki pieniężne, pożyczki i należności	Utrzymywane do upływu terminu zapadalności	Inne zobowiązania finansowe	Ogółem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Ogółem	
Zobowiązania finansowe niewykazane według wartości godziwej:											
Rezerwy na wystawione gwarancje	—	—	—	—	—	—					
Zobowiązania wobec osób trzecich	—	—	—	—	-101 202	-101 202					
Pozostałe zobowiązania	—	—	—	—	-2 364	-2 364					
Ogółem	—	—	—	—	-103 566	-103 566					
Zobowiązania finansowe ogółem	-8 219	—	—	—	-103 566	-111 785					

4.2. Wycena według wartości godziwej

4.2.1. Techniki wyceny i istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować

W poniższej tabeli zawarto informacje dotyczące technik wyceny i istotnych danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, zastosowanych do wyceny instrumentów finansowych, zaliczanych do poziomu 2 i 3 w hierarchii wartości godziwej.

Technika wyceny	Istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować	Związek danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, z wyceną wartości godziwej
Instrumenty finansowe wykazane według wartości godziwej:		
Pochodne instrumenty finansowe	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych: Przyszłe przepływy pieniężne szacuje się na podstawie kursów forward i stóp procentowych (z dających się zaobserwować kursów forward i krzywych rentowności na koniec okresu sprawozdawczego) oraz kontraktów terminowych typu forward i stóp procentowych, zdyskontowanych stopą odzwierciedlającą ryzyko kredytowe różnych kontrahentów.	Nie dotyczy.
Fundusz <i>venture capital</i>	Metoda skorygowanych aktywów netto: Wartość godziwą określa się albo przez zastosowanie wielkości procentowej odpowiadającej udziałowi własnościowemu instrumentu w podmiocie bazowym w stosunku do wartości aktywów netto z ostatniego sprawozdania skorygowanej o przepływy pieniężne, albo, w miarę możliwości, przez zastosowanie dokładnej wartości udziału na ten sam dzień, przedłożonej przez odpowiedni organ zarządzający funduszem. Aby wypełnić lukę pomiędzy ostatnią dostępną wartością aktywów netto i sprawozdawczością na koniec roku, przeprowadza się następnie procedurę przeglądu zdarzeń i w razie konieczności koryguje podawaną wartość aktywów netto.	Korekta dotycząca czasu upływającego pomiędzy ostatnim dniem sprawozdawczym funduszu <i>venture capital</i> i dniem wyceny, z uwzględnieniem: kosztów operacyjnych i opłat za zarządzanie, późniejszych zmian wartości godziwej aktywów bazowych funduszu <i>venture capital</i> , dodatkowych zaciągniętych zobowiązań, zmian rynkowych lub innych zmian warunków gospodarczych.
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Skorygowane aktywa netto.	Korekta dotycząca czasu upływającego pomiędzy ostatnim dniem sprawozdawczym jednostki, w której dokonano inwestycji, a dniem wyceny, z uwzględnieniem: kosztów operacyjnych, późniejszych zmian wartości godziwej aktywów bazowych jednostki, w której dokonano inwestycji, dodatkowych zaciągniętych zobowiązań, zmian rynkowych lub innych zmian warunków gospodarczych, podwyższenia kapitału, sprzedaży/zmiany kontroli. Potrącenie z tytułu braku zbywalności (płynności) określone poprzez odniesienie do poprzednich cen transakcyjnych dla podobnych inwestycji kapitałowych w kraju/regionie waha się w przedziale od 5 do 30 %.

Technika wyceny		Istotne dane wejściowe, które nie dają się zaobserwować	Związek danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować, z wyceną wartości godziwej
Instrumenty finansowe niewykazane według wartości godziwej			
Pożyczki i należności	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych: W modelu wyceny stosuje się przepływy pieniężne wynikające z umowy, uwarunkowane brakiem niewykonania zobowiązania przez dłużnika, i nie uwzględnia się wartości zabezpieczeń ani możliwości wcześniejszej spłaty. Aby uzyskać wartość bieżącą netto pożyczek, w stosowanym modelu dyskontuje się przepływy pieniężne wynikające z umowy każdej pożyczki z wykorzystaniem skorygowanej krzywej dyskonta rynkowego. Wartość bieżąca netto poszczególnych pożyczek jest następnie korygowana z uwzględnieniem właściwej powiązanej oczekiwanej straty. Wyniki są następnie sumowane, aby otrzymać wartość godziwą pożyczek i należności.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.
Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności	Zdyskontowany przepływ środków pieniężnych.	Nie dotyczy.	Nie dotyczy.

Przy zastosowaniu MSSF 13 korekty aktualizujące wartość wyceny ujmuje się w wartości godziwej instrumentów pochodnych na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 r.; mowa tu o:

- korekcie wyceny kredytowej (CVA), odzwierciedlającej ryzyko kredytowe kontrahenta związane z transakcjami na instrumentach pochodnych, na kwotę - 76,4 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2016 r. i - 121,7 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2015 r.;
- korekcie wyceny debetowej (DVA), odzwierciedlającej własne ryzyko kredytowe związane z transakcjami na instrumentach pochodnych, na kwotę + 42,9 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2016 r. i + 64,4 tys. EUR na dzień 31 grudnia 2015 r.

4.2.2. Przesunięcie pomiędzy poziomami 1 i 2

Zgodnie z polityką instrumentu przesunięcia pomiędzy poziomami uznaje się z dniem wystąpienia zdarzenia lub zmiany okoliczności, które wywołały przesunięcie.

W 2016 i 2015 r. w ramach instrumentu nie dokonano żadnych przesunięć z poziomu 1 do 2 ani z poziomu 2 do 1 w hierarchii wartości godziwej.

4.2.3. Poziom 3 – wartości godziwe

Poziom 3 – wartości godziwe: uzgodnienie

W poniższych tabelach przedstawiono zmiany w zakresie instrumentów poziomu 3 za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r.

W tys. EUR

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na dzień 1 stycznia 2016 r.	419 175
Zyski lub straty uwzględnione w zyskach lub stratach:	
— zrealizowane zyski netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	- 6 504
— utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	- 2 493
Ogółem	- 8 997
Zyski lub straty uwzględnione w innych całkowitych dochodach:	
— zmiana netto wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	- 24 628
Ogółem	- 24 628
Wypłaty	153 986
Kwoty spłacone	- 37 978
Odpisy	- 7 554
Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.	494 004

W tys. EUR

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na dzień 1 stycznia 2015 r.	401 926
Zyski lub straty uwzględnione w zyskach lub stratach:	
— zrealizowane zyski netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	- 33 878
— utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	- 2 665
Ogółem	- 36 543
Zyski lub straty uwzględnione w innych całkowitych dochodach:	
— zmiana netto wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	52 365
Ogółem	52 365
Wypłaty	67 449
Kwoty spłacone	- 64 791
Odpisy	- 1 231
Stan na dzień 31 grudnia 2015 r.	419 175

W 2016 i 2015 r. w ramach instrumentu nie dokonano żadnych przesunięć z poziomu 3 ani do poziomu 3 w strukturze wartości godziwej.

Analiza wrażliwości

Zmiana jednej z istotnych danych wejściowych, które nie dają się zaobserwować i które wykorzystano do wyceny wartości godziwej funduszy *venture capital* i bezpośrednich inwestycji kapitałowych, o +/-10 % na dzień sprawozdawczy, przy założeniu, że pozostałe dane wejściowe pozostałyby niezmienione, miałyby następujący wpływ na inne całkowite dochody:

Na 31 grudnia 2016 (w tys. EUR)	Zwiększenie	Zmniejszenie
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	10	-10
Ogółem	10	-10

Na 31 grudnia 2015 (w tys. EUR)	Zwiększenie	Zmniejszenie
Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	31	-31
Ogółem	31	-31

5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (w tys. EUR)

Podział środków pieniężnych i ich ekwiwalentów:

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w kasie	51 462	71 405
Lokaty terminowe	259 337	290 573
Komercyjne papiery dłużne	50 018	87 017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	360 817	448 995
Naliczone odsetki	5	3
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w rachunku przepływów pieniężnych	360 822	448 998

6. Pochodne instrumenty finansowe (w tys. EUR)

Główne składniki pochodnych instrumentów finansowych, zaklasyfikowanych jako utrzymywane do sprzedaży, są następujące:

Na 31 grudnia 2016	Wartość godziwa		Wartość nominalna
	Aktywa	Zobowiązania	
Swapy walutowo-procentowe	—	- 3 051	7 430
Swapy stóp procentowych	388	-335	41 233
Krótkoterminowe swapy walutowe	6 532	- 21 803	1 611 000
Pochodne instrumenty finansowe ogółem	6 920	- 25 189	1 659 663

Na 31 grudnia 2015	Wartość godziwa		Wartość nominalna
	Aktywa	Zobowiązania	
Swapy walutowo-procentowe	—	- 3 835	9 589
Swapy stóp procentowych	311	-639	44 913
Krótkoterminowe swapy walutowe	—	- 3 745	1 400 000
Pochodne instrumenty finansowe ogółem	311	- 8 219	1 454 502

7. Pożyczki i należności (w tys. EUR)

Główne składniki pożyczek i należności są następujące:

	Pożyczki globalne (*)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	Ogółem
Wartość nominalna na dzień 1 stycznia 2016 r.	661 792	818 007	160 555	1 640 354
Wypłaty	476 685	51 691	—	528 376
Odpisy	—	-109	- 31 189	- 31 298
Kwoty spłacone	- 178 282	- 107 259	- 65 927	- 351 468
Odsetki skapitalizowane	—	—	7 183	7 183
Różnice kursowe	34 332	2 009	941	37 282
Wartość nominalna na dzień 31 grudnia 2016 r.	994 527	764 339	71 563	1 830 429
Utrata wartości na dzień 1 stycznia 2016 r.	- 9 403	- 22 445	- 159 198	- 191 046
Utrata wartości ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	- 8 794	- 11 999	—	- 20 793
Odpisy	—	109	31 189	31 298
Odwrócenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	360	6 100	58 698	65 158
Różnice kursowe	-348	-59	- 1 850	- 2 257
Utrata wartości na dzień 31 grudnia 2016 r.	- 18 185	- 28 294	- 71 161	- 117 640
Zamortyzowany koszt	- 3 906	- 3 682	—	- 7 588
Odsetki	14 807	9 371	1	24 179
Pożyczki i należności na dzień 31 grudnia 2016 r.	987 243	741 734	403	1 729 380

(*) W tym umowy agencyjne.

	Pożyczki globalne (*)	Pożyczki nadrzędne	Pożyczki podporządkowane	Ogółem
Wartość nominalna na dzień 1 stycznia 2015 r.	542 506	782 563	146 643	1 471 712
Wypłaty	196 607	86 177	—	282 784
Kwoty spłacone	- 106 921	- 96 147	- 2 704	- 205 772
Odsetki skapitalizowane	—	—	13 262	13 262
Różnice kursowe	29 600	45 414	3 354	78 368
Wartość nominalna na dzień 31 grudnia 2015 r.	661 792	818 007	160 555	1 640 354
Utrata wartości na dzień 1 stycznia 2015 r.	- 5 751	- 13 491	- 132 895	- 152 137
Utrata wartości ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	- 3 692	- 7 576	- 24 995	- 36 263
Odwrócenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	381	57	1 837	2 275
Różnice kursowe	-341	- 1 435	- 3 145	- 4 921
Utrata wartości na dzień 31 grudnia 2015 r.	- 9 403	- 22 445	- 159 198	- 191 046
Zamortyzowany koszt	- 3 129	- 5 781	284	- 8 626
Odsetki	8 838	10 533	4	19 375
Pożyczki i należności na dzień 31 grudnia 2015 r.	658 098	800 314	1 645	1 460 057

(*) W tym umowy agencyjne.

8. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (w tys. EUR)

Główne składniki aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są następujące:

	Fundusze <i>venture capital</i>	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Koszty na dzień 1 stycznia 2016 r.	267 331	22 979	290 310
Wypłaty	101 323	52 663	153 986
Kwoty spłacone/sprzedaż	- 37 948	-30	- 37 978
Odpisy	- 4 594	- 2 960	- 7 554
Różnice kursowe przy kwotach spłaconych/przy sprzedaży	5 141	-16	5 125
Koszty na dzień 31 grudnia 2016 r.	331 253	72 636	403 889

	Fundusze <i>venture capital</i>	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 1 stycznia 2016 r.	153 901	10 092	163 993
Zmiana netto niezrealizowanych zysków i strat	- 24 474	3 365	- 21 109
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 31 grudnia 2016 r.	129 427	13 457	142 884
Utrata wartości na dzień 1 stycznia 2016 r.	- 25 029	- 9 921	- 34 950
Utrata wartości ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w ciągu roku	- 2 457	-36	- 2 493
Odpisy	4 594	2 960	7 554
Utrata wartości na dzień 31 grudnia 2016 r.	- 22 892	- 6 997	- 29 889
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2016 r.	437 788	79 096	516 884
	Fundusze <i>venture capital</i>	Bezpośrednie inwestycje kapitałowe	Ogółem
Koszty na dzień 1 stycznia 2015 r.	259 784	19 714	279 498
Wypłaty	63 574	3 875	67 449
Kwoty spłacone/sprzedaż	- 64 181	-610	- 64 791
Odpisy	- 1 231	—	- 1 231
Różnice kursowe przy kwotach spłaconych/przy sprzedaży	9 385	—	9 385
Koszty na dzień 31 grudnia 2015 r.	267 331	22 979	290 310
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 1 stycznia 2015 r.	149 995	6 127	156 122
Zmiana netto niezrealizowanych zysków i strat	3 906	3 965	7 871
Niezrealizowane zyski i straty na dzień 31 grudnia 2015 r.	153 901	10 092	163 993
Utrata wartości na dzień 1 stycznia 2015 r.	- 24 534	- 8 001	- 32 535
Utrata wartości ujęta w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów w ciągu roku	- 1 726	- 1 920	- 3 646
Odpisy	1 231	—	1 231
Utrata wartości na dzień 31 grudnia 2015 r.	- 25 029	- 9 921	- 34 950
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2015 r.	396 203	23 150	419 353

9. Należności od stron wnoszących wkład (w tys. EUR)

Należności od stron wnoszących wkład obejmują wyłącznie wkłady państw członkowskich niewniesione pomimo wezwania.

10. Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności (w tys. EUR)

Portfel aktywów utrzymywanych do upływu terminu zapadalności złożony jest z notowanych obligacji, których rezydualny termin zapadalności przypada w okresie krótszym niż trzy miesiące od dnia sprawozdawczego. Poniższa tabela przedstawia zmiany w portfelu aktywów utrzymywanych do upływu terminu zapadalności:

Saldo na dzień 1 stycznia 2016 r.	228 521
Nabycie	1 159 704
Zapadalności	- 1 219 953
Zmiana amortyzacji premii/dyskonta	-87
Zmiana stanu naliczonych odsetek	1 213
Saldo na dzień 31 grudnia 2016 r.	169 398
Saldo na dzień 1 stycznia 2015 r.	99 988
Nabycie	1 545 550
Zapadalności	- 1 417 005
Zmiana amortyzacji premii/dyskonta	-12
Saldo na dzień 31 grudnia 2015 r.	228 521

11. Pozostałe aktywa (w tys. EUR)

Główne składniki pozostałych aktywów są następujące:

	31.12.2016	31.12.2015
Należności od EBI	1	1
Gwarancje finansowe	344	26
Pozostałe aktywa ogółem	345	27

12 Przychody przyszłych okresów (w tys. EUR)

Główne składniki przychodów przyszłych okresów są następujące:

	31.12.2016	31.12.2015
Dotacje na spłatę odsetek przyszłych okresów	25 884	28 683
Prowizje z tytułu pożyczek i należności przyszłych okresów	399	642
Przychody przyszłych okresów ogółem	26 283	29 325

13. Rezerwy na wystawione gwarancje (w tys. EUR)

Kwota rezerw na wystawione gwarancje jest ujmowana na podstawie wartości kosztów, jakie według najlepszego oszacowania trzeba ponieść w celu uregulowania wszelkich istniejących zobowiązań finansowych wynikających z gwarancji, i stanowi sumę:

- początkowo ujętych kwot, pomniejszonych, tam gdzie ma to zastosowanie, o łączną amortyzację ujętą zgodnie z MSR 18 „Przychody”, oraz
- nadwyżki względem kwot, o których mowa powyżej, obliczonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

	2016	2015
Saldo na 1 stycznia	—	—
Zwiększenia wartości ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	242	—
Wykorzystane	—	—
Przesunięcie z pozycji „Pozostałe zobowiązania”, gwarancje finansowe	383	—
Rozwiązanie rezerwy	—	—
Saldo na 31 grudnia	625	—

14. Zobowiązania wobec osób trzecich (w tys. EUR)

Główne składniki zobowiązań wobec osób trzecich są następujące:

	31.12.2016	31.12.2015
Ogólne koszty administracyjne netto należne EBI	43 483	43 045
Inne zobowiązania wobec EBI	—	15
Niewypłacone dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną należne państwom członkowskim	72 631	58 142
Zobowiązania wobec osób trzecich ogółem	116 114	101 202

15. Pozostałe zobowiązania (w tys. EUR)

Główne składniki pozostałych zobowiązań są następujące:

	31.12.2016	31.12.2015
Spłaty pożyczek otrzymane wcześniej	2 081	1 826
Przychody przyszłych okresów z dotacji na spłatę odsetek	458	512
Gwarancje finansowe	7	26
Pozostałe zobowiązania ogółem	2 546	2 364

16. Wkład państw członkowskich, do którego opłacenia wezwano (w tys. EUR)

Państwa członkowskie	Wkład na Instrument Inwestycyjny	Wkład na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	Ogółem wniesiony	Wkład niewniesiony (pomimo wezwania)
Austria	62 223	6 941	69 164	2 410
Belgia	91 930	10 222	102 152	5 295

Państwa członkowskie	Wkład na Instrument Inwestycyjny	Wkład na dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	Ogółem wniesiony	Wkład niewniesiony (pomimo wezwania)
Bułgaria	448	182	630	140
Cypr	288	117	405	90
Republika Czeska	1 632	663	2 295	510
Dania	50 420	5 675	56 095	2 000
Estonia	160	65	225	50
Finlandia	35 148	4 038	39 186	1 470
Francja	562 411	60 332	622 743	19 550
Niemcy	546 115	60 216	606 331	20 500
Grecja	30 417	3 707	34 124	1 470
Węgry	1 760	715	2 475	—
Irlandia	15 665	2 074	17 739	910
Włochy	299 100	34 737	333 837	12 860
Łotwa	224	91	315	70
Litwa	384	156	540	120
Luksemburg	6 829	768	7 597	270
Malta	96	39	135	30
Niderlandy	122 895	13 805	136 700	4 850
Polska	4 160	1 690	5 850	1 300
Portugalia	23 633	2 889	26 522	1 150
Rumunia	1 184	481	1 665	370
Słowacja	672	273	945	210
Słowenia	576	234	810	180
Hiszpania	145 249	18 596	163 845	7 850
Szwecja	64 924	7 485	72 409	2 740
Zjednoczone Królestwo	308 457	37 500	345 957	—
Ogółem według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.	2 377 000	273 691	2 650 691	86 395
Ogółem według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.	2 157 000	243 691	2 400 691	—

W dniu 19 listopada 2016 r. Rada ustaliła wysokość wkładu finansowego, jaki mają wnieść poszczególne państwa członkowskie do dnia 21 stycznia 2017 r. Na dzień 31 grudnia 2016 r. niewpłacone pozostało 86 395 EUR.

17. **Zobowiązania warunkowe i zobowiązania do przyszłego finansowania (w tys. EUR)**

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania		
Niewypłacone pożyczki	901 899	1 189 564
Niewypłacone zobowiązania dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	244 050	298 355
Gwarancje wystawione	8 627	798
Dotacje na spłatę odsetek i pomoc techniczną	334 553	352 036
Zobowiązania warunkowe		
Gwarancje podpisane, niewystawione	35 337	10 000
Zobowiązania warunkowe i zobowiązania do przyszłego finansowania ogółem	1 524 466	1 850 753

18. **Przychody z tytułu odsetek, koszty odsetek oraz podobne przychody i koszty (w tys. EUR)**

Główne składniki przychodów z tytułu odsetek i podobnych przychodów są następujące:

	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności	—	4
Pożyczki i należności	102 580	86 305
Dotacje na spłatę odsetek	4 118	4 076
Przychody z tytułu odsetek i podobne przychody ogółem	106 698	90 385

W pozycji „Pożyczki i należności” w przychodach z tytułu odsetek za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. ujęto kwotę +15 700 EUR dotyczącą składników aktywów finansowych, które utraciły wartość (31 grudnia 2015 r.: +15 869 EUR).

Główne składniki kosztu odsetek i podobnych kosztów są następujące:

	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Pochodne instrumenty finansowe	-1 142	-1 525
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-752	-31
Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu zapadalności	-413	—
Odsetki i podobne koszty ogółem	-2 307	-1 556

19. Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji (w tys. EUR)

Główne składniki przychodów z tytułu opłat i prowizji są następujące:

	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Opłaty i prowizje od pożyczek i należności	515	890
Opłaty i prowizje od gwarancji finansowych	183	42
Inne	1	—
Przychody z tytułu opłat i prowizji ogółem	699	932

Główne składniki kosztów opłat i prowizji są następujące:

	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Prowizje wypłacone osobom trzecim w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-48	-63
Koszty opłat i prowizji ogółem	-48	-63

20. Zrealizowane zyski netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (w tys. EUR)

Główne składniki zrealizowanych zysków netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są następujące:

	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Wpływy netto z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	2 159	834
Przychody z dywidend	4 345	33 044
Zrealizowane zyski netto z tytułu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	6 504	33 878

21. Ogólne koszty administracyjne (w tys. EUR)

Ogólne koszty administracyjne stanowią rzeczywiste koszty poniesione przez EBI w związku z zarządzaniem instrumentem pomniejszone o przychody z tytułu standardowych opłat za oszacowanie wartości pobieranych bezpośrednio przez EBI od klientów korzystających z instrumentu.

	Od 1.1.2016 do 31.12.2016	Od 1.1.2015 do 31.12.2015
Faktyczne koszty poniesione przez EBI	- 45 858	- 45 506
Przychody z opłat za oszacowanie wartości pobieranych bezpośrednio od klientów korzystających z instrumentu	2 375	2 461
Ogólne koszty administracyjne ogółem	- 43 483	- 43 045

22. Zaangażowanie w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji (w tys. EUR)

Definicja jednostki strukturyzowanej

Jednostka strukturyzowana to jednostka zorganizowana w taki sposób, że prawa głosu lub uprawnienia o podobnym charakterze nie są najważniejszym czynnikiem decydującym o sprawowaniu w niej kontroli. Zgodnie z MSSF 12 jednostka strukturyzowana często posiada niektóre lub wszystkie poniższe cechy:

- ograniczony zakres działalności;
- wąski i szczegółowo określony cel, np. efektywny podatkowo leasing, prowadzenie działalności w zakresie badań i rozwoju, zapewnianie źródeł kapitału lub finansowania jednostce lub zapewnianie możliwości inwestycyjnych inwestorom poprzez przenoszenie ryzyka i korzyści powiązanych z aktywami jednostki strukturyzowanej na inwestorów;
- kapitał własny niewystarczający, aby pozwolić jednostce strukturyzowanej na finansowanie własnej działalności bez podporządkowanego wsparcia finansowego;
- finansowanie w postaci wielu powiązanych umownie instrumentów na rzecz inwestorów, którzy tworzą koncentrację ryzyka kredytowego lub innych rodzajów ryzyka (transze).

Jednostki strukturyzowane niepodlegające konsolidacji

Termin „jednostki strukturyzowane niepodlegające konsolidacji” odnosi się do wszystkich jednostek strukturyzowanych, które nie są kontrolowane przez instrument, oraz obejmuje udziały w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.

Definicja udziałów w jednostkach strukturyzowanych:

W MSSF 12 „udziały” zdefiniowano ogólnie, tak aby obejmowały umowne i nieumowne zaangażowanie, które wiąże się z ekspozycją jednostki sprawozdawczej na zmienność zwrotu finansowego z wyników jednostki. Przykładem takich udziałów jest posiadanie udziałów kapitałowych oraz inne formy zaangażowania, takie jak zapewnianie finansowania, pomoc na utrzymanie płynności finansowej, środki wsparcia jakości kredytowej, zobowiązania i gwarancje wobec innej jednostki. Zgodnie z MSSF 12 jednostka sprawozdawcza nie musi koniecznie posiadać udziałów w innej jednostce tylko z powodu istnienia typowej relacji między klientem a dostawcą.

Poniższa tabela wyszczególnia rodzaje jednostek strukturyzowanych, które nie podlegają konsolidacji przez instrument, ale w których posiada on udziały.

Rodzaj jednostki strukturyzowanej	Charakter i cel	Udziały instrumentu
Finansowanie typu <i>project finance</i> – pożyczki dla spółek specjalnego przeznaczenia	Transakcje typu <i>project finance</i> to transakcje, w przypadku których instrument polega w zakresie obsługi swojego zadłużenia na pożyczkobiorcy, którego jedyne lub główne źródło przychodów jest generowane przez jeden składnik aktywów lub ich ograniczoną liczbę, które to aktywa są finansowane z tego zadłużenia, lub przez inne wcześniej istniejące aktywa powiązane z danym projektem na mocy umowy. Transakcje typu <i>project finance</i> często są finansowane za pośrednictwem spółek specjalnego przeznaczenia.	Kwoty wypłacone netto Przychody z tytułu odsetek
Operacje kapitału wysokiego ryzyka	Instrument finansuje fundusze <i>venture capital</i> i fundusze inwestycyjne. Fundusze <i>venture capital</i> i fundusze inwestycyjne gromadzą środki (i zarządzają nimi) od inwestorów zainteresowanych inwestycjami na niepublicznym rynku kapitałowym w małych i średnich przedsiębiorstwach o dużym potencjale wzrostu oraz finansującymi projekty infrastrukturalne.	Inwestycje w jednostki uczestnictwa lub udziały wyemitowane przez jednostkę <i>venture capital</i> Dywidendy otrzymane jako przychody z dywidend

W tabeli poniżej przedstawiono wartości bilansowe jednostek strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, w których na dzień sprawozdawczy instrument ma udziały, jak również maksymalną ekspozycję instrumentu na stratę w stosunku do tych jednostek. Maksymalna ekspozycja na stratę obejmuje wartości bilansowe oraz związane z nimi niewypłacone zobowiązania.

Rodzaj jednostki strukturyzowanej	Nazwa	Wartość bilansowa na 31.12.2016	Wartość bilansowa na 31.12.2015	Maksymalna ekspozycja na stratę na 31.12.2016	Maksymalna ekspozycja na stratę na 31.12.2015
Fundusze <i>venture capital</i>	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	437 788	396 203	672 222	645 833
Ogółem		437 788	396 203	672 222	645 833

23. Zestaw finansowania efektywnego (w tys. EUR)

W czerwcu 2013 r. Rada Ministrów AKP-UE zatwierdziła nowy protokół finansowy do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR), obejmujący okres 2014-2020.

Uzgodniono, że na Instrument Inwestycyjny przydzielone zostaną nowe środki w wysokości 500 mln EUR. Jest to tzw. zestaw finansowania efektywnego, który umożliwi wsparcie w ramach instrumentu projektów, które mają szczególnie duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, a jednocześnie obciążone są większym ryzykiem inwestycyjnym. Zestaw ten zapewni nowe możliwości zwiększenia w ramach instrumentu akcji kredytowej na rzecz sektora prywatnego przez inwestycje w następujące instrumenty:

Fundusze kapitałowe realizujące cele społeczne – propagowane przez nową grupę zarządców funduszy *private equity*, dla których rozwiązywanie kwestii społecznych lub środowiskowych jest centralnym elementem strategii inwestycyjnych funduszy, którymi zarządzają, i którzy jednocześnie dążą do długookresowej stabilności finansowej zarówno na poziomie funduszu, jak i podmiotów, w które dokonano inwestycji.

Pożyczki dla pośredników finansowych – (np. instytucje mikrofinansowe, banki lokalne i unie kredytowe) działające w państwach AKP, w których EBI nie może rozważać finansowania – szczególnie w walucie krajowej – przy obowiązujących wytycznych dotyczących ryzyka kredytowego, np. ze względu na wysokie ryzyko kraju, wahania waluty lub brak wartości referencyjnych wyceny. Głównym celem takich pożyczek będzie finansowanie projektów o dużym potencjale w zakresie skutków rozwojowych, zwłaszcza w dziedzinie wsparcia mikroprzedsiębiorstw oraz małych przedsiębiorstw i rolnictwa, które zwykle nie kwalifikują się do finansowania z instrumentu finansowego.

Instrumenty ułatwiające podział ryzyka, które przyjmują formę gwarancji pierwszej straty („części obejmujące pierwsze straty”) ułatwiających operacje oparte na podziale ryzyka przeprowadzane przez EBI z lokalnymi pośrednikami finansowymi (głównie bankami komercyjnymi) na użytek MŚP, którzy nie mogą uzyskać wystarczających pożyczek, oraz małych projektów, które spełniają kryteria finansowania efektywnego w sytuacjach, gdy stwierdzono lukę rynkową w zakresie dostępu MŚP do finansowania/dostępu do finansowania małych projektów. Części obejmujące pierwsze straty miałyby strukturę kontrgwarancji na korzyść uprzywilejowanych transzy gwarancji finansowanych przez EBI – w ramach instrumentu inwestycyjnego – oraz przez inne międzynarodowe instytucje finansowe/instytucje finansowania rozwoju, co generowałoby znaczący efekt dźwigni.

Finansowanie bezpośrednie – za pomocą instrumentów dłużnych lub kapitałowych w projekty, które mają solidnych promotorów z odpowiednim doświadczeniem i duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, ale z którymi wiąże się wyższe prawdopodobieństwo strat i trudności z odzyskaniem inwestycji (ryzyko kapitałowe z wyższym niż zwykle prawdopodobieństwem strat). EBI zastosuje rygorystyczne kryteria wyboru i kwalifikowalności dla tego instrumentu, gdyż projekty te, bez względu na ich duży potencjał w zakresie skutków rozwojowych, nie byłyby w stanie spełnić możliwych do przyjęcia kryteriów finansowania (tj. istnieje niskie prawdopodobieństwo odzyskania inwestycji lub skompensowania strat odsetkami/zwrotami z kapitału).

Zestaw finansowania efektywnego umożliwi także dywersyfikację i uwzględnienie nowych sektorów, takich jak zdrowie i edukacja, rolnictwo i bezpieczeństwo żywnościowe, a także rozwój nowych i innowacyjnych instrumentów oparty na podziale ryzyka.

Z finansowego i księgowego punktu widzenia zestaw finansowania efektywnego stanowi część portfela Instrumentu Inwestycyjnego i jest rozliczany w ramach rocznego sprawozdania finansowego Instrumentu Inwestycyjnego.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości bilansowe oraz zaangażowane, lecz niewypłacone kwoty według rodzajów aktywów:

Rodzaj inwestycji w ramach zestawu finansowania efektywnego	Nazwa	Wartość bilansowa na 31.12.2016	Wartość bilansowa na 31.12.2015	Kwota niewypłacona na 31.12.2016	Kwota niewypłacona na 31.12.2015
Fundusze kapitałowe, które realizują cele społeczne	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	5 021	2 257	19 567	16 927
Pożyczki dla pośredników finansowych	Pożyczki i należności	23 702	—	46 958	10 000

Rodzaj inwestycji w ramach zestawu finansowania efektywnego	Nazwa	Wartość bilansowa na 31.12.2016	Wartość bilansowa na 31.12.2015	Kwota niewypłacona na 31.12.2016	Kwota niewypłacona na 31.12.2015
Instrumenty ułatwiające podział ryzyka	Gwarancje wystawione	-288	—	33 719	—
Finansowanie bezpośrednie – udziały kapitałowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	39 986	—	14	40 000
Ogółem		68 421	2 257	100 258	66 927

24. Późniejsze zdarzenia

Po sporządzeniu bilansu nie wystąpiły żadne znaczące zdarzenia, które wymagałyby ujawnienia lub dokonania korekty w sprawozdaniu finansowym według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.